

**Høgskolen
i Innlandet**

Fakultetet for lærerutdanning og pedagogikk

Silje Nathalie Luvåsen

Masteroppgåve

«Språk kan beskytte deg jeg tenker»: Ein etnografisk studie av investering i norsk som andrespråk

«Language can protect you I think»:
An ethnographic study of investment in Norwegian
as a second language

Lektorutdanning i språkfag

Vår 2023

Forord

Masterprosessen har vore lang og frustrerende, men òg veldig spennande og lærerik. Eg har lært mykje om meg sjølv gjennom denne perioden. I fem år har eg investert mykje i utdanninga mi, og det er trygt og godt å gå ut av studiet med ein fast jobb. Eg er klar for å forhandle og finne min identitet som lærar.

Først vil eg takke alle innlærarane som melde seg til studien, og takk til læraren som slapp meg inn i klasserommet. Dokker har bidrege til ein fin og innhaldsrik masterprosess. Takk for at dokker ville dele opplevingar og erfaringar med meg, og gi meg innsikt i korleis det er å lære norsk som andrespråk. Det er dokker som har gjort prosjektet mogleg, og eg har fått kunnskap som eg tek med meg inn i klasserommet til hausten.

Eg vil takke Guri Bordal Steien, for hjelp og støtte i oppstarten av prosjektet, og for å ha tru på meg gjennom feltperioden. Eg var nervøs og redd då du ikkje kunne rettleie meg meir, men eg føler at alt blei som det var meint til å bli. Ein stor takk til Marte Monsen for å komme inn som rettleiar. Du har lytta til meg, utfordra meg og fått meg til å jobbe hardare og skrive betre. Du er mykje meir morosam enn du er skummel. Eg må også takke Jeanett, Jørn og Tormod for støtte, tips og motivasjon i denne perioden. Og til alle dokker andre som har stilt opp for meg i studieperioden – tusen takk!

Etter fem år ved Høgskolen i Innlandet takkar eg for meg. Eg er klar for eit nytt kapittel og nye eventyr.

Hamar, 12. mai 2023

Silje Nathalie Luvåsen

Norsk samandrag

Føremålet med studien har vore å søkje kunnskap om kva faktorar som ser ut til å påverke læringa av eit andrespråk. I ein norsk kontekst er det behov for auka kunnskap om språklæring og særleg frå eit innlæraraperspektiv. Slik kunnskap kan gjere at lærarar får ny kunnskap om korleis dei kan hjelpe innlærarar til å investere i andrespråket sitt. Problemstillinga eg har arbeidd utifrå er: *Kva faktorar kan påverke investering i norsk som andrespråk, og korleis synest identitet å spele ei rolle for investering?* Det teoretiske rammeverket for studien er Norton (2013) sin investeringsteori, med hovudfokus på omgrepa identitet og kapital der framtidsperspektivet er sentralt.

Problemstillinga blir belyst gjennom to kvalitative djupneintervju med kvar deltakar i studien, klasseromobservasjonar og samtalar med lærar. Deltakarane består av vaksne innlærarar frå 20-40 år som tek norsk i vidaregåande opplæring og følgjer *Læreplan i norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge - vidaregåande*. Feltarbeidet føregjekk omlag eit halvt år.

Studien ser i hovudsak på innlærarane sine historier og opplevingar, og observasjonane fungerer som supplement til intervjuet. Empirien konkretiserer kva faktorar som ser ut til å påverke innlærarane si investering i språklæringa. Funna indikerer at det er ein viss samanheng i kva som påverkar innlærarane, men at faktorane påverkar ulikt. Nokon av faktorane er moglegheit til å praktisere, tidlegare erfaringar og kva dei ønskjer å gjere i framtida.

English abstract

The purpose of this study is to explore which factors that seem to affect second language acquisition (SLA). In a Norwegian context, there is a need for increased knowledge about SLA and especially from a learners' perspective. This knowledge can lead to insights into how teachers can help learners to invest in their second language. My research questions are: *What factors seem to affect investment in Norwegian as a second language and which role does identity seem to have for investment?* The theoretical framework is Norton's theory (2013) of investment, with a particular focus on identity and capital, where the perspective on the future is central.

The research questions were explored through two qualitative in-depth interviews with each informant, observations in the classroom, and conversations with their teacher. The participants are adult learners between 20-40 years who are taking Norwegian at the Upper Secondary level, but they are following the *Curriculum in Norwegian for linguistic minorities with short residence in Norway – Upper Secondary School*. The fieldwork took place for approximately six months.

The study focuses on the learners' stories and experiences, and the observations serve as a supplement to the interviews. The data specifies the factors that appear to affect the learners' investment in language learning. The findings indicate that there is a certain correspondence in what affects the learners, but the factors affect them differently. Some of the factors are access to opportunities to practice, previous experiences, and what they want to do in the future.

Innholdsliste

FORORD	I
NORSK SAMANDRAG	II
ENGLISH ABSTRACT	III
1.0 INTRODUKSJON	4
1.1 KONTEKSTUALISERING	4
1.1.1 Lovverk og læreplanar	5
1.2 AVGRENSING OG PROBLEMSTILLING.....	6
1.3 KORLEIS OPPGÅVA ER BYGT OPP.....	7
2.0 TIDLEGARE FORSKING	8
2.1 DEN SOSIALE VENDINGA I SECOND LANGUAGE ACQUISITION (SLA)-FORSKINGA	8
2.2 FORSKING PÅ INVESTERING I SPRÅKLÆRING I NORSK KONTEKST	9
3.0 TEORETISK RAMMEVERK	11
3.1 SOSIOKULTURELT PERSPEKTIV PÅ ANDRESPRÅKSLÆRING	11
3.2 MOTIVASJON OG SPRÅKLÆRING	12
3.3 INVESTERING, MAKT OG SPRÅKLÆRING	13
3.3.1 Språklæringsarenaer	16
3.3.2 Ideologiar	16
3.3.3 Kapital	18
3.3.4 Identitet.....	20
4.0 METODE	25
4.1 KVALITATIV METODE	25
4.2 ETNOGRAFI.....	26
4.3 DATAINNSAMLING.....	27
4.3.1 Rekruttering.....	28
4.3.2 Presentasjon av deltakarane	29
4.3.3 Intervju	30
4.3.4 Observasjon.....	32
4.3.5 Metodetriangulering	33
4.4 ANALYSE AV DATAA	35

4.4.1	Transkripsjonskonvensjonar.....	36
4.5	FORSKINGSETISKE REFLEKSJONAR	37
4.6	GILDSKAP.....	38
5.0	FUNN OG ANALYSE	40
5.1	AIKO.....	40
5.1.1	Språk og livssituasjon.....	40
5.1.2	Kva er viktig i eit nytt land?.....	44
5.1.3	Identitet og framtidsdraumar	45
5.1.4	Læraren si betydning og lærarperspektivet	48
5.1.5	Oppsummering	48
5.2	ELENA	48
5.2.1	Språk og livssituasjon.....	49
5.2.2	Kva er viktig i eit nytt land?.....	51
5.2.3	Identitet og framtidsdraumar	52
5.2.4	Læraren si betydning og lærarperspektivet	54
5.2.5	Oppsummering	55
5.3	FATIMA	56
5.3.1	Språk og livssituasjon.....	56
5.3.2	Kva er viktig i eit nytt land?.....	58
5.3.3	Identitet og framtidsdraumar	60
5.3.4	Læraren si betydning og lærarperspektivet	63
5.3.5	Oppsummering	64
5.4	GRACE.....	64
5.4.1	Språk og livssituasjon.....	65
5.4.2	Kva er viktig i eit nytt land?.....	69
5.4.3	Identitet og framtidsdraumar	70
5.4.4	Læraren si betydning og lærarperspektivet	72
5.4.5	Oppsummering	73
6.0	DRØFTING AV FUNN	74
6.1	HOVUDFUNN	74
6.2	SPRÅK OG LIVSSITUASJON	75
6.3	IDENTITET OG FRAMTID	79
6.3.1	Førestilt identitet og førestilte samfunn	83

6.4 KVA ER VIKTIG I EIT NYTT LAND?	84
6.5 ELEVANE SINE TANKAR OM LÆRAREN I OPPLÆRINGA	85
7.0 SAMANFATNING.....	86
7.1 KVA FAKTORAR KAN PÅVERKE INVESTERING?	86
7.2 KORLEIS SPELER IDENTITET INN PÅ SPRÅKLÆRING?	87
7.3 VIDARE FORSKING	88
LITTERATURLISTE.....	89
VEDLEGG 1: SAMTYKKESKJEMA.....	96
VEDLEGG 2: INTERVJUGUIDE.....	98
VEDLEGG 2.1: INTERVJUGUIDE TIL OPPFØLGINGSINTERVJU.....	98
VEDLEGG 3: GODKJENNING NSD	99
VEDLEGG 4: AIKO INTERVJU	101
VEDLEGG 5: ELENA INTERVJU	107
VEDLEGG 6: FATIMA INTERVJU	114
VEDLEGG 7: GRACE INTERVJU.....	122

Figuroversyn

FIGUR 1: MODEL OF INVESTMENT	15
FIGUR 2: ILLUSTRASJON AV KAPITALANE	19
FIGUR 3: ILLUSTRASJON METODETRIANGULERING	34
FIGUR 4: DATAGRUNNLAG	34

Tabell

TABELL 1: OVERSYN OVER DELTAKARANE I STUDIEN	29
--	----

1.0 Introduksjon

Denne studien handlar om korleis vaksne andrespråksinnlærarar i vidaregåande opplæring investerer i språklæring. Gjennom intervju med vaksne mellom 20 og 40 år har eg forsøkt å få fram deira historie, oppleving av språklæring, og kva faktorar som ser ut til å påverke deira investering i norsk som andrespråk og korleis identitet synest å påverke. I tillegg har eg observert korleis dei investerer på skolen, og eg prata med læraren deira.

Som kommande norsklærer er eg interessert i menneske og å gi andre ei stemme. Gjennom studiet har eg blitt interessert i komplekse fenomen og strukturar i klasserommet, og i korleis fenomena spelar inn på andrespråklæring, og i korleis framtidsperspektivet kan påverke notida. Funna i studien blir sett på i samband med Norton sin investeringsteori om identitet og aktørskap, kapital og ideologi, med særleg fokus på identitet og kapital.

1.1 Kontekstualisering

For å komme seg til vidaregåande skole i Noreg, må alle innvandrarar fullføre norsk- og samfunnsfagopplæring. Flyktningar er pliktige til å følgje Introduksjonsprogrammet (Regjeringen, 2021a), medan andre med opphaldstillating¹ er pliktige til å delta i undervising i norsk og samfunnskunnskap (Regjeringen, 2021b). Dette er tiltak som skal gi deltakarar grunnleggjande ferdigheiter i norsk, gi dei innsikt i norsk samfunnsliv og førebu dei til utdanning eller arbeid (Regjeringen, 2021a; Regjeringen 2021b). Tiltaka er meint for å integrere dei som kjem til Noreg, og det er første ledd i norskopplæringa. Etter gjennomført undervising i norsk og samfunnskunnskap kan migrantane søkje jobb eller søkje seg til yrkesfag eller studieførebuande i vidaregåande opplæring.

I 2016 blei ei stortingsmelding utarbeidd for å sjå på utanforskap og samfunnet i samband med utdanninga til vaksne. I meldinga blir det framheva at «kompetanse er en kilde til selvstendighet, sosial mobilitet og deltakelse» (Meld. St. 16 (2015-2016), s. 9). Det er viktig med utdanning for å delta i samfunnet. Det har vore fleire samfunnsutfordringar dei siste åra for å få elevar til å fullføre utdanning, difor er det naudsynt å leggje til rette for vaksenopplæring i grunnskole og vidaregåande. Utdanning er eit tiltak for å hindre at menneske står utanfor samfunnet og arbeidslivet. Utdanning er også viktig for integrering (Meld. St. 16 (2015-2016),

¹ Til dømes arbeidsinnvandrarar.

s. 10). I 2018 kom Livsoppholdsutvalget med anbefalingar for å få fleire vaksne til å fullføre utdanning. Det er omtrent fire av ti vaksne i alderen 25-66 år som ikkje har fullført vidaregåande skole (Regjeringen, 2018). I samfunnet i dag blir det stilt stadig større krav til kompetanse, difor er det viktig at vaksne får moglegheit til å fullføre manglande utdanning eller starte på utdanning. Utvalet vurderer at det er mest effektivt å setje inn tidlege tiltak slik at vaksne gjennomfører utdanning (NOU 2018: 13, s. 105). Utvalet skriv at elevar som ikkje klarer å fullføre utdanning, må få gode og fleksible utdanningstilbod slik at dei kan fullføre grunnopplæringa som vaksne. Det er også viktig at det er gode og fleksible tilbod for dei som kjem til Noreg og startar på utdanning i vaksen alder.

Å fullføre vidaregåande opplæring som vaksen har ein positiv effekt på integrering og deltaking i arbeidslivet, og er positivt for løn og reduserer risikoen for å bli uføretrygda (NOU 2018: 13, s. 139). At vaksne minoritetar tek vidaregåande utdanning er eit steg for å unngå uføretrygd, og for migrantar er det viktig for å bli integrert i samfunnet. Som kommande norsklærer, er eg interessert i kva faktorar som påverkar investering og korleis identitet spelar ei rolle i språklæringa fordi dette kan hjelpe innlærarane i undervisinga.

1.1.1 Lovverk og læreplanar

Gjennom læreplanar i norsk blir språkleg identitet og språkleg mangfald framheva som viktige element i faget, og det er lovverk som regulerer kva for ein læreplan minoritetslevar kan følgje i utdanningsløpet sitt. Når eg no ser på kva faktorar som påverkar språklæringa og korleis identitet spelar inn på investering, er det viktig å ha informasjon om kva læreplanane seier om identitet og språkleg mangfald. Kunnskapsløftet 2020 (LK20) viser ei endring i korleis utdanningssystemet ser på språk og identitet. Eit kompetansemål for elevar på VG3 er å reflektere over samanhengar mellom språk, kultur og identitet, og elevar på VG1 skal samanlikne norsk med andre språk og vise korleis språklege møte kan skape språkendringar (Kunnskapsdepartementet, 2019c). Kompetansemåla viser at elevar skal reflektere rundt ulike språk, identitet og kulturmøte. I læreplan i norsk utgjer språkleg mangfald eitt av seks kjerneelement, og læreplan for språklege minoritetar legg meir vekt på at den fleirspråklege kompetansen til elevane skal bli anerkjent (Kunnskapsdepartementet, 2019a; Olaussen & Kjelaas, 2021, s. 54). Ved å anerkjenne språkleg mangfald i læreplanar og på skolen, kan det opne for større anerkjening og aksept i samfunnet elles.

I samband med fagfornyinga har LK20 innført ein ny variant av *Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter* (NOR07-02) (Kunnskapsdepartementet, 2019a). Dette er ein læreplan for minoritetslevar som følgjer nivådeling på ulike trinn, i tillegg til denne er det ein læreplan for språklege minoritetar som heiter *Læreplan i norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge – videregående opplæring* (NOR09-04) (Kunnskapsdepartementet, 2019b). Læreplan NOR09-04 gjeld i hovudsak for elevar som har budd maksimalt seks år i Noreg, men dette kan tilpassast ved vedtak. Elevar som går under opplæringslova §4A-3² kan gi vaksne andrespråksinnlærarar utvida rett til vidaregåande opplæring (Utdanningsdirektoratet, 2020). Når dei har utvida rett til vidaregåande opplæring, kan andrespråksinnlærarane følge læreplan for minoritetslevar med kort butid sjølv om dei har lengre butid enn 6 år. Under «fagets relevans og kjerneverdier» og «kjerneelementer» er norsk eit språkfag og eit kulturfag uansett kva for ein av læreplanane, og språkleg identitet, språkleg mangfald og identitetsutvikling sentrale tema (Kunnskapsdepartementet, 2017; Kunnskapsdepartementet, 2019a, 2019b, 2019c). NOR09-04 er tilpassa norsk for språklege minoritetar, og har eit særleg fokus på språk og kultur. Dette er eit fag som skal bidra til språkleg sjølvtilitt og kulturforståing. Sentrale element er kommunikasjon og språklæring, danning og identitetsutvikling (Kunnskapsdepartementet, 2019, s. 2). Norsk er eit fag som skal hjelpe elevane til å forhandle og danne seg ein språkleg identitet i norsk.

1.2 Avgrensing og problemstilling

Andrespråksforskinga har hatt ulike fokus gjennom historia (Douglas Fir Group, 2016), og språklæring er ein kompleks prosess påverka av fleire faktorar. Eg vil med denne oppgåva forsøkje å seie noko om det komplekse i språklæringa. Masteren peiker på ulike faktorar som påverkar andrespråksinnlærarar i språklæringa, og dess fleire faktorar, dess meir komplekst er situasjonen til innlærarane. Føremålet med studien er å få kunnskap om korleis vaksne innlærarar opplever språklæring og kva dei seier om identitet, og å kaste lys over kva faktorar som kan påverke investering og korleis identitet spelar inn på språklæring. Eg vil bidra med kunnskap om investering i norsk som andrespråk hos vaksne innlærarar frå deira perspektiv.

Problemstillinga for denne studien er:

- *Kva faktorar kan påverke investering i norsk som andrespråk, og korleis synest identitet å spele ei rolle for investering?*

² §4A-3 omhandlar rett til grunnskoleopplæring for vaksne.

Det har vore etterspurnad etter tilnærmingar som er talarfokuserte med vekt på konteksten rundt språklæringa (De Fina, 2003; Darwin & Norton, 2016; Golden & Steien, 2018; Norton, 2013; Norton Pierce, 1995; Pavlenko, 2007). I denne studien ser eg på kva innlærarane sjølve seier om språk, identitet og framtid. Eg har valt å sjå på narrativ som utgangspunkt for å få fram innlærarane sine perspektiv på temaet, og har dimed valt å gi narrativa stor plass i funnkapittelet. Narrativ gir innsikt i det private hos eit menneske (Golden et al., 2021; Norton Pierce, 1995; Pavlenko, 2007). Eg ser på historier fortalt i retrospektiv, men også framtidsperspektivet som seier noko om draumar og tankar om framtida.

1.3 Korleis oppgåva er bygt opp

I kapittel to viser eg til tidlegare forskning, før eg i kapittel tre gjer greie for det teoretiske rammeverket for oppgåva. Eg går inn på korleis identitet og investering heng saman, og kva som ligg bak identitetsomgrepet i denne studien. Det blir lagt fram korleis førestilte identitetar og samfunn kan påverke investeringa. I metodekapittelet (fire) presenterer eg vitskapsteori og forskingsetikk, og legg fram korleis eg har samla inn dataa, vala eg har teke og eg presenterer deltakarane. I siste delen legg eg fram korleis eg har analysert dataa. Kapittel fem viser funna. Her blir intervju analyserte, og utdrag frå intervjuet blir vist fram, før funna blir drøfta i kapittel seks. Eg drøftar funna i lys av investeringsteorien, og korleis dei ulike faktorane for investering kan sjåast i samanheng med opplevingane til deltakarane i studien. I siste del av oppgåva avsluttar eg med å summere opp funna og kva ein kan sjå på vidare.

2.0 Tidlegare forskning

Forsking på andrespråklæring er eit etablert felt både nasjonalt og internasjonalt. Andrespråklæring er ein komplisert prosess, og fleire forskarar påpeiker dette (sjå til dømes Darwin & Norton, 2016, 2021; Ellis, 2015; Norton Pierce, 1995, Ortega, 2009). Det er forskning som tek føre seg mellom anna kunnskap og samhandling mellom språklæring, lingvistikk, psykologi og identitet (sjå til dømes Ellis, 2015; Lantolf, 2000; Lantolf & Thorne, 2007; Ortega, 2009). Målet med andrespråkforskinga er å finne ut korleis språklæringsprosessen er og korleis utfallet av prosessen er, kva faktorar som påverkar språklæring, og korleis innlærarar bruker eit nytt språk (Gujord & Randen, 2018, s. 17-18). I samband med dette ser forskarar på sosiale faktorar ved språklæringsprosessen.

2.1 Den sosiale vendinga i *second language acquisition* (SLA)-forskinga

Andrespråkforskinga har vore dominert av kognitive teoriar (Kramsch, 2013, s. 193), men har gått gjennom det Block (2003) kallar den sosiale vendinga, *the social turn*. Han meiner at artikkelen til Firth og Wagner (1997) var starten på paradigmeskiftet i andrespråksfeltet. Firth og Wagner etterlyste forskning som hadde meir fokus på det sosiale og konteksten i andrespråklæringa. Dei argumenterte med at språk både er eit kognitivt og eit sosialt fenomen, og at ein tileignar seg språk i samhandling med andre (Firth & Wagner, 1997, s. 296). Dei var også kritiske til terminologiar som blei brukte på 90-talet som til dømes innfødd og ikkje-innfødd språkbrukar, og hevdar at ikkje-innfødd språkbrukar viser til ei avgrensing og mindre grad av kommunikativ kompetanse (Firth & Wagner, 1997, s. 292). Ikkje-innfødd tek ikkje høgde for variasjonane som finst innanfor gruppa. Firth og Wagner peikte vidare på at tendensane så langt i andrespråkforskinga såg på språklæring som eit kognitivt fenomen i kontrast til eit sosialt fenomen. Språklæringa blei sett på som individuell og ikkje sosial, innlærarar tileigna seg språket åleine som ein motsetnad til det sosiale (Block, 2003, s. 4). Den sosiale vendinga har gitt innsikt i forskingsfeltet som ein ikkje har fått gjennom dei kognitive teoriene (Ortega, 2011, s. 167). Vendinga er ei endring frå tanken om at innputt er det viktigaste, til at aktivitet, deltaking og felles meiningsskaping og -forhandling er viktige delar av andrespråklæringa.

2.2 Forsking på investering i språklæring i norsk kontekst

Internasjonalt er det gjort mykje forskning på andrespråklæring (sjå til dømes Duff, 2012; Ellis, 2015; Norton, 2013; Ortega, 2009). I norsk samanheng har Steien og Monsen sett på korleis investering er hos tvungne migrantar³ frå Den demokratiske republikken Kongo (Steien & Monsen, 2022), og dei har redigert ei bok⁴ som ser på korleis tvungen migrasjon påverkar andrespråksinnlæring. I same bok har Steien (2022) sett på to flyktingar som har mangel på tilgang til uformelle språklæringsarenaer i Noreg.

Golden og Steien (2018) har undersøkt korleis vaksne flyktingar opplevde norskopplæringa, og korleis dei framforhandla ulike identitetar og tok aktørskap i eiga opplæring. Innlærarane i studien viser aktørskap ved at dei er sjølvbevisste og trygge i rolla si (Golden & Steien, 2018, s. 20). Monsen (2021) har gjennomført ein studie som ser på grunnleggjande lese- og skriveopplæring hos ei kvoteflykting. Monsen skriv at innlæraren tek aktørskap i opplæringa fordi ho har tilbod om og tek subjektsposisjonar som ein likeverdig. Det er menneska rundt innlæraren som gir posisjonar som er likeverdige andre i samfunnet. Studien til Monsen viser at den sosiale konteksten rundt kan ha positiv påverknad for investering i andrespråket. Plassen som kvinna er busett på, gir ho moglegheit til å utøve aktørskap (Monsen, 2021, s. 142).

Skrefsrud (2022) har sett på nykomne elevar i grunnskolen og korleis elevane opplever den første tida med norskopplæring. Studien ser på kva det vil seie å investere og å vere aktør i eiga språklæring, og ho har funne nokre fellesfaktorar som potensielt kan føre til investering. Elevane peiker sjølve på kor viktig det er at skolen legg til rette for sosiale møteplassar som fremjar moglegheita til å få eit sosialt nettverk. Skrefsrud viser til at det er viktig med eit klasse miljø der elevane føler seg trygge og ivareteke.

Kjelaas og Ommeren (2021) har undersøkt korleis innlæraridentitetar påverkar skolen sine diskursar om verdien i det å lære norsk. Dei ser ein samanheng mellom makt og språkideologiar og innlæraridentitet og investering. Kjelaas har saman med Øverbekk (2022) studert korleis polskspråklege elevar erfarer det å vere minoritetsspråkleg i norsk skole. I samsvar med den sosiale vendinga ser denne studien på elevane sine erfaringar som andrespråksinnlærarar. Elevane i studien til Kjelaas og Øverbekk grunn gir investeringa si utifrå førestilt framtid og

³ Kvoteflyktingar som har Noreg som eit tredje land.

⁴ *Language Learning and Forced Migration*.

førestilte sosiale fellesskap, men elevane beskriv også utfordringar og negative erfaring rundt identitet, investering og innpass i språklege fellesskap.

Eek (2021) har undersøkt forholdet mellom språklæring og identitet, der ho såg på bruken av språkhjelparar i opplæringa. Språkhjelparane gjer at deltakarane er med i aktiv forhandling i klasserommet. Ho koplær bruken av språklærarar til moglegheiter til å gi og ta subjeksposisjon i klasserommet. Studien til Eek gir innblikk i identitet, kapital og ideologi. Dei nemnde studiane i dette kapitlet har vore opptekne av identitet og korleis identitet blir konstruert i og gjennom sosiale fellesskap, og korleis subjeksposisjonar blir forhandla. Det som er gjengs for alle studiane, er at det er meir enn individet sjølv som har betydning for språklæring og investering.

I det neste går eg over til det teoretiske rammeverket for oppgåva.

3.0 Teoretisk rammeverk

Valet av teori kjem frå mine hypotesar om at det er fleire faktorar som er viktige for å forstå språklæring, og at sosiale faktorar, identitet og framtidsdraumar er sentrale element for å forstå investeringa til innlærarane.

Det teoretiske rammeverket for studien er Norton sin investeringsteori om identitet, kapital, makt og språkideologiar (Norton Pierce, 1995; Norton, 2013). Investering supplerer motivasjon som ser på indre faktorar hos individet (Gardner, 2007, 2010). Eg ser først på det sosiokulturelle perspektivet på språklæring før eg går over til motivasjon. Deretter går eg inn i teoriane til Norton om språklæring, investering og makt, der konsekvensane av makt er gjort greie for. Vidare ser eg på korleis ideologiar er ein faktor, før eg gjer greie for kapital basert på Bourdieu (1986). Avslutningsvis går eg inn på Norton sine teoriar om identitet, førestilte samfunn og identitetar og subjektsposisjon.

3.1 Sosiokulturelt perspektiv på andrespråklæring

Vygotsky (1978) sitt syn på at læring er ein sosial praksis er ein del av grunnsynet i sosiokulturell læringsteori. Teorien kan bli summert opp i tre punkt: 1) kunnskap blir skapa av menneske og kan endrast, 2) kunnskap eksisterer mellom menneske, og 3) vi får kunnskap ved å delta i sosiale praksisar (Manger et al., 2013, s. 187). Vi lærer gjennom språkleg, sosial og kulturell samhandling med andre (Manger et al., 2013, s. 181-182). Ifølgje sosiokulturelle teoriar er samspelet mellom menneske essensielt for læring. Vygotsky er oppteken av barn (og menneske) som sosiale vesen, og at læring og identitetsutvikling skjer i sosialt samspel med andre (Norton & Toohey, 2001; Vygotsky, 1978). Sosiokulturelle teoretikarar studerer samhandlinga mellom individet og omgjevnadane for å sjå korleis læring og utvikling skjer (Manger et al., 2013, s. 182).

I sosiokulturell andrespråkslingvistikk har ein ei oppfatning av at både førstespråks- og andrespråklæring blir skapa i samhandling med andre og at prosessen er «situert i tid og rom» (Svendsen, 2018, s. 77). For å forstå prosessen til andrespråksinnlæringa må ein sjå at språklæring er knytt til sosial og kulturell identitetsutvikling (Block, 2014; Norton, 2013). Språklæring er ifølgje sosiokulturell læringsteori kontekstavhengig. Lantolf (2000) skriv at ei sentral oppfatning i sosiokulturell læringsteori er at tenking er mediert, som vil seie at ein bruker fysiske og symbolske reiskapar som å etablere ei forståing av seg sjølv i samband med verda

(s. 1). Sosiokulturell teori ser på tenking og tale nært samanknytt og som påverkar kvarandre, der tale blir utvikla frå tidlegare erfaringar og i samspel med andre (Lantolf, 2000, s. 9). Det er samhandling med andre som gjer at menneske utviklar seg og tankemønster sine.

Ifølgje Lindberg er språklæring innanfor sosiokulturell læringsteori eit resultat av «möten mellan individer i socialt samspel i sociokulturella samanheng» (Lindberg, 2013, s. 491). Det er dei sosiale relasjonane som gir språklæring. Hall (1995) og van Lier (1996) fanga samspelet mellom sosiale strukturar på makronivå og notida (Thorne, 2000, s. 224). Hall og van Lier såg mellom anna på faktorar som subjeksposisjonane til deltakarane i læringa (lærer - elev) og kulturelle mønster (Thorne, 2000, s. 225). Ein ser på fleire faktorar i språklæringa når ein tek utgangspunkt i eit sosiokulturelt syn.

Ifølgje Norton (2013) er språklæring forhandling og reforhandling av identitetar hos innlæraren som er i samhandling med andre menneske og institusjonar i målspråkssamfunnet. Investerings teorien plasserer seg i sosiokulturell retning, og skil seg frå motivasjonsteoriar, som i hovudsak blir sett på som psykologiske (Norton, 2013, s. 6). Investerings teorien ser på korleis andrespråksinnlærarar bruker målspråket og i kva grad dei praktiserer det. Teorien ser på kva faktorar (makt, ideologi, kapital og identitet) som påverkar språklæringsprosessen (sjå 3.3).

3.2 Motivasjon og språklæring

Det finst ulike retningar innanfor motivasjonsforskning, som til dømes sosiokulturell tankegang (Gardner, 1985, 2001, 2010) eller identitetbasert motivasjon (Dörnyei, 2009). Gardner (1985) sin motivasjonsteori er i sosiokulturell retning (Gardner & Lambert, 1972; Gardner, 1985), og teorien har vore dominant i forståinga av motivasjon i andrespråksinnlæring (Ortega, 2009, s. 168). Motivasjonsteorien til Gardner prøver å forklare faktorar som påverkar motivasjonen til ein innlærer. Ifølgje Gardner og Lambert (1972) er det to hovudkomponentar som påverkar motivasjon: integrerande, *integrative*, motivasjon og instrumental motivasjon (Hong & Canapathy, 2017, s. 19). Instrumentalt motiverte innlærarar har ein praktisk grunn for å lære seg eit andrespråk, medan integrerande motiverte innlærarar vil lære andrespråket for å bli kjent med målspråkssamfunnet og for å bli forstått (Hong & Canapathy, 2017, s. 19; Norton, 2013, s. 50). Gardner hevdar at desse to motivasjonstypene er påverka av fleire faktorar, som innlæraren si haldning til målspråkssamfunnet og innlæraren sine egne føresetnader for å lære

seg språk (Gardner, 1960, s. 10). Motivasjonen går på innlæreren. Dimed blir motivasjon karakterbeskrivande, og eit slikt syn vil skulde på innlæreren dersom motivasjonen ikkje er til stades (Norton & Toohey, 2011, s. 420).

Norton kritiserer at integrerande og instrumental motivasjon ikkje tek omsyn til makt, identitet og språk i læringa (Norton, 2013, s. 50), og teorien til Gardner ser heller ikkje på fortid, notid eller framtid som faktorar i språklæringa. Norton hevdar at høg motivasjon ikkje nødvendigvis fører til god språklæring, og at mangel på deltaking i klasserommet ofte blir tolka som mangel på motivasjon, når det like gjerne kan vere at innlærarane er ekskluderte frå læringspraksisar, eller at dei føler seg marginaliserte (Norton & Toohey, 2011, s. 420-421). Sjølv om motivasjonsforskinga har gått gjennom ei endring sidan 1995 (sjå til dømes Dörnyei & Ryan, 2015; Ortega, 2013), meiner likevel Darwin og Norton (2015) at motivasjonsomgrepet er knytt til eigenskapar ved innlæreren og at investeringsomgrepet er betre enn motivasjonsomgrepet (Darvin & Norton, 2015). Teorien til Gardner ser heller ikkje på identitet i språklæringa, noko som betyr at innlæreren har minimalt med aktørskap og moglegheit til å påverke språklæringa.

3.3 Investering, makt og språklæring

Investering er ein metafor i språklæringa og Norton utvikla investeringsteorien etter å ha forska på fem innvandrarkvinner i Canada si innlæring av engelsk som eit andrespråk (Norton Pierce, 1995; Norton, 2013). Ho meinte at motivasjonsteoriane ikkje var tilstrekkelege for å forklare kvifor nokon valde å praktisere engelsk i nokre høve, men ikkje i andre. «While motivation [...] focuses on conscious and unconsiouc factors, investment [...] focuses on how histories, lived experiences and social practices shape language learning» (Darvin & Norton, 2021, s. 1). Motivasjons ser på bevisste og ubevisste faktorar, medan investering ser på korleis historier, erfaringar i fortid og notid, og sosiale praksisar former språklæring. Norton (1997) definerer investering som: «the socially and historically constructed relationship of learners to the target language and their sometimes ambivalent desire to learn and practice it» (s. 411). Investering er altså relasjonen mellom innlærar og målspråket, og innlærarane sin ambivalens til å lære og praktisere målspråket. Investering hos andrespråksinnlærarar kan bli forstått i konteksten av forholda i framtida, erfaringar frå fortida og identitetsønske for framtida og notida (Kanno & Norton, 2003).

Investeringsteorien ser på fleire aspekt ved andrespråklæringa og konteksten rundt språklæringa og aktørskapet til innlærarane (Norton Pierce, 1995). Jølbo (2016) ser på aktørskap som «noe en kontinuerlig forhandler og konstruerer i takt med hvordan omgivelsene og individet endrer seg, og hvordan de individuelle tolkningene av det utspiller seg» (s. 8). Aktørskap er ikkje noko ein har eller manglar, men noko som blir påverka av omgjevnadane til individet. Aktørskap handlar om moglegheitene menneske har til å ta kontroll over eigen situasjon, og å ta val for å fremje egne hensikter (Duff, 2012, s. 417). Vidare skriv Duff at gjennom aktørskap kan individ forhandle nye moglegheiter og moglege roller (s. 417). Aktørskap blir altså forstått sosiokulturelt, og Ahearn meiner aktørskap refererer «to socioculturally mediated capacity to act» (Ahearn, 2001, s. 112). Dette ser eg i samheng med investering der innlærarar kan ta aktørskap i språklæringa.

Norton opplevde at enkelte av migrantane valde å prate engelsk trass sosial avstand og ujamne makttilhøve mellom innlærar og samtalepartnar. Investeringsteorien ser mellom anna på korleis makttilhøve påverkar investering. Norton (1995) prøver å «capture the relationship of the language learner to the changing social world» (s. 17). Ho ser på korleis dei sosiale strukturane i samfunnet påverkar språklæringsprosessen og investeringa. Investering skal altså fange opp samspelet mellom enkeltindivid og samfunn. Norton bruker omgrepet makt for å referere til sosialt konstruerte relasjonar mellom individ, institusjonar og samfunn der symbolske og materielle ressursar i samfunnet er produsert, distribuert og anerkjent (Norton, 2013, s. 47). Maktomgrepet refererer til korleis dei konstruerte relasjonane er mellom ulike aktørar. Ujamne maktforhold og kva som blir sett som verdifulle ressursar, påverkar i kva grad ein innlærar, trass at han kan vere både motivert og ein «god språkinnlærarar», tileignar seg eit andrespråk. Norton hevdar at dersom vi unngår å konfrontere og sjå på spørsmål om makt i sosiale interaksjonar, kan det skape problem med å forstå erfaringane innlærarar har med språklæring (Norton, 2013, s. 146). Vi må forstå ujamne makttilhøve mellom førstespråkstalarar og andrespråksinnlærarane slik at vi kan forstå språklæringsprosessen til innlæraren, og vi må forstå korleis makt påverkar kapital, identitet og ideologi.

Etter studien til Norton i 1995 har det skjedd endringar i samfunnet. Darvin og Norton (2015) skriv at samfunnsendringar som har skjedd i dei to siste tiåra påverkar korleis vi bør sjå på maktstrukturar (s. 41). Endringar i den globale økonomien har ført til endringar av makt på makro- og mikronivå, som har endra på språkideologiar, språkleg kapital og interaksjon innanfor fleirspråklege miljø (Blommaert, 2013; Darvin & Norton, 2015). Basert på endringane

i samfunnet har Darwin og Norton (2015) utvikla ein investeringsmodell som viser dei sentrale strukturane ein bør sjå på i samheng med språklæring (s. 42). Vi må undersøkje maktperspektiva i lys av identitet, kapital og ideologi, som vist i Figur 1:

Figur 1: Omarbeidd frå Darwin and Norton sin 2015 Model of Investment av Darwin & Norton, 2015, s. 42, Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/S026719051400019>

Figuren er basert på Darwin og Norton (2015) som ser på korleis maktstrukturar påverkar identitet, kapital og ideologi. Vi må sjå språklæring på eit samfunnsnivå av maktstrukturar i tillegg til individnivået (Darvin & Norton, 2015, s. 42). Ideologi er eit omdiskutert konsept (sjå 3.3.2), men det er gjennom ideologi ein kan sjå korleis makt plasserer seg i praksisar i eit klasserom, på arbeidsplassen eller samfunnet gjennom plassering av samtalepartnarane (Darvin & Norton, 2015, s. 42). The Douglas Fir Group (2016, s. 24) skriv at ytre faktorar, som institusjonar og samfunn, kan påverke i kva grad ein innlærer kan få ein sosial identitet på den nye plassen og i kva grad den sosiale identiteten gjer at han investerer, får skaffa seg aktørskap og makt. Til saman vil ulike institusjonar og samfunn, som til dømes jobb, familie, sosiale organisasjonar, gi tilgang eller avgrense tilgang til ulike sosiale erfaringar og moglegheiter (The Douglas Fir Group, 2016, s. 24), som igjen kan gi moglegheiter til å praktisere målspråket eller ikkje. Institusjonar og samfunn er nært knytt til faktorane som påverkar investering i norsk som andrespråk. På eit makronivå (samfunnsnivå) finst det store samfunnsomfattande ideologiske strukturar med orienteringar mot språkbruk og språklæring «that both shape and are shaped by

sociocultural institutions and communities [...] as well as by the agency of individual members within their locally situated contexts of action and interactions» (The Douglas Fir Group, 2016, s. 24-25). Det vil seie at det er ein interaksjon mellom individuell aktørskap og institusjonelle strukturar, og desse formar og blir forma av kvarandre. I kva grad desse blir påverka av kvarandre, vil variere frå innlærer til innlærer. Eg ser interaksjonen mellom aktørskapet og dei institusjonelle strukturane i samband med investeringsteorien.

3.3.1 Språklæringsarenaer

I teorien til Norton er også moglegheitene for å praktisere andrespråket sentralt (Norton, 2013, s. 56). Dressman (2020, s. 4) forklarar ulike språklæringsarenaer som formelle og uformelle. Uformell språklæring refererer til alle aktivitetar som er bevisste eller ubevisste for innlærarar, som aukar kommunikasjonsferdigheitene på andrespråket, og det skjer utanfor ein formell kontekst (Dressman, 2020, s. 4). Det vil seie at alle aktivitetar som innlærarar deltek i utanfor formell organisert språklæring som fører til betre kommunikasjonsferdigheiter på andrespråket, er ein uformell språklæringsarena. Det kan til dømes vere på gata, «small talk» i butikk eller eit foreldremøte. I kva grad innlærarar har tilgang på uformelle språklæringsarenaer vil variere. Medan formell språklæringsarena blir definert som dei aktivitetane som blir organiserte av ein lærar og som er systematiske og regelmessige (Dressman, 2020, s. 4). Det vil seie organisert språklæring som skjer i klasserommet.

3.3.2 Ideologiar

Språkideologiar er viktige for å forstå mekanismar i maktrelasjonar i lingvistiske utvekslingar, men ideologi slik vi såg i Figur 1 inkluderer eit vidare perspektiv på ideologi som òg omhandlar normative sett av idear (Darvin & Norton, 2015, s. 43). Språkideologiar handlar om kva oppfatningar om språk, språkbruk og språklæring som er til stades i opplæringa, og som innlærarane har (Darvin & Norton, 2015), men Figur 1 søkjer ideologiar utover språkideologiar. «[...]it is through an interrogation of ideology that one can examine more closely how power manifests itself materially in the practice of a classroom, workplace, or community; the positioning of interlocutors; and the structuring of habitus» (Darvin & Norton, 2015, s. 42). Det vil seie at det er gjennom ideologi at ein ser på korleis makt viser seg i ulike sosiale konstruksjonar som til dømes eit klasserom.

Klasserommet blir påverka av innhald i læreplanar og korleis ein pratar om språk i rommet. Har læreplanar negativ eller ingen omtale av fleirspråklegheit, kan det ha negativ effekt på språklæring fordi innlærarane kan oppfatte at kunnskapen deira ikkje blir verdsett i samfunnet, noko som kan ha negativ effekt på investering. Samfunnet påverkar også i kva grad ein ser på eit språk eller ein varietet som «status». Det vil seie at språk eller varietetar med låg status i samfunnet, kan gjere at innlærarar ikkje vil lære andrespråket (The Douglas Fir Group, 2016, s. 33-34). Låg status gjer at nokre språk blir sett ned på av språkbrukarane, og dimed kan få negativ effekt på andrespråksinnlærarane. Motsett kan samfunnet gi gode føresetnadar for å lære seg eit andrespråk ved å anerkjenne språket i samfunnet.

Språksynet i samfunnet kan ha noko å seie for korleis andrespråksbrukarane ser på seg sjølve, og korleis samfunnet ser på språkkompetansen deira. Eit samfunn kan ha eit språksyn som seier at alle skal ha innfødd-lik kompetanse. Dette er eit syn som Bloomfield (1933, s. 56) kom med, og denne teorien oppfattar språk som dikotomiar, rett – ikkje rett, god språkbrukar – dårleg språkbrukar etc. Etter ein slik ideologi vil andrespråkstalarar med aksent aldri bli godkjende som norsktalande, noko som kan ha negativ effekt på investering i norsk. I diskusjonar om språk i Noreg møter vi ofte ein ideologi om at «i Noreg pratar vi norsk», og her er det underforstått at ein *berre* pratar norsk. Kirilova og Lønsmann (2020) kallar det for «eitt land, eitt språk»-ideologien. Ideologien fokuserer på kva manglar andrespråkstalarane har i målspråkssamanheng, og synet er monolingvalt og assimilerande.

Konstruktionen af en ikke-dansktalende gruppe bidrager desuden til en marginalisering af denne gruppe i det danske samfund, fordi 'et land, et sprog'-ideologien forudsætter, at alle i Danmark burde tale dansk, og hvis ikke man gør det, hører man ikke til i Danmark. (Kirilova & Lønsmann, 2020, s. 39)

I Danmark kan ein hevde at ikkje-dansktalande blir marginaliserte i samfunnet, fordi «eitt land – eitt språk»-ideologien fortsett. Ein innlærar kan divergere frå målspråket på grunn av dei ideologiane som finst. Å prate norsk kan også bli assosiert med «å vere norsk». Dette kan skape ein konflikt hos innlærarane, og identitet spelar ei stor rolle her. Det kan bli identitetskonfliktar og konfliktar mellom dei ulike ressursane som dei ulike kapitalane kan gi.

Det å undersøkje ideologiar og korleis dei opererer, gjer det mogleg å analysere maktstrukturane som kan hindre tilgang til bestemte område i tillegg til maktforholda innanfor

kommunikative hendingar (Darvin & Norton, 2015, s. 43). Ulike ideologiar kan til dømes hindre tilgang til språkopplæring som eit tillegg til korleis maktforholda er mellom talarar i ulike kommunikasjonsendingar. Vidare skriv Darvin og Norton at det å integrere ideologi i Figur 1 gjer det mogleg å analysere forholdet mellom kommunikasjonspraksisar og systematiske mønster av kontroll på mikro- og makronivå. Vi ser også i Figur 1 at ideologi og kapital kryssar kvarandre, og ideologi påverkar kva kapital som blir anerkjent i eit samfunn. Dersom eit land har «eitt land – eitt språk» ideologi, vil det påverke når ein innlærer får anerkjent sine symbolske ressursar, med andre ord sin *kapital*.

3.3.3 Kapital

For å forklare kva som påverkar makta mellom førstespråksbrukarar, samfunnet og andrespråksinnlærarane, ser Norton på Bourdieu si forskning om maktforhold i sosiale klasser i samfunnet (Bourdieu & Passeron, 1977), og bruker Bourdieu som bakgrunn for å forklare kapital i språklæringa (Darvin & Norton, 2015, 2016; Norton, 2013). Bourdieu ser på korleis kulturell, sosial og økonomisk kapital formar handlingsmønster og trekk hos ulike grupper i samfunnet og korleis individa blir påverka av desse (Bourdieu, 1986). For Bourdieu er kapital makt og kapitalformene strekkjer seg frå det materielle/økonomiske til det kulturelle og sosiale. Bourdieu ser på korleis desse formene for kapital er fordelt i eit samfunn, og korleis kapitalane representerer strukturane i den sosiale verda (Darvin & Norton, 2015, s. 28). Bourdieu brukte sosial og kulturell kapital som omgrep for å beskrive korleis sosial klasse påverka individa sine moglegheiter i samfunnet. Det vil seie at kom ein frå middelklassa, hadde ein betre vilkår enn dei som kom frå arbeidarklassa. Når ein har tilgang på ressursar i eit samfunn, vil ein ha tilgang til makt og privilegium som kan påverke korleis ein forstår seg sjølv i samband med verda (Norton, 2013, s. 48).

Bourdieu bruker tre ulike kapitalomgrep: **Økonomisk kapital** (materielle ressursar), refererer til noko ein kan få med pengar, altså rikdom, eigedom og inntekt (Darvin & Norton, 2015, s. 44). **Kulturell kapital** refererer til kunnskap, utdanning eller verdsetting av kulturelle former i eit samfunn (Darvin & Norton, 2015, s. 44). Eit individ kan skaffe seg kulturell kapital, og dét kan sjåast i samheng med å forstå referansesystema i ein kultur. Kva som blir sett på som kulturell kapital, varierer frå kultur til kultur, og blir berre anerkjent dersom kapitalen blir sett på som verdi (Bourdieu, 1986, s. 18). Bourdieu definerer **sosial kapital** som noko ei gruppe har, og sosial kapital ligg i kvaliteten i relasjonane mellom deltakarane, og er kollektivt eigd av

gruppa (Bourdieu, 1986, s. 21). Sosial kapital refererer til relasjonar og nettverk (Darvin & Norton, 2015, s. 44), noko som til dømes kan gi ein person tilgang til ressursar og moglegheiter til å lære eit nytt språk. Den sosiale og kulturelle kapitalen ein innlærarar hadde i heimlandet, er ikkje nødvendigvis sett på som kapital i eit nytt land. Det tek tid å opparbeide seg ny kapital (Bourdieu, 1986, s. 15).

Sosial og kulturell kapital blir symbolske ressursar, men berre «once they are perceived and recognized as legitimate» (Bourdieu, 1987, s. 4). Det vil seie at kulturen/samfunnet må anerkjenne kapitalane som symbolske ressursar. Symbolsk kapital omfattar språkferdigheiter, kunnskap og kulturell forståing (Darvin & Norton, 2015, s. 45). Økonomisk og kulturell/sosial kapital blir illustrerte i Figur 2:

Figur 2: Illustrasjon av dei ulike kapitalane og kva kapitalane inneheld.

Når ein innlærar investerer i målspråket, har han ei oppfatning av at han vil skaffe seg symbolske og materielle ressursar som illustrert i Figur 2. Ressursane vil auke den kulturelle kapitalen og den sosiale posisjonen innlæraren har i samfunnet (Darvin & Norton, 2015, s. 37). Norton meiner at innlærarar investerer med ei forståing av å styrke posisjonen sin i samfunnet:

I take the position that if learners invest in a second language, they do so with the **understanding that they will acquire a wider range of symbolic and material resources** [mi utheving], which will in turn increase the value of their cultural capital. Learners will expect or hope to have a good return on that investment – a return that will give them access to hitherto unattainable resources. (Norton Pierce, 1995, s. 17)

Ifølgje Norton vil ein innlærer investere med ei forståing av at han vil tileigne seg større symbolsk og materialistisk kapital. Investering som gir auka symbolsk og materialistisk kapital vil også auke den sosiale makta som innlæraren har (Darvin & Norton, 2015, s. 37), som igjen aukar marknadsverdien hans i samfunnet (Darvin & Norton, 2017, s. 4). Ved å få tilstrekkeleg språkferdigheiter vil innlærarane kunne delta i samfunnet og skaffe seg symbolske ressursar som språk, utdanning og sosiale relasjonar. Det er gjennom språket vi forhandlar ulike identitetar og posisjonane vi har i samfunnet, og det er språket som set individet inn i den sosiale verda (Norton, 2013; Weedon, 1997). Vi er avhengige av språk, for det set oss i samband med verda. Det er dei symbolske ressursane som styrker makta ein har i samfunnet. Ved å auke kapital kan innlærarar styrke den sosiale posisjonen sin, anten no eller i framtida (Norton, 2013, s. 50). Det er språket som gjer at innlæraren forhandlar posisjonen sin i samfunnet fordi språket knyter individet til den sosiale verda (Norton, 2013). Subjektsposisjonen blir sterkare med større kapital. Norton (2013) og Darvin og Norton (2015) ser på korleis investering i andrespråket kan gi auka kapital.

Kapital er også nært knytt til identitet, for når eit samfunn verdset kapitalane som eit menneske har med seg, vil det bekrefte identiteten deira (Darvin & Norton, 2015). Kapitalane blir påverka av ideologiske strukturar, og strukturane er stadig i forhandling. Darvin og Norton (2015) seier at det er ein «site of struggle», kamparena, når ein forhandlar dei ideologiske strukturane i samfunnet (s. 44).

3.3.4 Identitet

Ifølgje Darvin og Norton (2021) kan ein ikkje sjå på investering utan å diskutere identitet (s. 3). Norton definerer identitet som: «how a person understands his or her relationship to the world, how that relationship is constructed across time and space, and how the person understands possibilities for the future» (Norton, 2013, s. 45). Ho ser på identitet som ein dynamisk prosess som inkluderer fortid, notid og framtid. Ifølgje definisjonen hennar endrast identitet i tid og rom, og omfattar korleis individet ser seg sjølv i forhold til verda, og korleis moglegheitene i framtida ser ut. Norton ser også på språk som ein sosial praksis der identitet blir forhandla heile tida (Norton, 2013). Andrespråksinnlærarar må redefinere seg sjølv når dei skal lære å fungere i eit nytt språkmiljø (Jølbo, 2016). Identitetane blir stadig påverka over tid og rom, og av ideologi og kapital. Ifølgje Blommaert (2010) er «movement of people across space» aldri rørsler over tomme rom, for romma vil alltid høyre til nokon, og vere fylt med

normer, forventingar, og oppfatningar av kva som er rett eller gal språkbruk (s. 6). Vi kan seie at identitet er korleis eit individ forstår sine egne moglegheiter for framtida, og korleis hen posisjonerer seg i ulike rom.

Norton baserer seg på korleis Weedon (1987) ser på sosial identitet og subjektivitet (Norton Pierce, 1995; Norton, 2013). Weedon sitt arbeid knyter individuelle opplevingar og samfunnsmakt til teoriar om subjektivitet (Norton Pierce, 1995, s. 15). Ifølgje Weedon er subjektivitet «the conscious and unconscious thoughts and emotions of the individual, her sense of herself and her ways of understanding her relation to the world» (Weedon, 1987, s. 32). Det vil seie korleis individet ser seg sjølv bevisst eller ubevisst i samband med verda. Det er tre element frå Weedon som er viktige for å forstå identitetsomgrepet til Norton: subjektet som noko komplekst, subjektivitet som ein kamparena og subjektivitet som endrar seg over tid (Norton Pierce, 1995, s. 15). Ein kan ikkje sjå på ein person med dikotomiar som motivert – umotivert, introvert – ekstrovert (Norton, 1995, s. 15), fordi det er konteksten som avgjer kva ein person er.

Sosial identitet er ein kamparena der identitetar er fulle av motsetnader. «Subjectivity is produced in a variety of social sites, all of which are structured by relations of power in which the person takes up different subject positions [...]» (Norton Pierce, 1995, s. 15). Strukturelle maktrelasjonar og ulike kontekstar gjer at individet tek ulike subjektsposisjonar etter kva tid og rom hen er i. Korleis eit individ blir oppfatta avhenger av konteksten, fellesskapet og samfunnet (Norton Pierce, 1995, s. 15), og det kan påverke moglegheitene individet har til aktørskap. Ein har mange roller i livet, og desse kan vere ein kamp mellom habitus og egne ønske og draumar (Darvin & Norton, 2015, s. 44). Habitus er eit integrert system i oss, og hjelper oss å regulere måtar vi oppfattar, vurderer og handlar på (Darvin & Norton, 2015, s. 45). Alle menneske blir påverka av det samfunnet og det sosiale miljøet som dei har rundt seg, og den sosiale klassa som dei veks opp i. Samfunnet påverkar tanke- og handlingsmønsterane våre.

Ein annan faktor i språklæringa og forståing av identitet er «[...] subjectivity as changing over time» (Norton, 2013, s. 48). Den sosiale identiteten endrar seg over tid og rom, identiteten har endringskapasitet. Identitetsdanning påverkar språklæring, og språklæring påverkar identitetsdanninga (The Douglas Fir Group, 2016, s. 32). Kvar gong ein innlærer bruker målspråket, er identiteten i rørsle. Norton (2013) skriv at:

[...] Every time language learners speak, read or write the target language, they are not only exchanging information with members of the target language community, they are also organizing and reorganizing a sense of who they are and how they relate to the social world. (s. 4)

Når ein innlærer bruker målspråket, er det ikkje berre språklæring som skjer, men også identitetsforhandling og redefinering av seg sjølv. Innlærarane får nye erfaringar om korleis dei skal posisjonere seg i verda, og dei får fleire moglegheiter til å sjå på seg sjølv. Identitet og språklæring påverkar kvarandre. Språket gir ein innlærer tilgang til, eller nektar ein innlærer tilgang til, sosiale nettverk. «[...] it is through language that a person gains access to – or is denied access to – powerful social networks that give learners opportunity to speak» (Norton, 2013, s. 45). Språket er nøkkelen for å få tilgang eller ikkje til samfunnet. Identiteten som blir forhandla kan samsvare med ønskt identitet, men også vere i konflikt med identiteten som innlæraren vil ha.

I kvardagslivet kommuniserer vi med ulike menneske frå ulike samfunn (Norton & Toohey, 2011, s. 422) som til dømes arbeidsplass, skole, lesesirkel og nabolag. Desse samfunna er ikkje dei einaste vi er tilknytt, vi er også knytt til *førestilte samfunn*. *Imagined communities* er eit omgrep som blei lansert av Anderson i 1983 (Norton, 2013, s. 8). Anderson tek utgangspunkt i nasjonsomgrepet når han skriv fram kva eit førestilt samfunn er. Han definerer ein nasjon som ei gruppe med felles førestillingar om kven medlemmene i gruppa er, uavhengig av om dei har møtt kvarandre eller ikkje, for i sinnet lever eit bilete av fellesskap (Anderson, 2006, s. 6). Ein kan altså førestille seg eller føle tilhøyrsla med andre sjølv om ein ikkje har møtt dei eller hatt direkte kontakt med dei (Norton & Toohey, 2011, s. 422), og tilhøyrsla vil seie at ein inngår i førestilte samfunn. Norton sitt omgrep førestilte samfunn refererer til: «[...] groups of people, not immediately tangible and accessible, with whom we connect through the power of imagination. In our daily lives we interact with many communities whose existence can be felt concretely and directly» (Norton, 2013, s. 8). Det vil seie at førestilte samfunn ikkje nødvendigvis er lett tilgjengelege for oss, men vi kan ha kontakt med dei gjennom kjenslene våre noko som gjer at dei blir konkrete og i direkte kontakt med oss.

Innlærarane sine førestilte samfunn og *førestilte identitetar* er aspekt som påverkar deira sosiale identitet og investering i språklæring (sjå til dømes Kanno & Norton, 2003; Norton & Toohey, 2011; Norton, 2013; Pavlenko & Norton, 2007). Er målspråket ein del av det førestilte

samfunnet, vil investering vere naudsynleg for å skaffe seg nok kapital til å få tilgang til samfunnet. Dei førestilte samfunna er like viktige for andrespråksinnlærarar som dei samfunna som innlærarane er i kontakt med dagleg, «[...] and [imagined communities] might even have a stronger impact on their current actions and investment» (Norton & Toohey, 2009, s. 422). Det vil seie at kvar ein ser seg sjølv i framtida eller kven ein føler kontakt med, kan ha ei større betyding for investering i målspråket enn kva samfunn innlæraren er i notida. Eit førestilt samfunn antek ein førestilt identitet (Norton & Toohey, 2011, s. 415). Ein førestilt identitet handlar om individet og kven hen vil vere i framtida (Pavlenko & Norton, 2007). Dei førestilte identitetane er kopla til ønsket om å vere deltakar i eit førestilt samfunn.

Norton (2001) argumenterer for at førestilte samfunn og identitetar påverkar språkopplæringa. Kanno og Norton (2003) konkluderer med at investering i førestilte samfunn påverkar identitetskonstruksjonar og engasjementet i læring, og ideen om førestilte samfunn gjer det mogleg å relatere til kva innlærarane vil i framtida og handlingane deira i notid og identitetane deira (s. 247 - 248). Det vil seie at med kunnskap om førestilte samfunn og identitetar kan lærarar prøve å fremje investering hos andrespråksinnlærarar, og forstå meir av handlingar og føresetnadar. Identitetane må ikkje berre sjåast i samanheng med investering i den verkelege verda, men også i samanheng med investering i førestilte samfunn (Kanno & Norton, 2003, s. 248). Andrespråksinnlæraren si investering må bli forstått i konteksten av førestilte fellesskap og identitetar.

For å forstå identitet og språklæring, bruker Norton subjektivitet (Norton, 2013, s. 161). Språk blir ikkje lært i eit vakuum, men som ein del av sosiale erfaringar og relasjonar, og det å konstruere og forhandle fram nye *subjektsposisjonar*⁵ i samfunnet (Pajaro & Monsen, 2021, s. 13). Subjektsposisjonsteori søker å beskrive forholdet ein sjølv har i ein bestemt posisjon som til dømes diskurs og betydinga av makt. Ifølgje Kramsch refererer subjektsposisjonar til: «[...] the way in which the subject presents and represents itself discursively, psychologically, socially, and culturally through the use of symbolic systems» (Kramsch, 2009, s. 20). Det vil seie at subjektsposisjonar er korleis individet presenterer og representerer seg sjølv i samfunnet ved hjelp av symbolske system, og med det representerer ulike måtar å framstå på. Subjektsposisjonar er både noko ein får av andre og noko ein tek sjølv (Kramsch, 2009, s. 20-21), og subjektsposisjonar er ein kamparena for innlæraren og forhandlingar mellom innlærar

⁵ Kunne også kalla det for identitetsposisjonar, men eg vel å bruke Kramsch (2009) sitt omgrep.

og samfunn. Kva subjektsposisjonar som er tilgjengelege for individet, vil kunne påverke investering i andrespråket. Dersom førestilt identitet og subjektsposisjon ikkje samsvarer, kan det ha betydning for investering i andrespråket. Ved å skaffe seg tilgang til symbolske ressursar (jf. 3.3.3) vil ein innlærer kunne styrke eigen subjektsposisjon i eit samfunn.

I det neste går eg inn i metodekapittelet som gjer greie for korleis studien blei gjennomført.

4.0 Metode

I det følgjande gjer eg greie for korleis eg har gått fram for å svare på problemstillinga: *Kva faktorar kan påverke investering i norsk som andrespråk, og korleis spelar identitet inn på språklæringa hos vaksne innlærarar?* Kapittelet startar med metodologisk forankring, før eg i neste del gir ein presentasjon av korleis eg gjekk fram for å samle inn data. Deretter kjem ein presentasjon av deltakarane i studien, før eg fortel korleis eg har analysert dataa. I siste del er det forskningsetiske refleksjonar rundt arbeidet, før eg reflekterer rundt gildskap i oppgåva.

4.1 Kvalitativ metode

Føremålet med studien er å oppnå forståing og innsikt i korleis andrespråksinnlærarar sjølve tenkjer rundt eigen identitet og språklæring, og kva faktorar som synest å påverke investeringa til innlærarane. Føremålet er i samsvar med føremålet til kvalitative metodar, som er å utforske meiningsinnhaldet i sosiale fenomen (sjå til dømes Alvesson & Sköldberg, 2017; Denzin & Lincoln, 2011; Repstad, 2007; Postholm, 2010) for å gi innsikt og kunnskap på område ein elles ikkje har så mykje kunnskap eller forskning om. Kvalitativ metode er gjerne sosialkonstruktivistisk (Alvesson & Sköldberg, 2017), då kvalitativ metode tek utgangspunkt i at vår forståing av verda er sosialt konstruert. Det vi opplever blir tolka i tid og kontekst. Det er ei subjektiv oppleving, for ein kan ikkje fange opp den objektive opplevinga (Denzin & Lincoln, 2011, s. 5). Ein meiner ut frå det sosialkonstruktivistiske at kunnskap blir konstruert gjennom tolkinga vår, og våre erfaringar kan påverke korleis vi tolkar ting i ettertid.

Masteroppgåva undersøker subjektive opplevingar, og det er narrativa (sjå delkapittel 4.5) til deltakarane som blir undersøkte. Subjektive opplevingar kan ikkje bli generaliserte, oppgåva gir difor innsikt i kva faktorar som kan påverke investering i norsk om andrespråk, og korleis andrespråksinnlærarane sine identitetar kan påverke investering. Målet med studien er å skaffe informasjon og ei djupare forståing for kvifor nokon investerer i norsk, og korleis eg observerer kva element som påverkar deltakarane i studien. Sjølv om generalisering ikkje er mogleg, kan oppgåva gi innsikt og vise til tendensar innanfor feltet, og det kan tenkjast at funna gjeld fleire som lærer seg norsk som eit andrespråk.

4.2 Etnografi

Det finst fleire syn på kva etnografi er, og ein definisjon er at etnografi er vitskap om å beskrive grupper eller kulturar (Alvesson & Sköldberg, 2017, s. 127), og i slike undersøkingar vil til dømes subkulturar eller minoritetsgrupper vere grupper å forske på. Eg legg vekt på relasjonen mellom språket og sosiale tilhøve. Det er individ innanfor gruppa sine perspektiv som er gjeldande for beskrivinga av fenomenet når ein bruker etnografisk metode (Postholm, 2010, s. 46). Postholm (2010) peiker på at forskaren må samle inn data på fleire måtar for å få fram desse perspektiva, og dette har eg gjort ved å intervjuje og observere (sjå 4.3.2 og 4.3.3). Når det kjem til datainnsamling, vil etnografien vanlegvis involvere at forskaren deltek i studieobjekta sitt daglege liv over ein periode, observere kva som skjer, lytte til samtalar og/eller stille spørsmål gjennom formelle eller uformelle intervju (Hammersley & Atkinson, 2007, s. 3). Etnografien kan seiast å søkje kunnskap om grupper gjennom ein forskar som er til stades i felten gjennom ein periode.

Eg legg vekt på relasjonen og kompleksiteten mellom språket og sosiale tilhøve. Å forske etnografisk inneber vanlegvis at forskaren bruker tid i felten for å identifisere og beskrive sosiale strukturar og relasjonar (Johannessen et al., 2016, s. 197). Eg prøver å forklare og kaste lys over det komplekse i språket og sosiale tilhøve og relasjonar ved å intervjuje og observere andrespråksinnlærarar, noko som gjer studien etnografisk. I etnografien er det individ innanfor ei gruppe sine perspektiv som er gjeldande for beskrivinga av fenomenet (Postholm, 2010, s. 46). I denne studien har eg møtt vaksne innlærarar som held på å lære seg norsk som andrespråk på studieførebuande på vidaregåande ved eit vaksenopplæringscenter i ein by i Noreg. Dei følgjer læreplan for minoritetar som har kort butid (jf. 1.1.2). Deltakarane i studien er ei mindre gruppe innanfor norskopplæring her i Noreg.

Det er gjennomført to intervju med kvar deltakar og observasjon av alle for å samle inn data for å svare på problemstillinga. Eg har gjennomført observasjonar av deltakarane fire gonger over eit halvt år, til saman utgjer dette om lag 10 timar. Eg har også prata med læraren under observasjonsdagane og som ein sluttsamtale etter dei siste intervjua. Studien min prøver å forstå og beskrive korleis språk, identitetshandlingar og sosiale høve er i kontekst. «Language is context, it is the architecture of social behaviour itself, and thus part of social structure and social relations» (Blommaert & Jie, 2020, s. 7). Språklæring og språkhandlingar er komplekse prosessar, og dei er ein del av sosiale strukturar og relasjonar. Etnografien forsøker å forklare

og beskrive det komplekse i sosiale samhandlingar (Blommaert & Jie, 2020, s. 12). Språket og investering blir påverka av kontekst, åtferd og sosiale tilhøve, og ved å bruke etnografisk metode ser ein på desse elementa. Gjennom observasjon og intervju har eg prøvd å finne ut korleis ulike element påverkar investering hos andrespråksinnlærarar. Investering er ein kompleks prosess. Etnografien prøver ikkje å forenkle eller redusere kompleksitet, men bruker kompleksiteten som eit utgangspunkt for å gjere greie for han (Blommaert & Jie, 2020, s. 96). Prosjektet har ikkje prøvd å forenkle andrespråkslæring og investering, men hatt som mål å vise og skape forståing for kor komplekst andrespråkslæring og investering er frå eit innlærarperspektiv.

Blommaert og Jie (2020) koplar også inn sosiale, kulturelle, politiske og individuelle emosjonar og investeringsomgrepet når dei greier ut om etnografisk metode for å undersøkje språk, tale, samhandling og læring. For å seie noko om korleis desse elementa påverkar ein innlærer, er det naudsynleg å undersøkje «[...] language-in-society [...]» (Blommaert & Jie, 2020, s. 8). Ulike identitetsforhandlingar og den aktive språkbruken skjer i kontekstar i samfunnet, og difor er det føremålstenleg å sjå korleis desse handlingane og språkbruken er i miljøet til deltakarane. Etnografen, forskaren, blir ein del av miljøet. Etnografen kan påverke miljøet han kjem inn i, og ein må ta utgangspunkt i at deltakarane kan bli påverka av at eg har vore til stades i deira klassemiljø. Mi etnografiske undersøking føregjekk over ein lengre periode, tidsperspektivet kan ha gjort at deltakarane i studien blei vane med at eg var der. Eg hevdar ikkje at eg blei ein naturleg del, men det blei meir naturleg at eg var der etter kvart. Dette viste seg då nokre andre i klassa spurde meg om hjelp til ei oppgåve då læraren ikkje var til stades. Etter nokre observasjonar hadde dei nok tiltru til å spørje meg om tyding av oppgåvetekst. Det er ein indikasjon på at eg blei ein meir naturleg del av miljøet.

4.3 Datainnsamling

Før eg starta med prosjektet, søkte eg *Norsk senter for forskingsdata* (NSD)⁶ om tillating til å lagre og behandle personlege data frå deltakarane i studien. Eg søkte om tillating vår 2022 og fekk godkjenning i midten av juni (sjå vedlegg 3). NSD vurderte at eg kunne gjennomføre prosjektet. Gjennom høgskolen har vi tilgang til Nettskjema⁷, som er ei teneste for mellom anna

⁶ I dag er NSD ein del av Sikt – kunnskapssektorens tjenesteleverandør, men eg vil framleis bruke akronymet NSD.

⁷ Nettskjema er utarbeidd av Universitet i Oslo (UiO).

sikker lagring av data. Tenesta er i tråd med NSD sine råd og De nasjonale forskningsetiske komiteene (2021). Eg brukte diktafonappen som er kopla til Nettskjema for opptak. Personopplysingar om deltakarane er ikkje oppbevarte saman med intervjuar eller observasjonsnotata mine. Eg nyttar pseudonymisering av deltakarane og anonymisering av skolen, som vil seie at eg svekker sambandet (De nasjonale forskningsetiske komiteene, 2021) mellom dataa og deltakarane.

Det blir stilt krav til informert samtykke frå deltakarar når ein skal forske på menneske, for deltakarane skal vite kva dei er med på (De nasjonale forskningsetiske komiteene, 2021, s. 17-18). For å ivareta kravet om informert samtykke, møtte eg opp på eit informasjonsmøte i forkant av studien der potensielle deltakarar fekk informasjon om studien, kva resultata blir brukt til, og korleis studien blir gjennomført. Under møtet fekk alle utdelt informasjonsskriv med samtykkeskjema slik at dei kunne lese gjennom og tenkje på det i éi veke. Deltakarane og eg gjekk gjennom skjemaet før vi starta med intervjuar, og alle som melde seg, godkjende opptak under intervjuar og å bli observert i etterkant. Dette er i samsvar med god forskningsetikk etter De nasjonale forskningsetiske komiteene. Deltakarane blei informerte om at dei kan trekkje seg når som helst, og at studien er friviljug. Vi gjekk grundig gjennom samtykkeskjemaet saman, på den måten forsikra eg meg om at dei forstod alt. Det er mitt ansvar at deltakarane har all informasjon tilgjengeleg så dei kan avgjere om dei vil delta eller ikkje.

4.3.1 Rekruttering

Før sommaren 2022 tok eg kontakt med ulike kommunar på Austlandet, og fekk e-posten min sendt til relevante personar. Eg etablerte deretter kontakt med nokon vaksenopplæringscenter og hamna til slutt på å følgje eitt av desse. Eg hadde kontakt med skolen før sommaren, og difor var det enkelt å ta opp att kontakten for å avtale møte hausten 2022. Eg ønskte å samle inn dataa tidleg, slik at eg hadde moglegheit til å følgje deltakarane over ein lengre periode. Eg kunne difor både intervjuar og observere fleire gonger.

Neste steg i rekrutteringa var informasjonsmøte med læraren og potensielle deltakarar (jf. 4.2). Eg møtte dei ei veke for å forklare kva prosjektet mitt går ut på, kvifor eg vil ha dei med og korleis eg skal forske framover. Eg var litt usikker på kor mykje tid eg fekk til å observere, men dei fekk vite at eg kom om lag ein gong i månaden. Eg delte ut samtykkeskjemaet, nummeret mitt og namnet mitt. Potensielle deltakarar fekk ei veke til å tenkje på om dei ville vere med,

og moglegheit til å stille meg spørsmål. Eit møte kan vere overveldande, og difor ønskte eg å gi andrespråksinnlærarane litt tid til å tenkje seg om. Deltakarane rekrutterte seg sjølv då eg kom veka etter. Ideelt sett ønskte eg kjønnsbalansert fordeling, men det var ikkje mogleg med sjølvrekruttering. Eg la ikkje føringar på kven som melde seg, og i klassa var det fleire kvinner enn menn.

Totalt var det sju deltakarar som melde seg på studien. Eg ville ikkje ekskludere nokon, og tenkte at det var betre med for mykje data. Det må også bli teke omsyn til at enkelte droppar ut av vaksenopplæring eller trekkjer seg frå studien. Eg observerte alle sju, men etter kvart fall éin deltakar naturleg ut av studien på grunn av avgrensa tilgang til observasjonsdata. Ei anna fall ut fordi ho slutta på studiet, og den siste valde eg å ta ut fordi totalt hadde eg færre data på vedkommande. Eg hamna til slutt med å representere fire deltakarar.

4.3.2 Presentasjon av deltakarane

Deltakargruppa består som nemnt av vaksne med norsk som andrespråk som tek vidaregåande opplæring der dei følgjer *Læreplan i norsk for språklege minoritetar med kort butid i Noreg – vidaregåande opplæring* (Kunnskapsdepartementet, 2019). Deltakarane tek studieførebuande norsk over to år der dei har eksamen på andre året. Alle går førsteåret i opplæringa.

Deltakarane i prosjektet har ulik bakgrunn, skolegang og alder, men alle har skolegang frå heimlandet sitt. Fellesnemnaren er at alle tek norsk på vidaregåande nivå som vaksne saman med andre som har norsk som andrespråk, og ingen av deltakarane kom som flyktningar til Noreg. Dei har ulik butid i Noreg, og det er skilnadar i kor lenge sidan dei tok norskkurs. Her kjem ein presentasjon av deltakarane i studien. Alle har fått fiktive namn, men eg vel å fortelje omtrentleg alder og kva språk dei har, fordi det kan seie noko om læringsstrategiar og føresetnadar for forståing av norsk. Etter rekrutteringsprosessen og observasjonane sat eg igjen med deltakarane som er presenterte i Tabell 1:

Deltakar	Alder	Språk
Aiko	20-åra	Japansk, norsk og engelsk.
Elena	20-åra	Rumensk, russisk, engelsk og norsk.
Fatima	30-åra	Arabisk, spansk, fransk, norsk og engelsk.
Grace	30-åra	Ilokano, engelsk, norsk og tagalog.

Tabell 1: Oversyn over deltakrane i studien.

Aiko har budd i Noreg i tre år. Han har japansk som førstespråk, og er gift med ei norsk kvinne som han møtte på universitetet i heimlandet. Aiko har planar om å ta ny utdanning her i Noreg. Han kunne engelsk før han kom hit, og tek fleire fag i tillegg til norsk.

Elena har budd i Noreg i fire år. Ho har rumensk som førstespråk og det er stort sett det språket dei bruker heime. Elena har utdanning frå heimlandet sitt, men treng godkjenning her i Noreg. Ho er gift og har barn.

Fatima har budd i Noreg sidan 2016. Ho flytta til Spania som 20-åring, og kom til Noreg på grunn av den økonomiske krisa i Spania. Fatima har arabisk som førstespråk, men pratar flytande spansk. Ho er gift og har barn.

Grace har budd i Noreg i sju år. Ho har ilokano som førstespråk, og lærte engelsk i ung alder. Grace er gift med ein frå Afrika som kom til Noreg som flyktning då han var liten. Dei har barn.

4.3.3 Intervju

Det kvalitative forskingsintervjuet prøver å få innsikt i sider frå intervjupersonane sine daglege liv og frå deira perspektiv (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 42).⁸ Intervjuet er kjelde til kunnskap om deltakarane sine opplevingar og tankar om kvardagen deira og temaet norsk som andrespråk. Som følgje av min bakgrunn innanfor journalistikk, har eg tidlegare erfaring med intervju, særleg innanfor ramma av semistrukturerte intervju⁹. Semistrukturerte intervju blir gjennomførte med utgangspunkt i ein intervjuguide (Kvale og Brinkmann, 2015, s. 46). Intervjumetoden sikrar ein viss struktur i intervjuet og alle deltakarane blir stilt nokre grunnleggjande spørsmål om tema. Eg brukte difor ein intervjuguide for det første intervjuet (vedlegg 2), medan eg i oppfølgingsintervjuet brukte ein ny guide (vedlegg 2.1). Studien består av totalt to intervju med kvar deltakar (jf. 4.2). Sidan intervju er situasjonsbestemte, kan intervjuaren følgje opp med spørsmål der det er føremålstenleg. Oppfølgingsspørsmål kan opne for ny informasjon om fenomenet og gi nye perspektiv på tema. Semistrukturerte intervju gir også rom for at intervjuobjektet kan føre samtala i ei retning som intervjuaren ikkje har tenkt på. Dette skjedde under nokre av intervjua, og det har gitt nyttig informasjon som seier noko

⁸ Ein kan også kalle det livsverdsintervju (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 34 og 47).

⁹ Semistrukturerte intervju er korkje ein open samtale eller eit lukka spørjeskjema, men intervju som blir gjennomførte med utgangspunkt i ein intervjuguide (Kvale og Brinkmann, 2015, s. 46).

om faktorar som påverkar investering. I andre intervjurunde var eg meir fleksibel enn i første runde, og eg tok med meg erfaringar og spørsmål frå kvart intervju og inn i neste.

Blommaert og Jie (2020) skriv at det er viktig for intervjuaren å la intervjuobjektet prate når hen først har komme i gang, fordi det kan gi viktig og spennande informasjon til prosjektet (s. 54-55). Det er enklare å la ein person prate med eit semistrukturert intervju, sidan det opnar for spørsmål undervegs. Generell informasjon har alle deltakarane svart på, og alle fekk spørsmålet om kvar dei ser seg sjølv om 5-10 år, men elles har det vore varierende kva spørsmål frå guiden eg har brukt. Nokre av spørsmåla har ikkje deltakarane tenkt på, og det kan også ha påverka korleis dei har svart og det som gjeld reparasjon i kommunikasjonen.

Intervju er ein aktiv kunnskapsproduksjonsprosess som gjer at intervjuaren og intervjuobjektet produserer kunnskap saman (Alvesson & Sköldberg, 2017, s. 36; Kvale & Brinkmann, 2015, s. 156). Det er meiningsskapande mellom partane i intervjuet. Gjennom intervjuet kan det komme fram nye meiningar og erfaringar som gjer at intervjuaren også får ny kunnskap gjennom erfaring. Ny erfaring kan motseie teorien som intervjuaren allereie har kunnskap om, og det er ein ny kunnskapsproduksjonsprosess i gang. I studien er det min kunnskap om teorien til mellom anna Norton som møter deltakarane sine opplevingar og erfaringar med å lære seg norsk som eit andrespråk og investering. Min kunnskap saman med erfaringane til deltakarane skal bidra til å svare på problemstillinga. Samstundes kan fordomar komme fram under intervju og møte med andre menneske, eller mangel på kunnskap om andre land, noko som skjedde med meg. Intervjurunde éin gjorde også at min kunnskap om deltakarane påverka korleis eg stilte spørsmål under oppfølgingsintervjua. Oppfølgingsintervjua føregjekk over to dagar, og siste dagen prata eg med læraren deira for å få informasjon om kor ofte dei jobbar med skolearbeid på fritida. Samtalen med læraren var ikkje eit intervju, men eg fekk lærarperspektivet på deltakarane også. Eg dokumenterte samtalen ved å notere stikkord.

Eg ønskte å ha det narrative intervjuet som grunnlag, og difor lét eg deltakarane fortelje det som fall dei inn. Narrative intervju undersøker historiene til intervjuobjekta (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 182). Ved å stille deltakarane spørsmål prøvde eg å framkalle deira livshistorier og erfaringar om det å lære seg eit andrespråk i vaksen alder. «Narrativ er personlege fortellinger, gjerne med et tidsaspekt eller vending, der fortelleren deler erfaringer, opplevelser, vurderinger og følelser» (Golden et al., 2021, s. 134). Det er desse fire elementa som er grunnlaget for denne studien.

I intervju kan det vere eit asymmetriske maktforholdet mellom deltakar og intervjuar påverke dialogen og relasjonen, som igjen kan påverke innhaldet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 52). Eit ledd for å unngå dette var å finne ein plass som ligg unna her eg studerer. I eit livsverdsintervju må ein ta høgde for eit asymmetrisk maktforhold mellom intervjuobjektet og intervjuaren (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 51). Maktforholdet kan påverke innhaldet i intervjuet, men det at eg lèt deltakarane komme med narrativ og bruke det som grunnlag for analysen, kan bli sett på som eit ledd for å motverke det asymmetriske maktforholdet. Det semistrukturerte intervjuet er ein fordel, sidan det kan oppstå nyansar og av temaet som ikkje er førebudd. Ei anna utfordring med kvalitative intervju er at ein forskar vil vite mest mogleg om tematikken, men han må passe på å ikkje krenke integriteten til intervjuobjektet.

4.3.4 Observasjon

Observasjonane blei gjennomførte i etterkant av dei første intervju, med nokre veker mellom kvar gong. Opphavleg var planen å gjennomføre fem til seks observasjonar, men på grunn av sjukdom blei antalet redusert til fire, som omtalt i delkapittel 4.2. Føremålet med observasjonane var å undersøkje korleis deltakarane samhandlar med andre, åtferda deira, og samhandlingsprosessar i klasserommet. Språk i kontekst og det komplekse som skjer i samhandling med andre blei observert. Eg observerte også læraren og korleis ho underviste og korleis samhandlinga hennar var med andre. Under observasjonane tok eg skriftlege notat som eg i seinare tid har arbeidd med og skrive ned. Deltakarane er anonymiserte gjennom heile prosessen. Eg brukte ikkje lydopptak under observasjonane på grunn av omsynet til personvernet til dei andre innlærarane i klassa. Lydopptak krev samtykke frå alle som er med på opptaket.

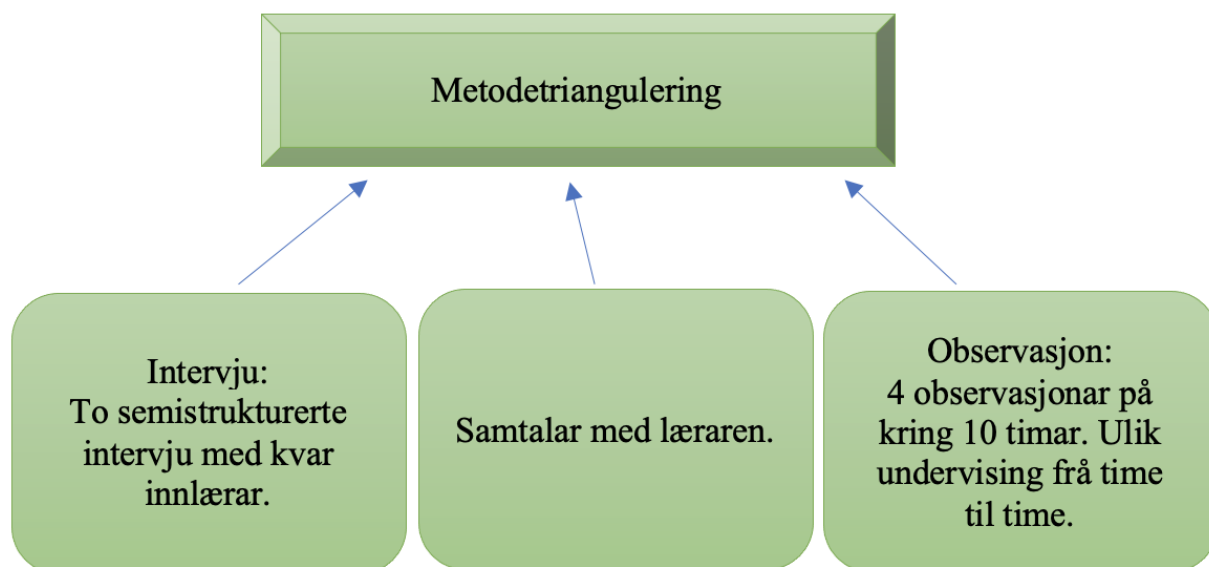
Eg plasserte meg stort sett bakerst i klasserommet, det ga moglegheit til å sjå skjermene deira og kva dei gjorde som ikkje var synleg for læraren. Eg fekk informasjon om kva deltakarane gjorde til kvar tid, og eg fekk innblikk i korleis dei jobba med oppgåver. I forkant av eit par av observasjonane sende læraren meg planen for timen på e-post, slik at eg fekk moglegheit til å følgje med på kva dei skulle gjere. Det som var gjennomgåande for kvar time, var at dei jobba med språk uansett tema. Dei jobba med språk i poesi, språk i langsvarsoppgåver og språk generelt.

Under kvar observasjon tok eg feltnotat som er ein del av observasjonsnotata mine og nokre notat for meg sjølv. Eg sende også e-post til rettleiaren min med eit samandrag av korleis det har gått og kva eg sat igjen med. Feltnotat er med på i kunnskapsprosessen (Blommaert & Jie, 2020), og blir dimed ein del av kunnskapskonstruksjonen. Feltnotata hjelper også meg å skrive ned eventuelle fordomar eg møter hos meg sjølv, kjensler som dukkar opp og tankar eg får etter ein observasjon. Feltnotata har vore fine å sjå tilbake på, for dei hjelper til med meir kontekst og informasjon om observasjonane. I feltnotata er det skildra kva deltakarane i studien gjer, korleis dei oppfører seg i klasserommet og mot andre, kva språk dei bruker og kva læringsstrategiar eg klarer å observere hos dei. Det er også teke med kommunikasjon der det kan seie noko om deltakaren si språkutvikling, strategi eller utvikling. Eg legg ikkje ved feltnotata sidan dei inneheld fleire innlærarar enn kva studien har, men eg kjem til å vise til observasjonane i diskusjonen der det kan seie noko om temaet som blir diskutert.

Å observere etter intervju ga ein fin inngang til observasjonane. Det gjorde det «enklare» å vite kva eg skulle sjå etter, og korleis deltakarane såg på norsk og språklæring. Det var verdifull informasjon å ha med seg. Men eg fann det også verdifullt å ha oppfølgingsintervju etter observasjonane. Dette opna for andre samtaleemne med deltakarane, og dei hadde også blitt meir vane med å ha meg i miljøet sitt. Oppfølgingsintervju gjer at eg som intervjuar kan tilpasse meg meir etter kva eg fann under observasjonane også.

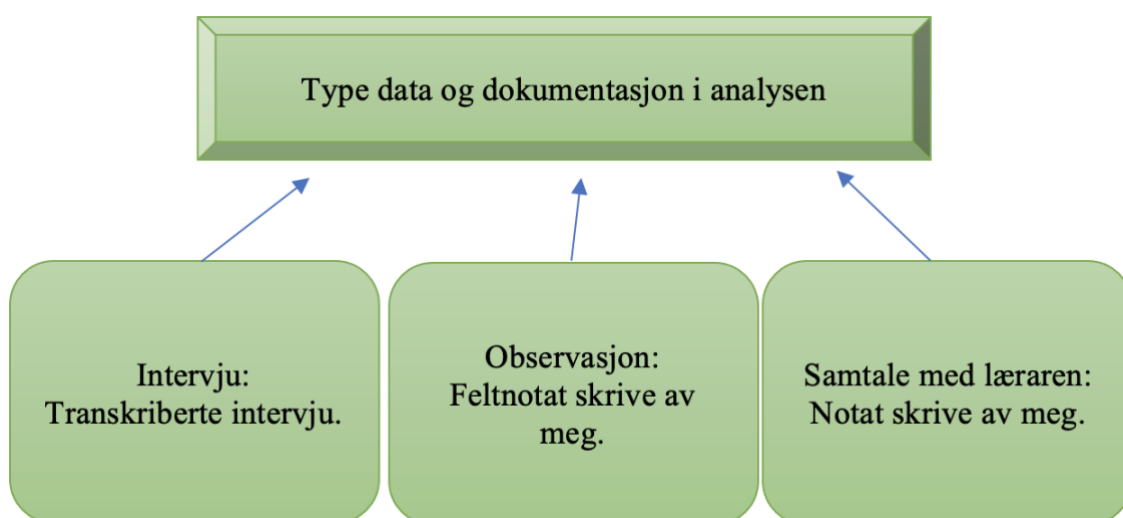
4.3.5 Metodetriangulering

Eg har brukt både intervju og observasjon som empiri for å få ulike data. Ein kombinasjon av intervju og observasjon er ei form for triangulering, og det gir ei djupare forståing for opplevinga av eit fenomen (Denzin & Lincoln, 2011, s. 5). For studien var det føremålstenleg å bruke triangulering for å seie noko om investering hos andrespråksinnlærarar, og korleis ulike faktorar påverkar i ulike situasjonar. Figur 3 illustrerer korleis denne studien har metodetriangulering.

Figur 3: Illustrasjon av punkta i metodetriangulering i studien.

Metodetriangulering er ikkje ein metode for å kvalitetssikre data, men kan vise fleire sider ved eit fenomen, som til dømes ved språklæring. Triangulering kan gi meir forståing for ulike sider av verkelegheita simultant. Metodane utfyller kvarandre, og til dømes kan observasjon vise andre sider som ein deltakar ikkje er bevisst. Eg observerte investering i klasserommet, og nokon gonger kolliderte observasjonsdataa og intervjudataa. Denzin og Lincoln (2011) hevdar at triangulering kan bli brukt som eit alternativ til validitet (s. 5). Triangulering kan bli sett på som ein strategi «[...] that adds rigor, breadth complexity, richness, and depth to any inquiry» (Denzin & Lincoln, 2011, s. 5). Triangulering gir eit større bilete på komplekse, rike og djupe fenomen. Metodetrianguleringa har gitt tilgang på ulike data som vist i Figur 4.

Figur 4: Oversyn over dataa som blir brukt som dokumentasjon i analysen.

4.4 Analyse av dataa

Pavlenko (2001) hevdar at narrativ om språklæring er unike og gode kjelder til informasjon om forholdet mellom språk og identitet, og at personlege narrativ gir tilgang til private tankar og opplevingar, personlege og intime detaljar om andrespråklæring (s. 167). Narrativ kan vere både munnleg og skriftleg materiale. Studien ser på munnlege narrativ om fortid, notid og framtid, og desse narrativa er transkriberte. Ifølgje Kvale og Brinkmann (2015, s. 187) er transkripsjonar svekte og dekontekstualiserte. Transkripsjonar er skriftlege representasjonar, som aldri vil bli ei presis attgjeving av det munnlege. Ein mistar informasjon om detaljar og kontekst når ein transkriberer.

I samhøve med Pavlenko (2007) er det ulike omsyn ein bør ta når ein analyserer andrespråksnarrativ. For det første er det viktig å vurdere kva språk historia blir fortalt på og kva språk hendinga skjedde på. Pavlenko påpeiker at eit narrativ fortalt på det språket hendinga skjedde, vanlegvis har høgare emosjonell intensitet. Eit andrespråk kan gi avstand til hendingar og gjere det enklare å fortelje om hendingar som ligg for nær kjensleregisteret (Pavlenko, 2007, s. 171-172). Deltakarane i studien prata i hovudsak om hendingar knytte til korleis det var å komme hit, korleis det er å lære eit nytt språk og kva dei ser for seg i framtida, som vil seie at hendingane føregjekk på same språk som det fortalde narrativet. Ein av deltakarane prata i hovudsak på engelsk, som gjer at det fortalde narrativet skjer og skjedde på eit anna språk. Nokre av dei fortalde om hendingar før dei kom til Noreg, og då er forteljingsspråket eit anna enn språket for hendinga(ne), og dette kan påverke innhaldet i kva dei fortalde. For det andre kan ferdigheitsnivå i språket påverke form og innhald (Pavlenko, 2007, s. 172). Ho føreslår også triangulering, som er ein effektiv metode for datainnsamling, og som samsvarer denne studien (jf. 4.3.5). Som nemnt i 4.4, fekk deltakarane prate på anten norsk eller engelsk, og dei hadde moglegheit til å ha med seg nokon. Dette førte til at deltakarar som var i stand til å kommunisere på anten norsk eller engelsk, melde seg, men ein må likevel ta omsyn til at språknivå kan påverke kva som blir fortalt og korleis det blir fortalt. Dersom ein deltakar manglar produktivt vokabular for å beskrive ei hending, kan dette påverke narrativet og føre til bruk av ulike strategiar. Det er umogleg å ta omsyn til alle aspekt i analysen, og ein må referere til narrativa slik dei blei fortalde av deltakarane.

Pavlenko (2007) føreslår i artikkelen sin at ein kan skilje mellom tre typar informasjon ein kan få ut av narrativ. Den første er subjektrealitet, *subject reality*, som er informasjon om korleis

subjektet opplevde hendingar, og ser også på kjensler knytt til språklæringsprosessar (Pavlenko, 2007, s. 166). Neste er livsrealitet, *life reality*, som ser på element i livet til ein person, og gir informasjon om personen som fortel noko. Det kan til dømes vere kva land dei kjem frå, utdanningsbakgrunn (Golden et al., 2021, s. 145). Den siste typen informasjon er tekstrealitet, *text reality*, som ser på korleis ting blir fortalt av talaren. Denne realiteten ser på interaksjonen mellom ein eller fleire «der de bruker språk [...] for å posisjonere seg og eksponere ulike identiteter» (Golden et al., 2021, s. 145). Tekstrealiteten ser på korleis språket er i interaksjonen. Det er ikkje enkelt å skilje subjektrealitet, livsrealitet og tekstrealitet (Pavlenko, 2007, s. 180), sidan realitetane påverkar kvarandre. Realitetane inngår i forteljarverda og forteljingsverda (De Fina, 2003, 95). Forteljarverda, *storytelling world*, er konteksten for samtalen og inkluderer deltakarane i samtalen og plassen som narrativa blir konstruert på, medan forteljingsverda, *story world*, er konteksten for historia som blir fortald (Golden et al., 2021, s. 146). Narrativ metode gir ikkje ein fasit og ein skal ikkje analysere dataa som «sanne», men det kan gi kjennskap til og innsikt i korleis andrespråksinnlærarar opplever språklæring ulikt og fyller ut språklæringsbilete (Golden et al., 2021, s. 148), og difor er det føremålstenleg å bruke dei ulike realitetane i analysen.

4.4.1 Transkripsjonskonvensjonar

Det finst ikkje nokon standard-måte å transkribere munnlege narrativ på (Pavlenko, 2007). Eg har valt å transkribere lydfilene nær det munnlege språket, sosiolekta, til deltakarane, og det språket som intervjuet føregjekk på. Sidan deltakarane har austnorsknær tale, er transkripsjonane nærare bokmål enn nynorsk, men eg har ikkje nytta fonetisk transkripsjon, og har brukt «jeg» som er den skriftlege bokmålsrealiseringa av førsteperson eintal. Det er også andrespråkspreg i syntaksen og enkelte ord i transkripsjonane. Eg valde å gjere det på denne måten fordi det opnar for at narrativa kan bli tolka annleis og fordi det seier noko om språknivået til deltakarane. Eg har valt å utelate tonefall, men eg har teke med pausar og uklare ord. Pausane og uklare ord gir eit inntrykk av korleis intervjuet føregjekk, og kan vere viktig informasjon. Eg har også teke med interjeksjonar¹⁰ for å vise korleis dialogen har vore. Alle intervjuar er transkriberte i programmet ELAN.

Eg har brukt transkripsjonskonvensjonane:

Latter: @@

¹⁰ Som til dømes «mhm», «ehm», «hmmm».

Pause etter lengd: (..) (...) (....)

Utydeleg: -

Tillegg frå meg: [tekst frå meg]

Ein tenkjer ofte at minimal respons ikkje har verdi, men Blommaert og Jie (2020) påpeiker at tomme element kan seie noko om temaet ein forskar på. Intervjua er transkribert i heilskap og lagt ved (vedlegg 4, 5, 6, 7), men sjølve analysen inneheld berre utdrag.

4.5 Forskingsetiske refleksjonar

Det er fleire forskningsetiske utfordringar når ein skal forske på menneske, og ulike omsyn er regulert gjennom retningslinjer frå Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH). Sidan studien omfattar personlege opplysingar, søkte eg først NSD, som er gjort greie for i delkapittel 4.3.

Nokre sentrale forskningsetiske spørsmål ein må reflektere over i denne studien, er at minoritetar blir sett på som ei sårbar gruppe. Unge deltakarar er særleg utsett, difor valde eg å skrive om vaksne innlærarar. Deltakarane mine er samtykkekompetente, og ein kan tenkje seg at dei har utvikla meir kritisk tenking enn unge. Det er framleis etiske omsyn eg må ta, som til dømes språk og maktposisjon. Det er viktig at deltakarane er heilt sikre på kva eg skal, og eg må vere heilt sikker på at dei forstår kva forskingsprosjektet går ut på. Samstundes må dei skjønne at dei har rett til å trekkje seg når dei vil, og at eg ikkje kan bestemme om dei skal samtykke eller ikkje. At prosjektet er friviljug og at dei kan trekkje seg, kan vere vanskeleg for nokon å forstå dersom dei ikkje har kunnskap om korleis ein forskingsprosess er. Dette er eit etisk dilemma eg har reflektert rundt, og eg brukte god tid på å forklare korleis prosessen er og kva rettar dei har som deltakarar av studien. Det har også vore viktig for meg å ha god kontakt med både lærar og innlærarane.

Deltakarane har ikkje norsk som førstespråk, og dette gjer dei også til ei sårbar gruppe i denne samanhengen. Det kan føre til misforståingar både kulturelt og språkleg når ein ikkje har budd i eit land over tid (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 156), men ein blir også språkleg sårbar om ein er på eit tidleg stadium i norskopplæringa si. Deltakarane fekk difor moglegheit til å kommunisere på norsk og engelsk, òg tilbod om å ta med seg ein venn. Deltakarane mine og eg kjem frå ulike kulturar, og vi må vere klare på kva roller vi har i forskingsprosjektet. NESH

understrekar at det er viktig at kulturelle grupper eller andre ikkje blir generaliserte og stigmatiserte. Dataa skal leggjast fram på ein måte som motverkar stigmatisering av andrespråksinnlærarar, og eg bruker difor omgrep som (andrespråks)innlærer, deltakar og migrant for eg meiner det er meir nøytrale omgrep enn til dømes innvandrarar og minoritetslev. Det å forske på denne gruppa kan potensielt føre til meir stigmatisering av ei allereie utsett gruppe, men målet med denne oppgåva er å finne ut kva faktorar som påverkar investeringa til andrespråksinnlærarar og refleksjonar om korleis ein kan leggje til rette for dette i klasserommet. Målet er å hjelpe denne gruppa.

Det er også viktig å ha eit kritisk blikk på eigne analytiske tolkingar. Sjølv om ei nøytral framstilling er nærast umogleg fordi vi alle har erfaringar og er menneske, skal ein prøve å ha ei så objektiv tolking som mogleg. Som forskar skal ein vere sakleg og upartisk (Johannessen et al., 2016, s. 34). Ein forskar må difor vere klar over subjektiviteten sin (Postholm, 2010, s. 127), slik at han kan leggje denne til side. Dette gjer at forskaren kan vere så objektiv som mogleg når ein møter dataa. Ein kan ikkje fjerne alle faktorar som kan påverke, men det er viktig at ein gjer seg sjølv bevisst på dei erfaringane og opplevingane ein tek med seg inn i arbeidet med studien sin.

4.6 Gildskap

Gildskap handlar om i kva grad materialet og tolkingane til forskaren er gyldige. Dataa er ikkje sjølve verkelegheita, men representerer fenomen (sjå til dømes Alvesson & Sköldbberg, 2017; Kvale & Brinkmann, 2015), og spørsmålet er kor god representasjon dataa er for verkelegheita. I kvalitative studiar er gildskap knytt til i kva grad føremålet med studien blir reflektert i materialet og analysen (Johannessen et al., 2016, s. 199).

Det er viktig å vere kritisk til eiga rolle (Kvale og Brinkmann, 2009, s. 248), og i kva grad ein påverkar miljøet. Ein må tenkje over i kva grad ein er eit talerøyr for det ein forskar på, eller om ein til dømes er kritisk til gruppa. Dette kan få konsekvensar for gildskapen i studien. Eit anna problem med gildskap i denne studien er at vi ikkje har like gode norskferdigheiter. Dette kan vere eit hinder for deltakarane. Eg har berre norsk og engelsk som språk, og dette er ikkje nødvendigvis dei språka som innlærarane føler seg tryggast på, eller meistrar best. Dette kan gjere noko med korleis ting blei lagt fram frå deira side. Eg hadde heller ikkje moglegheit til å ha med ein tolk, og måtte finne deltakarar som kunne kommunisere på dei språka eg kan sjølv.

Eg opna for at dei kunne vere to i rommet, men bli intervjuar kvar for seg. Dersom nokon hadde problem med kommunikasjon, kunne den andre verifisere eller hjelpe den som blei intervjuar. Dette kunne sjølvstendig blitt eit problem. Dei kunne ha omsett svara til noko dei trudde eg ville høyre, og dette hadde blitt vanskeleg å verifisere. Eit anna element er korleis eg tolkar dataa, og om eg forstår dei godt nok til å analysere meiningsinnhaldet. For å sikre at dataa er så korrekte som mogleg, tok eg opptak av intervjuar. Opptak opna for at eg kunne kontakte deltakarane i ettertid å spørje dersom noko var tvitydig, eller om eg trong verifikasjon på at det eg oppfatta var korrekt. Det er viktig å ikkje spørje etter verifikasjon for ofte, for dei spontane svara kan vere det som seier mest om temaet.

I kva grad deltakarane hugsar elementa vi pratar om, er noko ein må tenkje over. Når ein ser på hendingar retrospektivt, kan det gjere noko med minna. Når eg spør «korleis var det før du kom til Noreg?», kan dette vere såpass lenge sidan at spørsmålet er vanskeleg å svare på. Narrativa til deltakarane er subjektive og kontekstuelle. Kunnskapen som er presentert i oppgåva er konstruert i samtale og samhandling. Deltakarane gir informasjon om tema som dei veit noko om, og det blir gitt eit perspektiv på temaa. Ein kan ikkje generalisere i etnografien, men ein kan tilføre informasjon og kunnskap om tema. Kvale og Brinkmann (2015) stiller spørsmålet om kvifor ein skal generalisere, og argumenterer for at dette ikkje er naudsynt sidan «[p]ragmatiske, konstruksjonistiske og diskursive tilnærmingar oppfatter derimot sosial kunnskap som sosialt og historisk kontekstualiserte måtar å forstå og handle i verden på» (s. 289-290). Ein studie kan vere gyldig sjølv om han ikkje er generaliserbar, fordi studien kan seie noko om sosiale tilhøve. Utvalet i min studie er avgrensa, som i dei fleste kvalitative undersøkingar, men eg meiner at studien er viktig for perspektiv frå vaksne andrespråksinnlærarar, som alle gir ei stemme frå norskopplæring.

I det neste går eg over til analysekapittelet, der intervjuar er analyserte og observasjonane trekt inn der det er føremålstenleg.

5.0 Funn og analyse

I denne studien er eg oppteken av kva faktorar som kan påverke investering i norsk som andrespråk, og korleis identitet synest å spele ei rolle på investeringa. Eg har talefokusert tilnærming (jf. 4.5), som inneber at det er narrativa til deltakarane, deira egne opplevingar, erfaringar, kjensler og tolkingar som oppgåva er sentrert rundt (Golden & Steien, 2018, s. 3), og analysen blir supplert med læraren sine og mine observasjonar for å gi kontekst til deltakarane sine narrativ. Hovudvekta av funna er likevel narrativa til innlærarane, og difor har utdraga fått stor plass i dette kapittelet. Det er eit bevisst val å ha med heile sitat slik at konteksten er klar for lesaren. Det er viktig at sitata blir sett i korrekt kontekst, og difor er sitata markert med namn og turnummer slik at det er enkelt å finne fram i vedlegga.

Sentralt i analysen er språk, livssituasjon, kva innlærarane meiner er viktig for nykomne, identitet og framtid. Løpande i teksten kjem eg til å beskrive observasjonane mine der det er føremålstenleg. Eg kategoriserer funna under kvar deltakar som har eit eige underkapittel, for då kjem deira personlege historie og opplevingar fram. Kvar deltakar kastar lys over problemstillinga frå ulike perspektiv. Eg har brukt alfabetisk rekkefølge på namna som struktur for kapittelet.

Det varierer kor lenge det er sidan deltakarane tok norskkurs, men alle har gjennomført kurset på eit tidspunkt. Dei har også varierende grad av skoleerfaring frå heimlandet sitt. Skoleåret 2022/2023 er det første året på studieførebuande retning i vaksenopplæringa for alle deltakarane i studien.

5.1 Aiko

Aiko er gift med ei norsk kvinne han møtte ved eit universitetet i Japan. Han har ein bachelorgrad frå universitetet. På intervjutidspunktet hadde han budd i Noreg i tre år. Han har japansk som førstespråk og kan engelsk, og jobbar i butikken til ein venn.

5.1.1 Språk og livssituasjon

Aiko har ingen barn og treng difor ikkje norsk per i dag for å kommunisere med barnehagar eller skolar. Han uttrykkjer eit behov for å kommunisere med personar som kjem frå andre land, og eg vurderer hans grad av investering ut frå dette behovet.

Utdrag 1:

035 Silje: Hva synes du om å lære norsk da?

036 Aiko: Kjempøyy mm (..) Ss fordi jeg trenger å kommunisere med andre som kommer fra andre land[....]

I utdrag 1 uttrykkjer han glede. Subjektrealiteten er at Aiko er positiv til å lære seg norsk, og han grunngr det med at norsk gir han moglegheit til å kommunisere med andre som ikkje snakkar japansk. utdrag 1 indikerer dimed at han vil auke dei symbolske ressursane sine for å kunne delta i samfunnet og skaffe seg sosial kapital. Norton Pierce (1995, s. 17) skriv at innlærarar investerer med ei forståing ved at dei innser at dei får igjen noko i form av symbolske eller materielle ressursar. Eg ser det i samband med ønsket hans om å ha kontakt med andre, og ønsket om å prate med andre i same situasjon. Tekstrealiteten «som kommer fra andre land», viser at det ikkje berre er nordmenn han vil kommunisere med. Fleire symbolske ressursar vil gi han tilgang på meir kulturell og sosial kapital, og kapital gir tilgang til nettverk, slik Norton Pierce (1995, s. 17) skriv. Ei tolking er at han investerer på noverande tidspunkt fordi han vil tileigne seg symbolske ressursar. Han kjenner ikkje så mange i Noreg, noko som kan gjere at han har avgrensa tilgang på kapital. I tillegg til mogleg avgrensa kapital, er kulturen i Noreg og Japan ulik. Kulturskilnadar kan gjere at dei symbolske ressursane i Japan skil seg frå dei vi har i Noreg. Skilnadane kan gjere at han identifiserer seg meir med menneske som kjem frå andre land.

Aiko har òg ei pragmatisk tilnærming til val av språk. Han er bevisst på at norsk gir han auka tilgang på kapital. Det er naturleg at japansk kjem enklare sidan det er det språket han har brukt mesteparten av livet sitt, men han uttrykkjer at han bur no i Noreg, og her må han prate norsk:

Utdrag 2:

127 Aiko: [...]Så jeg foretrekker å prate japansk selvfølgelig, men hvor bor jeg nå? Ikke sant jeg bor i Norge og jeg må jo bli kjent med andre fordi jeg er i norsk samfunnet nå, og det betyr at jeg må jobbe jeg må studere (..) ehh samarbeide med nordmenn (..) Ikke med de andre ehhh menneskene som bor i andre lande neineinei, jeg må snakke med norsk ehh med Norge på norsk. Så jeg liker å prate norsk også.

Utdraget viser at Aiko er interessert i å lære norsk og ta del i norskopplæringa for å kunne kommunisere med andre i samfunnet, noko som gir tilgang på sosial kapital, og få seg jobb som er både kan gi økonomisk kapital og symbolske ressursar. I lys av narrativa hans verkar det som om han legg stor vekt på å investere tid og ressurs i å lære seg norsk. Sjølv om han ikkje tek initiativ til å prate med andre i klasserommet, og gjer lite av oppgåvene, var han aktiv og arbeidde hardt i starten av norskopplæringa. Utdrag 2 er frå oppfølgingsintervjuet og eg opplevde ei endring i veremåten hans. Under oppfølgingsintervjuet var han meir klar på kva han ville i framtida. Observasjonane som var før oppfølgingsintervjuet, indikerer likevel noko anna enn investering. Aiko bidreg lite i timane og er generelt stille. Han pratar berre når klassa blir sett til gruppearbeid, men tek lite initiativ når han skal arbeide sjølvstendig. Det faktum at han ikkje tek initiativ eller pratar høgt, ser eg i samanheng med ujamne maktforhold, som Norton (2013) meiner kan vere tilfelle i eit klasserom. Eg har ikkje fått moglegheit til å følgje opp etter oppfølgingsintervjuet, men Aiko er eit døme på ambivalensen vi kan finne i språkopplæringa og investering i andrespråket. Språkopplæring er ein dynamisk prosess, det er også investering (Norton, 2013).

Vidare fortel Aiko at han er komfortabel med å prate norsk i dag. Han hadde problem då han kom til Noreg, noko som kan gjere det vanskeleg å ha ein førestilt identitet som norsk, men norskkurset hjalp han. Han fekk gode karakterar, og dette ga han ei stoltheit som igjen gjorde det enklare å prate saman med andre.

Utdrag 3:

124 Silje Vel, kan du forklare meg hvor komfortabel du er med å prate norsk, eller hvordan er det for deg å prate norsk?

125 Aiko: [...]Da jeg komme til Norge var det ganske vanskelig å prate norsk så jeg ble veldig stressa og snakke med andre i Norge, men jeg gikk på norskkurs fo ett og ett halvt år, etter hvert så hadde jeg en sånn eksamen ehhh (...) Norskprøve. Og jeg fikk eh, gode karakterer og jeg ble litt sånn (...) Jeg begynte å ha litt sånn stolthet av meg ikke sant. så det ble lettere å snakke med andre [...]Jeg skjønner ganske mye norsk nå ikke sant. Så det er ganske forskjellig fra starten til nå (...) Men rett og slett er det veldig gøy for meg å snakke norsk fordi det er jo veldig sånn (...) eehh (...) eehh (...) veldig sånn høy (...) utfordring. Og jeg liker å ha sånn utfordring å studere ikke sant, så det er ganske fint (...) Å prate norsk.

Subjektrealiteten i tur 125 fortel oss at Aiko opplevde styrkt sjølvtilitt og stoltheit over eiga språklæring etter han bestod norskprøva. Sett i samanheng med Norton sin teori, kan språkideologiar vere ein faktor her. Korleis ein ser på seg sjølv og korleis ein blir oppfatta av andre, kan påverke i kva grad ein bruker og praktiserer eit språk. Dei gode karakterane frå norskkurset kan ha gjort at Aiko føler seg «god nok for ein norsk». Karakterar seier noko om nivået, og kan bli sett på som representativt for samfunnet. Det å bli «akseptert» på denne måten kan ha gjort Noreg som ein del av hans førestilte samfunn. Han uttrykkjer betring i eigen språkkunnskap og auka forståing for norsk språk. Aiko fortel at han har tre i norsk skriftleg og fire i norsk munnleg, og det samsvarer med hans eigne opplevingar om eiga utvikling. I narrativa hans er det likevel ein del ord han ikkje har i det produktive vokabularet sitt. Han bruker også omformuleringsstrategiar som adjektivet «høg» for å beskrive utfordringa med norsk i staden for «vanskeleg» som kan vere meiningsberande for kommunikasjonen.

Språk er ein viktig del for å auke kapitalen for mange. Darwin og Norton (2015) påpeiker at symbolske og materielle ressursar vil auke den sosiale og kulturelle kapitalen hos andrespråksinnlærarar. I utdrag 4 når Aiko svarer på korleis det var å ta norskkurs, tolkar eg det dit at han vil lære seg norsk fordi han forstår at dette kan skaffe han sosial og økonomisk kapital:

Utdrag 4:

095 Silje: [...]Hvordan var det å ta norskkurs?

096 Aiko: Ja, det var kjempe, det var kjempeviktig for meg. Fordi hvis jeg ikke klarer å (...) lære meg norsk (...) det er nesten håpløst å få jobb og så snakke med svigerfamilien min ikke sant[...].

Utdraget viser at han er bevisst på kva han kan få ut av å tileigne seg norskferdigheiter. Han ser økonomisk kapital som kjem ved jobbmoglegheiter, samt symbolske ressursar som følgje av kontakt med familien til kona. utdrag 4 viser også at det førestilte samfunnet hans er i Noreg. Han legg verdi i å ha gode norskferdigheiter slik at han kan oppnå auka økonomisk og kulturell kapital.

Ved min første observasjonsdag, såg eg Aiko i samtale med ei gruppe gutar i gangen før timen. Samtalen føregjekk på norsk og handla om deira erfaringar med vaksenopplæring og jobbmarknaden i Noreg. Gutane fortalde at dei hadde droppa ut av ordinær vidaregåande opplæring, men innsåg at det var naudsynt med ei utdanning på grunn av utviklingane i

samfunnet. Her fekk han moglegheit til å praktisere norsk. Basert på min observasjon hadde alle elevrolla til felles, og dette kan ha bidrege til at Aiko følte ei tilhøyrslse med gruppa.

5.1.2 Kva er viktig i eit nytt land?

Aiko fekk spørsmål om kva han vil seie til menneske som kjem til eit nytt land, og kva som er viktig å tenkje på når ein kjem til eit nytt land. Det første han seier er «mennesker er mennesker». Han forklarar at det finst dårlege menneske over alt, noko han meiner er viktig å hugse på når ein kjem til eit nytt land.

Utdrag 5:

130 Silje: [...] [H]vis noen kommer hit har du noen, hva må man tenke på eller?

131 Aiko: Aller først må jeg si mennesker er mennesker (..) [...] jeg motte mange mennesker som var veldig stressa å studere norsk på norskkurs. De måtte jobbe og studere begge - noen - ikke jobb nå [...] De blir jo stressa så jeg tror at de får seg (...) de har altfor mye utfordring (...) Så det er (...) også det skaper jo sånn (...) Hva kan jeg si? Ehh et problem for - dem når de tenker på nordmenn ikke sant [...] forstår ikke språk ikke sant. Det betyr at de har mye stress. De snakker med andre med mye stress, ikke sant, og hvis de forstår ikke mye, da de kanskje misforstår de hva nordmenn sier (..) Og kanskje det blir sånn (..) er sånn fordommer til nordmenn fra innvandrere (..) Men nå forstår jeg ganske mye norsk og jeg hører meg at mennesker er mennesker, selv om jeg bor sånn (...) ehh Japan (..) – noen mennesker som er ubehagelig ubehagelig ubehagelige for meg også (..) Ikke sant (...) Men noen er veldig behagelig å snakke med samme, så jeg må si mennesker er mennesker, så så ikke lett å studere norsk og (...) Hvis du ikke forsøker å prate norsk så mye (...) da blir du som den fordommen brukes som – i framtiden. Så språk er kjempeviktig og (...) det er veldig bra å studere norsk for alle som (..) innvandrere.

Utdrag 5 viser at Aiko meiner det er viktig å lære seg språket. Han fortel at norsk er viktig å lære seg når ein kjem til Noreg, og at han føler han har gode norskferdigheiter i dag. Tekstrealiteten «[m]en nå forstår jeg ganske mye norsk» viser at han har hatt ei utvikling i språket sitt, som han også fortel i utdrag 3. Aiko fortel at nokon er ubehagelege å prate med uansett kvar i verda ein er, og ubehagelege opplevingar kan gjere ein andrespråkstalar stressa i

samtale med andre. Subjektrealiteten hans er at han har hatt nokre ubehagelege opplevingar med menneske både i Noreg og Japan, og det ser ut som at erfaringane hans har gjort at han er meir open for at ikkje alle er like. Aiko har møtt andre som blir stressa når dei pratar norsk, og tekstrealiteten «de har altfor mye utfordring» viser at det er meir enn språklæringa som er utfordrande. Han påpeiker stresset med å prate eit nytt språk som ei utfordring. Når ein stressar i kommunikasjonen med andre andrespråkstalarar, kan det forverre stresset når ein skal prate med førstespråkstalarar. Tekstrealiteten «et problem for - dem når de tenker på nordmenn ikke sant», indikerer at å tenke på å prate med førstespråkstalarar stressar andrespråkstalarane, og dimed også påverkar språket.

5.1.3 Identitet og framtidsdraumar

Norton sin definisjon av identitet der individet ser på seg sjølv i samband med verda over tid og rom og at identitet er noko dynamisk, ser vi hos Aiko. I løpet av perioden eg har følgd han, har framtidsdraumane hans endra seg. Det påverkar identiteten hans. I det første intervjuet var målet hans å realisere draumen kona hadde for han:

Utdrag 6:

032 Aiko: Framtidsplaner er kjempelett å svare på den, siden at ah (...) kona mi ønsker seg at jeg studerer IT også (...) Synes syng, eeh, siden at svogeren min også kona mi jobber på samme sånn IT-bedriften. Så de ønsker at jeg studerer IT også på [universitet] og jobber sammen med dem i framtida.

Utdraget viser at han mangla ein eigen draum eller visjon for framtida. Tekstrealiteten «kona mi ønsker» indikerer at det er kona som set føringane for yrkesvalet hans. Tekstrealiteten «de ønsker» indikerer at yrket ikkje er noko han ønskjer sjølv. Familien vil jobbe saman, og utdrag 6 tyder på at han vil gjere kona glad. Tekstrealiteten «framtidspaner er kjempelett å svare på» antydar at han truleg gjentek det som tidlegare har blitt diskutert. Aiko tek seg tid til å forklare kva han vil, men stoppar ofte opp når han pratar. Stoppane kan skuldast språkbarrierar eller at han må tenkje seg om kva spørsmålet gjeld. Minskande investering før jul kan indikere at kona sin draum ikkje var hans eigen førestilte identitet, og dimed også fråvær av investering. Første gong eg observerte han var han engasjert og jobba godt, men seinare har arbeidet blitt nedprioritert. Han har også eit stort fråvær på skolen før jul, sjølv om han var der under observasjonane eg hadde. Læraren observerer også at han jobbar lite med skolearbeid, tek lite

initiativ og er passiv i språklæringa. Vidare kjem det tydeleg fram at Aiko sin draum for framtida ikkje var den han blei «tildelt», og etter juleferien fortalde han at framtidsplanane har endra seg:

Utdrag 7:

141 Aiko: [...]Nå har jeg ingen sånn drøm faktisk. Jeg hadde jo en drøm å studere IT og (...) tjene nok penger og (...) ha et godt liv trodde jeg [...]målet mitt er samme (...) Jeg mener at jeg vil studere IT og ha jobb, skaffe jobb, skaffe meg jobb og (...) trives i Norge. Det er jo mitt drøm, men nå ble jeg litt sånn - faktisk, litt forskjellig (...) Jeg vil gjerne hjelpe [...]De som kommer til Norge i framtida - (...) med å studere IT. Det er min drøm nå (...) fordi jeg er ganske heldig mann tror jeg. [...] Kona mi har ganske ganske bra jobb og jeg har fikk jobb (...) ehh (...) fra japansk vennen min og jeg hadde ikke så mye problemer i Norge, faktisk. Men jeg har studert på norskkurs, og så nå har jeg studert på VGS (...) Jeg har møtt mange menneske som har problem, ikke sant, ikke bare innvandrere, men det er også nordmenn som - har problem, de hatt jo problem med - da de var unge og de kommer tilbake til VGS - ikke sant. De tjener ikke penger fra VGS, nei, så (...) De investerer nå - Men de vet ikke hvis de får en jobb i framtida eller ikke, så mange er veldig stressa på VGS (...) Så ehh (...) Så jeg vil gjerne hjelpe menneske som kan - framtid med å bruke sånn IT kunnskap.

Utdrag 7 viser at Aiko sitt ønske for å lære språk var å tene nok pengar ved å jobbe med IT, og hadde økonomisk kapital som mål med språklæringa. Tekstrealiteten «[...]jeg er en ganske heldig mann tror jeg [...] Kona mi har ganske ganske bra jobb[...]» indikerer at han ikkje er avhengig av ein jobb der han tener mykje pengar. Han kan gjere det han ønskjer uavhengig av løn. Vidare ser vi at draumen hans er å hjelpe andre, der han uttrykkjer entusiasme for å hjelpe dei som kjem til Noreg i framtida slik at dei kan studere IT. Aiko sitt førestilte samfunn er Noreg, og dette kjem til uttrykk gjennom ønsket hans om å bli ein del av samfunnet og hjelpe andre i landet. Den opphavlege tanken var basert på økonomisk kapital, men endringa er basert på ein draum og ein førestilt identitet som hjelper andre. Norton (2013) skriv at førestilte samfunn påverkar investering, og det ein ønskjer å gjere i framtida påverkar investeringa. Aiko er eit døme på korleis ulike faktorar påverkar investering på ulike tidspunkt. Om dei nye framtidsdraumane i utdrag 7 påverkar investeringa hans fram mot sommaren, får eg ikkje observert. Identiteten hans har vore i rørsle gjennom studien min noko som også er i samsvar

med teorien til Norton om at identitet er dynamisk. Aiko seier sjølv at det ein vil gjere i framtida, påverkar innsatsen i språklæringa:

Utdrag 8:

099 Silje: Hva vil du si om din egen innsats i å lære et nytt språk?

100 Aiko: Det er vanskelig, men (...) Jeg vet ikke (..) det er kjempevanskelig å forklare hmm (...) Men (...) jeg kan bare si at det alt kommer an på sånn motivasjon tror jeg. Mm. Hva du vil gjøre i framtida.

Ifølgje Aiko er framtida viktig når det kjem til språklæring, men han uttrykkjer at det er vanskeleg å forklare eigen innsats. Usikkerheit kan vere eit teikn på at språkferdigheitene hans avgrensar i kva grad han får fortalt det han ønskjer. Men også manglande tilknytning til språket og språksamfunnet kan føre til at han tviler på egne språkferdigheiter og blir usikker. Tekstrealitetane «vet ikke» og «tror jeg» indikerer usikkerheit, og kan også indikere at han ikkje forstår innhaldet i spørsmåla. I oppfølgingsintervjuet fortalde han at han har det bra eit halvt år etterpå, og gjer det godt i alle fag unntatt norsk. Samanfatta viser utdrag 6, 7 og 8 at språklæringa hans er påverka av individuelle faktorar og samfunnsfaktorar. Aiko sine opplevingar og erfaringar viser at draumar i framtida, språkideologiar, karakterar og førestilt samfunn og identitet er faktorar som påverkar investeringa hans. Han klarer ikkje heilt å svare på korleis han vil beskrive identiteten sin:

Utdrag 9:

121 Aiko (...) Identiteten min? Det er litt vanskelig å svare på, meeen hmmm (...) identiteten min det er ganske positiv og så sosial, og (...) vanskelig å beskrive min identitet. Men (...) jeg liker å ha trygt hele tiden ikke sant, og jeg ønsker at alle familien min har det - og er trygge og friske og raske, mm.

I utdrag 9 beskriv han det eg vil kalle personlege eigenskapar eller personlegdomstrekk. Trekka kan vi sjå i samband med identiteten hans og språklæringsprosessane. Det eine er tekstrealiteten «positiv og sosial». Den sosiale delen til Aiko ser eg i samband med ønsket om å skaffe seg sosial kapital og symbolske ressursar gjennom jobb (jf. utdrag 1 og 2). Han vil ha det trygt og godt, og Noreg som førestilt samfunn kan gi han tryggleik. Tekstrealiteten «jeg ønsker at alle familien min» indikerer at Aiko er ein familiemann. Ser ein på han som familiemann med norsk kone og svigerfamilie, forstår ein kvifor det førestilte samfunnet hans er i Noreg med familien.

5.1.4 Læraren si betydning og lærarperspektivet

Læraren observerer mykje av det same som meg. Aiko investerte i starten der han praktiserte norsk, men investeringa hans har avteke utover hausten. Han ville ta ei norskprøve for å komme seg vidare i løpet, men læraren meiner han ikkje har nok forståing til å ta prøva. Læraren oppfattar at det påverka investeringa hans, som vil seie ein ytre påverknad. Aiko har ikkje nok symbolske ressursar slik at han kan auke kapitalen hans ønskjer. Læraren fortel at Aiko sjølv meiner han klarer norskprøva snart, men læraren trur han ikkje er klar denne våren. Aiko er lite førebudd og jobbar lite. Han har også mykje fråvær, og han tek ikkje igjen det tapte. Det kan sjå ut som at Aiko ikkje har eit heilt realistisk bilete av kva han kan få til og kor langt han er komen.

5.1.5 Oppsummering

Aiko var aktiv og tok initiativ under første observasjonen, men han har ikkje investert på skolen fram til jul. Det kan ha skjedd ei endring etter jul der han fortel om kva han vil for framtida. Han fortalde at dei bruker meir norsk heime noko som kan indikere meir investering utanfor klasserommet, og det verkar som Aiko har funne eit førestilt samfunn han vil vere ein del av. Faktorar som har påverka han, er kontakt med svigerfamilien, ønske om kapital, og førestilt samfunn. Han vil bli verande i Noreg, og meiner sjølv at då må han lære språket i det samfunnet han skal bu i.

5.2 Elena

Elena er gift med ein frå heimlandet, men mannen hennar har budd i Noreg i seks år. Han er grunnen til at ho flytta hit. Dei har eitt barn saman. På intervjutidspunktet hadde ho vore i Noreg i nesten tre år. Ho er utdanna sjukepleiar, men sjukepleiar er eit lovregulert yrke i Noreg (Nokut, 2023), og sidan Moldova er utanfor EU/EØS, må Helsedirektoratet godkjenne utdanninga.¹¹ Elena har rumensk som førstespråk og russisk som andrespråk. Ho lærer norsk og engelsk på vaksenopplæringa i dag.

¹¹ <https://www.helsedirektoratet.no/tema/autorisasjon-og-spesialistutdanning/autorisasjon-og-lisens?path=27-3-sykepleier-utenfor-eueos>

5.2.1 Språk og livssituasjon

Elena har opplevd usikkerheit og manglande kunnskap etter norskkurs, som har vore ei utfordring for henne og ført til ei kjensle av å vere underlegen i forhold til dei andre i klassa. Dette har ho sagt til læraren sin og bekrefta overfor meg. Elena bruker stort sett norsk utanfor klasserommet, bortsett frå med mannen sin, som ho pratar rumensk med. Ho har ein jobb som gjer det mogleg å praktisere norsk, og ho har oppmoda kollegaer til å prate norsk med henne.

Utdrag 10:

038 Elena: Rumensk med mannen min ja

039 Silje: Bruker du norsk andre steder enn på skolen?

040 Elena: Øøøh (...) Jeg bruker nå på jobb. Nå jeg jobber som servitør på restaurant på kvelden og der jeg har en kollega, øøøh (...) Han er nord nordmenn nordmenn. Han har 18 år og vi snakke. Jeg har (...) jeg har sagt til ham bare norsk snakk med meg, ikke engelsk@@ Okey okey. Vi snakke nå norsk ja der. Det er bra for meg, jeg praktiserer.

Utdrag 10 viser at Elena har eit ønske om å praktisere norsk, og ho får moglegheit til å ta aktørskap. Ho oppsøker stader der ho kan bruke språket, til trass for at subjektrealiteten hennar er at ho føler seg «dårleg» i norsk, slik det blir framstilt i utdrag 11. Språkideologiar kan vere forklaringa på kvifor ho oppfattar seg sjølv som «dårleg». Elena fortel også at ho ikkje pratar «bra nok» norsk, som kan skuldast anten ein standard som samfunnet ser etter, men like truleg ein standard frå heimlandet hennar. Ho er kritisk til eigen syntaks. Språkideologiar kan gjere det utfordrande å praktisere norsk, då ein kan føle at språket er dikotomisk, med ei inndeling i «god» eller «dårleg» språkbruk. Dette ser likevel ikkje ut til å påverke henne, trass i at ho meiner at ho ikkje er «god nok». Ho investerer og praktiserer språket, som illustrert i utdrag 10, der ho oppmodar kollegaer til å bruke norsk i staden for engelsk. Elena har eit ønske om å bli betre i norsk. Sjølv om subjektrealiteten hennar er at ho er «dårleg» i norsk, fortel ho at andre seier at ho er flink i norsk. Ho fortel i utdrag 11 at tilbakemeldingane frå jordmor gir ho «optimisme», og ho viser sjølvinnsett på kva ho slit med:

Utdrag 11:

050 Elena: [...] [M]idwife sa til meg men du er flink, men jeg sa «neinei jeg jeg ikke flink», men de er sånn optimistic og de gir deg optimisme[...].

051 Silje: Men du sier at du ikke snakker så bra norsk, hva mener du med det? Hvorfor mener du at du ikke gjør det?

052 Elena: @@Fordi at jeg vet at jeg snakker ikke så bra norsk. Grammatikk er ikke så bra, this bøyning og (...) For eksempel jeg kan snakke om presens, men jeg snakker i preteritum, og jeg kan snakke om preteritum og jeg snakker i present. Jeg tror grammatikk - og jeg har ikke mye ordene i vokabularet[...].

Utdrag 11 illustrerer at Elena, trass for oppmuntring frå jordmor, framleis opplever usikkerheit og er sjølvkritisk når det gjeld hennar eigne norskferdigheiter. Ho kommenterer spesifikt problema med grammatikken, særleg tempus og vokabularet. Elena søkjer aktivt etter ulike strategiar for å lære og betre språket sitt. I klasserommet bruker ho fleire læringsstrategiar, som til dømes å søkje i ordbøker og å spørje læraren om hjelp. Læringsstrategiane vitnar om investering i norsk språk. Eit døme frå observasjonen var då klassa jobba med dikt. Heimeleksa var å ta med eit dikt og dette gjorde Elena. Ho skulle presentere diktet sitt i ei gruppe, og ser på læraren for å få hjelp til å bruke rett determinativ.

Observasjon 1:

Elena: Diktet mi? [ser på læraren]

Lærer: Mitt.

Elena: Ja, diktet mitt.

Observasjonen viser at Elena søkjer hjelp til å uttale ord rett, og bruke rett determinativ, som samsvarer med utdrag 11 der ho fortel om bøyning. Å søkje etter hjelp indikerer investering, og ho vel å bruke norsk trass den ujamne maktstrukturen som kan vere i eit klasserom. Ho bruker også tid på å forstå kva som skjer i klasserommet ved å bruke dei ressursane ho har tilgjengeleg, som til dømes ordbøker for å aktivere tidlegare kunnskap. Eg opplever Elena som aktiv på å spørje eller søkje etter korrektur av læraren. Ein av grunnane til at det er læraren ho søkjer, kan vere at dei andre i klasserommet har norsk som andrespråk. Ho har ei bevisstheit om at språkkunnskapane hennar kan bli betre, og investeringa i norsk kan bli forklart i lys av ønsket om å praktisere språket meir aktivt og jobbe for å bli betre. Trass sjølvkritikk er det verdt å merke seg at investeringa hennar framleis er til stades.

5.2.2 Kva er viktig i eit nytt land?

Eg spør Elena om kva ho ville sagt til nokon som kjem til Noreg. Ho meiner at det er viktig å lære seg språket når ein kjem til eit nytt land, for dette gir moglegheiter til å kommunisere ute i samfunnet og vere sosial, og ho vektlegg at ein ikkje må vere redd for å kommunisere:

Utdrag 12:

- 165 Elena: [...]Jeg kan si at (..) Han eller hun må lære norsk, må gå på norskkurs, fordi språket er (..) veldig viktig øøh når du er øøh (..) I et nytt land (...) fordi (...) du kan snakke, du kan gå for eksempel på syke, nei legevakt, nei.
- 166 Silje: Legevakt ja, sykehus?
- 167 Elena Sykehus alt, apotek, kirke, ja i samfunn (..) [...]Det er veldig, veldig viktig å kunne snakke og (...) bli mer sosialt og kommunisere (..) Og ikke og ikke være redd for å kommunisere (...) Og ja, fordi det er veldig for ikke alle personer er, fordi jeg er sosialt, ikke alle er andre vil bare sitte [...]I sitt hus og ikke snakke med andre, men men men først de de kan gå lære språk. Jeg tror det er veldig viktig, viktig point, hvordan sier på norsk?
- 168 Silje Poeng
- 169 Elena Point
- 170 Silje Poeng. Point poeng
- 171 Elena @@Poeng.

Tekstrealiteten i tur 167 «sykehus alt» indikerer at Elena meiner ein må kunne språket for å kommunisere overalt i samfunnet. Ho fortel at språket er viktig for å kunne kommunisere med andre. Språket er viktig for integrering. Ho seier sjølv at ho ikkje har så gode språkferdigheiter i utdrag 11 tur 052, men ho fortel i utdrag 12 tur 167 at ein ikkje må vere redd for å kommunisere. Språkferdigheiter er ikkje nødvendigvis eit hinder for Elena sidan ho vel å praktisere uansett, og det speglar seg i heile intervjuet og under observasjonane. Det faktum at ho oppsøker plassar for å praktisere norsk uavhengig av kva ho synest om eigne språkferdigheiter, sett i lys av teorien til Norton (2013), viser investering i norsk.

Utdrag 12 illustrerer også at Elena bruker dei arenaene ho kan for å spørje etter hjelp dersom ho er usikker. I tur 167 spør ho kva «point» er på norsk, og med litt reparasjon så gjentek ho «poeng» i tur 171. Ho fortel at språket er viktig å lære seg, men ho viser også at ho ikkje er redd

for å ta imot eller spørje etter hjelp når ho er usikker på kva som er rett. Det at ho nemner offentlege plassar utanfor klasserommet, ser eg i samanheng med subjektsposisjon hos Norton (2013). Eg oppfattar at Elena vil styrke eigen subjektsposisjon ved å lære seg språket.

5.2.3 Identitet og framtidsdraumar

Framtidsdraumen til Elena er å bu i Noreg, og dimed er hennar førestilte identitet og samfunn ein del av Noreg. Det er større sjanse for at nokon som identifiserer seg med eit samfunn, investerer i målspråket (Norton, 2013). Elena viser investering i norsk, men planane hennar om kvar ho vil bu i Noreg, er påverka av familielivet. Morsrolla hennar er ein sterk del av identiteten hennar, og under det første intervjuet fortalde ho at eit hus på landet var draumen, men under oppfølgingsintervjuet kom det fram at det er med omsyn til dottera:

Utdrag 13:

- 152 Elena: @@Jajaja, jeg vil bo på landet spesielt nå som vi har barn (...) Det (..) Med barn er litt vanskelig å bo på leiligheten (..) De, på eller i leiligheten?
- 153 Silje: I
- 154 Elena : I leilighet fordi de er (...) Fordi de vil ute, de vil leke, de vil(...) se alt [avbrote]
- 156 Silje: Vanskelig å bo i leiligheten
- 157 Elena: For meg er bra fordi (...) jeg bodde mye år, ikke i leiligheten men på landet (..) Og nå for meg bare slappe av@@ Ikke så mye mye å gjøre fordi på landet er det mye å gjøre[...] Men for barn, når du har barn, du tenker mer på på (...) på barn. Fordi du villet, hun, han kose seg og føle bra[...].

I utdrag 13 er det spesielt to ting som går føre seg. Det første er at Elena spør meg når ho er usikker på kva som er rett preposisjon (tur 152). Ho gjentek preposisjonen i tur 154, og eg opplever Elena som aktiv og investert i språklæringa. Det andre som går føre seg er at identiteten som forelder synest å vere sterk. Tekstrealiteten «for meg er bra» viser at for henne er det fint å bu i leilegheit fordi det gir meir fridom, men ho fortel at for barn er det betre å bu på landet. I tur 152 seier ho «jeg vil bo på landet», og i tur 157 kjem det fram at ho vil bu der av omsyn til dottera. Her er barnet ein påverknad for identiteten, og morsrolla er ei av rollene ho har. Dottera hennar veks opp i Noreg, og sidan omsynet til barnet kjem fram her, kan det vere at det same omsynet veg sterkt for å investere i norsk. Ein innlærer hos Norton tok til ordet i ein situasjon der morsinnsiktet kom fram (Norton Pierce, 1995, s. 21), og eg ser den sosiale

identiteten som mor i samanheng med investeringa til Elena. Norsk gir tilgang til sosiale nettverk som barnehage og andre føresette.

Elena har allereie teke utdanning i heimlandet, men for å jobbe som sjukepleiar i Noreg, må ho få godkjenning frå Helsedirektoratet, og for å få denne godkjenninga treng ho dokumentert kompetanse¹² i norsk og engelsk. Ho lyser opp når ho pratar om yrket sitt, og det er tydeleg at sjukepleiar er ein del av identiteten hennar. Ho uttrykkjer at å jobbe som sjukepleiar er ein del av identiteten hennar, og hennar førestilte identitet er sjukepleiar i Noreg. Etter det første intervjuet har Elena fått ei førebels arbeidsgodkjenning frå Helsedirektoratet, men det er som helsefagarbeidar.

Utdrag 14:

148 Elena: [...]Jeg har fått godkjenning fra, men ikke som sykepleier. Men jeg har fått som helsefagarbeider, men jeg bare aksepterte det og jeg skal (...) Spørre dem hvilke hvilke kravene jeg har må ha for å kunne (..) ha autorisasjon som sykepleier fordi det er ikke så lett. Fordi jeg er utdannet utenfor OJ fordi vi er i Norge og system et litt forskjell[...].

Ho oppfattar at prosessen er komplisert fordi ho kjem frå eit land utanfor «OJ». Med OJ meiner ho truleg EU, sidan Moldova ikkje er ein del av unionen. Ho valde å akseptere godkjenninga som helsefagarbeidar, men skal undersøkje kva krav ho må oppfylle for å få autorisasjon som sjukepleiar. Det at ho bruker autorisasjon er også ei endring frå første intervju og det vitnar at ho har auka norskkunnskapen sin det halve året som har gått. Vidare fortel Elena at ho ser på godkjenninga som ei moglegheit for å praktisere faget.

Utdrag 15:

148 Elena: [...]Jeg tror jeg kan jobbe litt som helsefagarbeider for å ha praktis og i (..) mellomtid jeg skal også studere for å bli godkjennet som sykepleier. Jeg tror det er mulig, det er mulig. Hvis jeg skal studere, men det er mulig@@.

Utdrag 15 viser at ho vurderer helsefagarbeidar som ei moglegheit til å praktisere faget og tileigne seg meir erfaring. Ho har ikkje vurdert det som eit alternativ til sjukepleiar, men heller

¹² <https://www.helsedirektoratet.no/tema/autorisasjon-og-spesialistutdanning/autorisasjon-og-lisens/sprakkrav-kurs-i-nasjonale-fag-kurs-i-legemiddelhandtering-og-fagprove>

som ei moglegheit til å utvikle seg og lære. Elena ser på moglegheitene ho får og forsøker å gjere det beste ut av situasjonen. Dette kan vi tolke som eit uttrykk for ei positiv haldning til læring og utvikling. Tekstrealiteten «jeg tror det er mulig» seier at ho ikkje er heilt sikker på kva som må til for å bli sjukepleiar, men ho er open for at det inneber vidare studium «hvis jeg skal studere, men det er mulig». Det er litt uklart kva ho meiner, men det ser ut som at ho er innforstått med at ho kanskje må ta vidare utdanning.

Elena fekk spørsmål om å beskrive identiteten sin, og ho svarte med «som rumensk?». Dette indikerer at ho først og fremst identifiserer seg som rumensk, noko som er naturleg sidan ho vaks opp der. Menneske kan ha fleire identitetar og roller i livet (Norton, 2013), og vi ser dette hos henne. Ønsket om buplass viser rolla hennar som mor. Andre roller ho har er elev i vaksenopplæring, kone og arbeidstakar. Elena har ein rumensk identitet, men ho fortel at etter tre år i Noreg begynner ho å føle seg inkludert i samfunnet:

Utdrag 16:

137 Silje: [...]Føler du deg som en del av Norge?

138 Elena: [...]Ja, jeg føler meg [...] siden jeg begynte (..) å jobbe også jeg føler (...) jeg føler mer en del av Norge fordi jeg snakker mer norsk, ehh jeg (..) møtes på jobb nordmenn, norsk kvinne, og jeg kan snakke norsk og jeg kan praktisere norsk [...]Nå etter 3 år jeg (...) jeg begynner å føle at jeg er en del av Norge.

Utdrag 16 viser at språket er ein viktig del av identiteten hennar, og med auka språkferdigheiter kjem det ei kjensle av tilhøyrse til landet. Ho peiker på jobb som ein viktig faktor for å føle tilhøyrse, men også på norsk språk og tilgang på språklæringsarenaer. Det har teke nokre år, men tekstrealiteten «jeg begynner å føle at jeg er en del av Norge» seier at ho føler seg meir integrert i samfunnet no. Subjektrealiteten hennar viser at dess meir norsk ho pratar, dess meir føler ho seg integrert. Sidan Elena har eit førestilt samfunn i Noreg, kan vi sjå ønske om integrering som ein faktor for investering. Ho ser at ho kan auke materiell og symbolsk kapital ved å lære seg norsk, og det vil gi ho tilgang til det førestilte samfunnet ho har.

5.2.4 Læraren si betydning og lærarperspektivet

Elena har opplevd usikkerheit og manglande kunnskap etter norskkurs, som har vore ei utfordring for henne og ført til ei kjensle av å vere underlegen i forhold til andre i klassa. Ho

bekrefta usikkerheita overfor meg og læraren sin. Læraren og eg ser ulike sider av skolearbeidet til Elena. Læraren har lagt merke til at Elena ofte loggar seg seint på OneNote for å jobbe med skolearbeidet, noko som truleg skuldast at ho har eit barn som krev merksemd på dagtid, men læraren opplever ho som aktiv og deltakande i klasserommet. Eg har observert at Elena er flink til å følgje med i timane, sjølv om ho kan bli lett distraherert av mobiltelefonen. Ho har gode strategiar for å følgje med, og spør når ho er usikker. Elena fortel at læraren har vore viktig for språklæringa hennar. Ho føler seg møtt med forståing, og læraren er flink til å gi Elena mot til å bruke norsk uavhengig av grammatikk-kunnskapar. Læraren har vore viktig for å byggje opp sjølvtrilliten hennar:

Utdrag 17:

044 Elena: [...]Jeg tror undervisinga er veldig bra, [lærer] er veldig bra lærer, hun er så mild (...) snakker med oss, anbefaler oss, hun er veldig (..) og jeg føler meg lykkelig at jeg studerer her på videregående[...].

[...]

188 Elena: Og nå jeg føler bedre for at jeg føler jeg kan det, og [lærer] også har veldig bra lærer. Hun alltid gi oss like corrage

189 Silje: Korreksjoner, retting?

190 Elena: Nei, no no, courage

191 Silje: Ja! Selvtillitt, mot.

192 Elena: Mot ja! Hun sier «nei du også kan», ehh, «hvis han hun kan, du også kan» (..) Hun er veldig snill med oss, hun er flink lærer. Dette også (....) også er viktig for oss for elevene. Spesielt når vi har fra begynnelsen og vi bare er redd og ja - Jeg ikke så smart som som som han eller som henne, men nå ja, etter juleferien bedre.

Utdrag 17 indikerer at læraren spelar ei viktig rolle for Elena si språklæring. Subjektrealiteten er at ho får sjølvtrillit av læraren, og læraren viser at andre i same båt som Elena får til og brukar dette for å muntre opp ho til å ikkje gi opp.

5.2.5 Oppsummering

Investeringa til Elena vore relativt stabil denne perioden. Ho har møtt nokre utfordringar, men har ikkje gitt opp håpet om å få godkjend språkkompetanse. Det ser ut som at Elena investerer basert på fleire ting. Det eine er ønsket om å bli integrert i samfunnet, skaffe seg økonomisk

kapital og sosial kapital. Det andre er at identiteten hennar som mor synest å vere sterk. Norsk vil i denne samanhengen gjere det mogleg for henne å følgje opp dottera og gi dottera gode føresetnadar for eit liv i Noreg. Elena sitt førestilte samfunn og det førestilte samfunnet ho har for dottera si, er Noreg.

5.3 Fatima

Fatima er gift med ein mann frå heimlandet og dei har barn saman. Ho, mannen og eine dottera kom til Noreg i 2016 pga. den økonomiske krisa i Spania, og seinare har dei fått ei dotter til. Fatima har skolegang frå Marokko¹³, men inga formell utdanning. Førstespråket hennar er arabisk, og ho seier at ho har «flytande» kompetanse i spansk. Elles kan ho prate norsk, engelsk og fransk.

5.3.1 Språk og livssituasjon

Fatima føretrekkjer å bruke arabisk fordi det er språket ho pratar utan å tenkje. Eldste dottera pratar norsk, litt arabisk og spansk, medan yngste dottera er fødd i Noreg. Fatima og familien bruker berre arabisk og norsk heime i dag for å unngå at yngste dottera blir forseinka i språklæringa:

Utdrag 18:

041 Fatima: [...]Vi begynte med å gjøre noen sak hjemme (...) Vi begynte med å bruke arabisk, og så (...) min datter snakker litt norsk med meg (...) og så bittelitt spansk, men vi prøver å ikke blande litt mer (...) Fordi jeg har liten datter som hun har tre år nå, hun er litt for sent til å snakke nå og det sier grunn av er fordi vi bruker flere språk hjemme(...) Så vi må prøve å snakke ikke andre språk, bare arabisk, sånn at hun lærer seg arabisk hjemme og norsk i barnehage (...) Ellers hun blir litt forsinka [...]Men vi bruker arabisk og norsk mest.

Utdrag 18 viser at omsynet til yngste dottera påverkar kva språk dei pratar heime. Ho fekk beskjed om at det er ulike språk som skuldast at dottera er sein i språkutviklinga. Dette har gjort at dei har redusert språka heime. Det er fleire av rollene til Fatima som speler inn, og det eine er rolla som mor, der ho fortel at det er av omsyn til dottera gjer at dei ikkje bruker fleire språk

¹³ Svarer til norsk grunnskole

heime, men i oppfølgingsintervjuet tur 125 fortel ho at arabisk ligg naturleg for henne. Det at Fatima og familien bruker «arabisk og norsk mest» kan forklarast med at dei treng arabisk for å kommunisere med familien, og dei treng norsk fordi det førestilte samfunnet til Fatima og familien er Noreg.

Fatima følgjer opp barna og bruker norsk i ulike samanhengar utanfor klasserommet. Ho har hatt ein del problem med helse, og i kontakt med helsevesenet har det vore språkproblem. Ho trur ho hadde fått hjelp tidlegare viss ho hadde klart å ordleggje seg og fortelje korleis ho hadde det. Dette verkar som ein viktig grunn for at ho lærer seg norsk:

Utdrag 19:

059 Fatima: [...]Jeg skal si deg en ting som jeg hadde opplevde her(...) Ehh (...) Litt sånn trist på grunn av språk (...) Jeg har vært syk, hadde vondt i magen så jeg gå til legevakten, så det var på kveld [...] Så jeg har vært alene på legevakta. Så ingen på legevakta sa til meg at «du får lov til å ta tolk»

060 Silje: Ookei, ja...

061 Fatima: Så jeg har kjempet hele tide å forklare hvordan jeg har vondt, hvor jeg har hver dag hvordan. Så hele tiden de sende meg tilbake til hjemmet (...) Så jeg mistet sånn kanskje 6 månter, 6 måneder (...) Så det var grunn av språk, jeg kan ikke beskytte meg selv. Så jeg mistet 6 år, 6 måneder, unnskyld til at jeg til slutt at jeg til slutt fikk betennelse og jeg trengte operasjon veldig fort (...) Og jeg tenkte at det var språk, hvis jeg hadde språk jeg kan beskytte meg[...].

Utdrag 19 illustrerer at ho har møtt på problem på grunn av språket, og ho meiner sjølv at problema hadde vore unngått dersom ho hadde hatt eit språk til å uttrykke seg. I 2022 kom det ei Tolkelov¹⁴. Lova har komme etter Fatima kom til Noreg, men ifølgje Pasient- og brukerrettighetsloven har pasientar krav på informasjon om sin helsetilstand som er tilpassa kultur- og språkbakgrunnen deira (Pasient- og brukerrettighetsloven – pbrl, 1999, §3-1 og §3-2). Lova seier at Fatima skulle fått tilbod om tolk. Ho hadde ikkje tilgang på eit felles språk i møte med helsevesenet. Eg ser investeringa til Fatima i samanheng med ønsket hennar om å auke dei symbolske ressursane sine slik at ressursane kan bidra til å redusere avstanden mellom henne og samfunnet. Språket har skapa ein avstand, og ho ønskjer seg eit språk for å styrke

¹⁴ Tolkelova stadfestar at det offentlege må følgje retningslinjer for bestilling og bruk av tolk (Tolkeloven, 2022).

subjektsposisjonen sin for å ta vare på seg sjølv og familien sin. Avstanden mellom Fatima og samfunnet kan i tråd med Norton sin teori tolkast som ujamne makttilhøve. Sidan ho har vore i kontakt med ulike institusjonar som sjukehus og legevakt, har språket vore ein av grunnane til misforståingar. Ved å styrke eigen subjektsposisjon kan ho få moglegheiter til å stå opp for seg sjølv og passe på at rettane hennar blir teke vare på. Ho meiner at språket kan beskytte henne:

Utdrag 20:

116 Silje Du blir, det kan være vanskelig å bli møtt i samfunnet da?

117 Fatima Mnjaa ikke alle har det samme som jeg hadde, men (...) Hvis det skjer med deg som situasjon sånn (...) Språk kan beskytte deg jeg tenker. Du kan kommunisere med andre, du kan forklare deg selv at jeg har det sånn og sånn eller den beskytte deg uten språk det er ingenting.

Utdraget indikerer at dei negative opplevingane Fatima har hatt (jf. utdrag 19 og 20) gjer at ho ønskjer eit språk for å beskytte seg sjølv. Tekstrealiteten «hvis det skjer med deg som situasjon» viser til dei negative situasjonane som ho har opplevd etter at ho kom til Noreg, og språket blir dimed ein føresetnad for å ta vare på seg sjølv.

5.3.2 Kva er viktig i eit nytt land?

Når ein kjem til eit nytt land, er språk, nettverk og kunnskap viktig, meiner Fatima. Ho lærte seg språket åleine, og har vore bekymra for språket. Det at ho peiker på språk som viktig når ein kjem til eit nytt land, indikerer at ho meiner det er viktig med eit felles språk for å fungere i eit samfunn. Ho ser også på sosial kapital som viktig.

Utdrag 21:

103 Fatima: Hmmm (...) Lære språk (...) - Ha nettverk som mulig du kan (...) Les les les les mye om loven og om ting ehm (..) Stole på deg selv, ja (...)Ehmm. Hva det heter? Selv, selvmessig (...) Selvdisi selvstendig. Jeg husker ikke den ord.

104 Silje: Eh. Selvstendig at du jobber alene, eller at du kan jobbe fint alene?

105 Fatima: Den begrep som man sier

106 Silje: Selvtillit?

107 Fatima: Selvtillitt ja, man må være selvtillitt ja (...) Og jeg har studert språk alene (..) jeg jobbet og jeg betalt norskkurs (...) Jeg vært veldig stresset for den språk (...) Men jeg hadde også problemer som den språk beskyttet meg som.

I utdraget leiter Fatima etter eit ord, og spør deretter om hjelp til å finne ordet. Når ordet kjem, pratar ho vidare for å svare på spørsmålet. Ho bruker truleg pausane til å leite etter ord slik at ho får fram det ho vil, for kommunikasjon på eit andrespråk kan påverke innhaldet utdraget. I tur 103 er ho tydeleg på at det er viktig med språk, og i tur 107 grunngir ho det med at språket «beskyttet meg». Tekstrealiteten «[m]en jeg hadde også problemer som den språk beskyttet meg [...]» viser at ho kan unngå å bli skadd dersom ho har tilstrekkeleg med norskferdigheiter. Ho har opplevd at språket har vore eit hinder for å kommunikasjon, og det har gått utover livskvalitet. Fatima og familien har flytta to gonger på ein sommar, og totalt sju gonger sidan ho kom til Noreg i 2016:

Utdrag 22:

107 Fatima: [...]Jeg bodde her syv og et halvt og jeg har flyttet syv ganger [...]Jeg flyttet for eksempel (...) to ganger på sommer.

108 Silje: Oi det må være slitsomt.

109 Fatima: Jaja veldig slitsomt ja. Og vi hadde en dårlig situasjon (...) [...] Så jeg fikk korona og ble smitta og måtte flytte på andre leiligheten (..) Jeg blir veldig dårlig syk og min mann måtte gjøre alt og han kunne ikke språk (...) Så den som var på leiligheten hun tok fra oss 20.000 krone (...) Grunn hun sier at sofa er slappa og min man kunne ikke beskytte seg, min mann kunne ikke språk [...] Når jeg flyttet til ny leiligheten så min mann funnet@@ Det var dårlig de hadde ikke fikset vann, varmevann og (...) Det var ikke, det var en bra bygning og de som leiet til oss sa ingenting (..) Og så jeg måtte finne loven om hvordan jeg kan flytte med en gang, det var sommer og fikse barnehage og skole (...) Jeg hadde byttet alt systemet og så måtte søke loven (..) Jeg ringe advokat, ingen ville forklarer der [...] Men ellers det var språk som hjelpet meg.

Utdrag 22 viser at Fatima har møtt motgang i Noreg. Ho fortel at det er språket som har skapa problem. Ved å lære seg norsk kan ho få moglegheit til å styrke eigen subjektsposisjon slik at ho kan stå opp for seg sjølv. Erfaringane hennar viser at språket hjelper slik at ho får dei rettane ho har krav på. Dette ser eg i samanheng med investeringa hennar. Ho investerer i norsk slik at

ho kan ta vare på seg sjølv og familien sin. Vi ser også i tur 109 at dei mista depositumet sitt fordi utleigaren meinte at sofaen var for slitt. Når ein leiger ut med inventar, må ein rekne med normal slitasje (Aarnes, 2023). Ein slitt sofa vil dei fleste rekne som vanleg slitasje, og ein kan tenkje seg at utleigaren prøvde å få betalt på grunn av ujamne makttilhøve. Fatima fortel om si oppleving med å leige i Noreg, og vi får innsikt i subjektrealiteten hennar. Latteren hennar antydgar at ho var oppgitt over alt som skjedde. Ho verkar også oppgitt over at ingen vil hjelpe, og eg tolkar dette slik at språket er viktig i eit nytt land fordi ho måtte hjelpe seg sjølv.

5.3.3 Identitet og framtidsdraumar

Fatima er heilt klar på at ho har delt identitet. På den eine sida er ho ein del av det norske samfunnet og det er her hennar førestilte samfunn er i dag, men på den andre sida har ho med seg ulike erfaringar og element frå både Spania og Marokko. Ho fortel at flyttingane har utvikla henne:

Utdrag 23:

033 Fatima: [...]Jeg likte en ting som er i (...) norskfolk (...) At når det er en problem man må diskutere det (...) Man må prøve å høre hverandre med respekt, ikke å skrike og sånne ting (...) Men jeg lærte fra Marokko og så spansk litt sånn, litt sånn vi sier at (..) Hvis det er diskusjon vi må skrike på hverandre, men i Norge nei jeg likte det (...) Så begynte nå min dattere nå å sier at «åh mamma har blitt norsk»@@ Men jeg sier nei, man må lære (...) Ta positive ting fra et samfunn hvis du kommer til et ny samfunn. Ikke å stenge deg[...].

I utdrag 23 viser ho til ulik kultur i Noreg og dei andre landa ho har budd i, og at ho tek med seg positive delar frå ein kultur. Eg tolkar at den førestilte identiteten til Fatima ikkje er avhengig av ein bestemt nasjon (sjå 3.3.4), men identiteten endrar seg over tid og rom, som Norton peiker på. Språket er ein del av kulturen og Fatima investerer i norsk, sjølv om ho ikkje identifiserer seg som norsk. Tekstrealiteten «men jeg sier nei» tyder på at ho ikkje identifiserer seg som norsk. Empirien viser at ho ikkje identifiserer seg sterkt med korkje den eine eller andre nasjonaliteten, og ho synest det er vanskeleg å beskrive eigen identitet:

Utdrag 24:

078 Silje: [...] [H]vordan vil du beskrive identiteten din?

079 Fatima: [...]Det er litt vanskelig å svare på den spørsmål @@ Jeg er litt en del fra her og en del fra mint land [...] jeg har byttet flere land [...] Når jeg er her jeg føler (...) en 70% jeg er fra her(.) og men en del av meg er fra Marokko, men når går fra Marokko (..) Når du går til Marokko, så føler jeg er (...) jeg tilhører bare den 30% og 70% jeg er ikke fra Marokko[...].

I utdrag 24 fortel Fatima at ho føler seg mest heime i Noreg, det vil seie at hennar førestilte samfunn er her trass at ho ikkje føler seg norsk (jf. utdrag 23). Når ho reiser til Marokko, vil ho heim igjen etter nokre dagar. Tur 079 indikerer at Fatima sitt førestilte samfunn er korkje Marokko eller Spania, men at det er plassar ho godt kan besøke i eit avgrensa tidsrom. Ut ifrå dette ser eg Noreg, som den plassen ho vil tilbake til etter ferie, i samband med Norton sitt omgrep førestilt samfunn. Eit element som kan påverke at ho ikkje identifiserer seg heilt som norsk, kan vere ulike kommentarar som ho har fått etter at ho kom til Noreg. I dag lèt ho ikkje kommentarar som «du er ikkje norsk nok» eller «kvar kjem du eigentleg frå?» gå innpå seg. Dette er ytringar som Fatima har høyrte:

Utdrag 25:

081 Fatima: [...]N]oen ganger kommer folk utenfra og sier (..) de sier til deg at du er ikke fra, for eksempel du er ikke en norsk uansett du har bodd her lenge eller uansett du har en norsk pass.

082 Silje: Hvordan føles det?

083 Fatima: Ehm (...) I begynnelse man blir litt frustrert, men du blir vant høre det.

Ideologien som kjem fram i tur 081 i utdraget indikerer at Fatima aldri vil bli sett på som norsk, og ideologiar påverkar identitet. Tekstrealiteten «du er ikke norsk uansett» viser at nokre ideologiar ho har blitt møtt med, meiner at ingen «blir» norsk. I tråd med Norton ser eg at ideologiane ho refererer til i utdrag 25 kan påverke at ho ikkje føler seg norsk «nok» i utdrag 23. Det er ein maktstruktur som kan ha påverka Fatima si oppfatning av seg sjølv, og desse maktstrukturane påverkar identitet, ideologi og kapital (Darvin & Norton, 2015). Det at ho ikkje kan bli norsk har ho høyrte fleire gonger, kjem fram i tur 083, og tyder på at det er fleire som meiner det same. Fatima føler at ho må bevise for andre at ho ikkje har vonde intensjonar med ting ho gjer eller at ho ikkje utnyttar systemet, som til dømes å få tilgang på gratis norskopplæring gjennom vaksenopplæringa. Dette kan ha samband med utdrag 25 og

opplevingane ho har hatt med at ho «aldri blir norsk», og difor må bevisе at ho er «god nok» slik ho uttalar i utdrag 26:

Utdrag 26:

085 Fatima: [...]Ehh vi har alle som flytter fra en annet land til en andre, vi har en krig (..) At hele tide du må bevisе at du er en bra person, at du er ikke som andre, at du er ikke den type person som bruker systemet. [...]Men det kommer et alder at du sier «stopp, jeg skal være en bra person, jeg skal gjøre beste jeg kan, men jeg skal ikke gå hele livet mitt og forklare jeg er en bra person»(...) Min holdning skal bevisе seg (..) at jeg bevisе at jeg (...) har en bra person, jeg har en - person. Det skjedde også med meg her på, når jeg kommet på skole her (...) Jeg hadde en første møte med rådgiver eller det var lærer som jeg husker, ja kontaktlærer (..) Hun sa til meg «hvorfоr du komme til skole? Fordi jeg vet at flere kommer til skole for å ha norsk (..) ehh kurs gratis» norskkurs.

Ifølgje Fatima har alle ein krig når dei kjem til eit nytt land. Subjektrealiteten hennar er at ho ikkje blir trudd på, og må stadig bevisе at ho er ein god person som skapar ein «krig». Eg ser dette ønsket i samanheng med investeringa hennar. «Gode»¹⁵ språkferdigheiter kan gi eit bilete av ei som ikkje utnyttar systemet, men som vil vere ein del av samfunnet og bidra. Utdrag 26 indikerer òg at Fatima investerer for å styrke eigen subjeksposisjon. I tillegg viser utdraget at ein grunn er at minoritetar kjem for å utnytte systemet. I rapporten *Hvorfоr faller flytkningar ut av arbeidslivet?* står det at «flere hevder at noen utnyttar NAV-systemet etter hvert som de har vært en stund i Norge [...]» (Proba samfunnsanalyse, 2020, s. 34). Fatima føler seg mistenkjeleggjort og vil ikkje bli assosiert med dei som misbruker systemet. Fråsegna frå rapporten kan skape eit bilete av at «alle» skal utnytte systemet.

Fatima har ein førestilt identitet som arbeidstakar i Noreg. Ho har eit ønske om å bli farmasøyt, for deretter å opne eige apotek i Noreg og hjelpe andre som er i situasjonen ho har vore i:

Utdrag 27:

023 Fatima: Jeg ser meg at jeg har 5-10 år, hvis jeg telles 5 år jeg er ferdig med høyskole. Min drøm er å studere ehh (....) farmasaut (...) Og så jeg ser meg at jeg blir ferdig

¹⁵ Kva som blir oppfatta som «gode» språkferdigheiter blir definert av mottakaren i ein samtale.

og er veldig fornøyd og jeg har jobb (...) Om 10 år, jeg vet ikke. Det er vanskelig å telle, men min drøm er å ha min egen farmasi (...) Og bruke min erfaring i alle språk: fransk, spansk, arabisk for å hjelpe andre (...) Jeg ønsker å hjelpe andre som kommer fra annet land[...] fordi når jeg kom til Norge, jeg hadde utfordring med å bare forstå loven, regler [...]Bruke den erfaring som jeg har til å hjelpe andre.

I utdraget kjem det fram at ho har ambisjonar om å studere. Sett i lys av teorien til Norton vil Fatima skaffe seg symbolske ressursar gjennom utdanning slik at ho kan få ein jobb. I Noreg er ikkje det å eige eit apotek eller butikk sett på som ein symbolsk ressurs, men utdanning er. Ho drøymmer om å opne eit apotek, og det kan vere drive av erfaringar og symbolske ressursar ho har oppfatta i andre land. Sjølv om ho ikkje seier eksplisitt at ho må lære seg norsk for å ta høgare utdanning, så er det underforstått at norskopplæring er naudsynleg. Empirien indikerer at Fatima investerer i norsk med tanke på kva ho kan få i framtida, og arbeid vil skaffe ho økonomisk kapital.

5.3.4 Læraren si betydning og lærarperspektivet

Fatima har høgt sjukefråvær sidan ho slit med sjukdom. Læraren ser på henne som ein motivert, men ambivalent elev. Eg ser ambivalensen hennar i samanheng med Norton sin teori om investering som seier at ein innlærer ikkje investerer heile tida. Eg observerer at Fatima jobbar godt i timane, tek initiativ og spør etter hjelp og rettleiing, men læraren fortel at det er varierende kor mykje ho jobbar med skolearbeid.

Fatima ser på læraren som ein viktig del av språkopplæringa. Ho hadde ein lærar på norskkurs som fortalde at alt var «bra», uansett kva, og på vaksenopplæringa fekk Fatima korreksjonar på ting ho har lært feil. Ho roser læraren ho har i dag for metodane læraren bruker til undervising, formativ vurdering og samtalar.

Utdrag 28:

004 Fatima: Og så når jeg tenke og skal skrive en tekst, jeg tenker på, mere på spansk og arabisk og det er ikke samme orden til ord som norsk (...) Det er litt motsatt (...) Så(...) Men jeg jeg føler jeg er på god god på veien, pluss at jeg har [lærer] som lærer norsk, og jeg er veldig fornøyd, hun er kjempeflink. Jeg hadde nesten to år

flere lærer på norskkurs og sånn, men jeg ser at [lærer] er en flink lærer (...) Jeg må bruke dette året for å lære bra norsk.

[...]

047 Fatima: [...]Men egentlig nå jeg bruker mer å skrive fordi [lærer] har en god metod, at hun bruker OneNote [...] du skriver en tekst og hun gi deg en tips for å korrigere [...]Så jeg begynner å korrigere, hun kommer og skrive og korrigere til teksten blir godkjent. Det er en fin metode (...) Fordi før i år jeg har vært på norsk, og så lærer sier du er flink, det er veldig bra, du skriver alt er bra, men til slutt gir meg 3 på karakter. Jeg blir litt sint, jeg må vite hva er feil for neste gang jeg kan ikke repetere det.

I tur 047 kjem det fram at Fatima har hatt dårlege opplevingar med norskkurs, men at læraren ho har i dag, bruker ein god metode for å vurdere arbeidet hennar. Ho verdset prosessorientert skriving slik at teksten etter kvart blir godkjend. Eg forstår av dette at læraren er ein viktig del av språklæringa hennar.

5.3.5 Oppsummering

Fatima har møtt på ulike problemstillingar i Noreg. Ho har møtt på ideologiar om kva som er ein «norsk» person, som igjen kan påverke identitet. Ho har hatt språkbarrierar i samhandling med helsevesenet, og ho har blitt møtt med skepsis i utdanningssystemet. Fatima har ikkje hatt nok symbolske ressursar for å skaffe seg økonomisk kapital eller for å styrke eigen subjektsposisjon i Noreg. Eg opplever henne likevel som investert i språklæringa. Ho pratar norsk så ofte som mogleg, dei bruker språket heime og ho jobbar med skolearbeid. Moglege faktorar for investering er å styrke eigen subjektsposisjon, få tilgang på økonomisk kapital og symbolske ressursar i samfunnet.

5.4 Grace

Grace er gift med ein afrikansk mann som kom til Noreg som barn. Dei har barn saman. Ho hadde budd nesten sju år i Noreg på intervjutidspunktet. Ho har skolegang frå Filippinene. Førstespråket hennar er tagalog og ilokano, men dei lærer engelsk tidleg på grunn av mange

ulike språk på Filippinene. Grace pratar norsk, men ho er mest komfortabel med engelsk. Noreg er det tredje landet ho bur i¹⁶.

5.4.1 Språk og livssituasjon

Grace bruker stort sett engelsk utanfor klasserommet, og eg har observert at ho i nokre høve bruker engelsk i klasserommet også. Ein ubevisst grunn til å bruke engelsk kan vere at ho føler seg underlegen på grunn av subjektsposisjonen ho har i klasserommet. Læraren er over i hierarkiet, som kan gi skeiv maktfordeling. Elles fortel Grace at ho er meir komfortabel med engelsk, og ho bruker engelsk heime også. Det at ho stort sett bruker engelsk utanfor klasserommet, ser eg i samanheng med dei ujamne makttilhøva som finst. Ho klarer ikkje å uttrykke det ho vil på norsk:

Utdrag 29:

001 Silje: You want it in English?

002 Grace: Yeah, English so I can express what I've.

[...]

021 Silje: Did you know English before you (..)

022 Grace: The advantage here is they speak as well English, so we have that advantage of speaking in English (...) And at home we speak English actually.

Utdrag 29 viser at Grace bruker engelsk for å uttrykke seg, og ifølgje Norton kan dette vere ein faktor for investering i eit andrespråk (Norton, 2013). Subjektrealiteten hennar er at ho ikkje får uttrykt det ho vil på norsk, og dette kan skape problem for språklæringsprosessen hennar. Engelsk er språket dei bruker heime også trass i at mannen hennar pratar norsk.

Utdrag 30:

026 Grace: [...] [I]t's a little bit strange for us to speak Norwegian because it's not our mother language [...] [Y]ou know you don't feel home of the language, because you need to (...) translate in the head, everything that you say because it doesn't come naturally. Yes. But for my son [...] Norwegian just come naturally for him because he grew up here.

¹⁶ Ho har budd i Irland også.

I utdrag 30 argumenterer Grace for å bruke engelsk heime fordi ingen av dei føler seg «heime» når dei pratar norsk. Subjektrealiteten er at ho ikkje er komfortabel med å prate norsk fordi det ikkje kjem automatisk, og tekstrealiteten «you don't feel home of the language» viser at det er avstand mellom Grace og språket. Likevel tek ho vaksenopplæring for å bli betre i norsk og komme seg på universitetet. Når ein ser på språklæring som ein sosial praksis (Darvin & Norton, 2015; Norton Pierce, 1995; Norton, 2013), må ein vere i sosiale kontekstar for å praktisere norsk. Dressman (2020, s. 4) forklarar ulike språklæringsarenaer som formelle og uformelle, og eg ser det i samanheng med at Grace fortel at skolen (formell arena) er den einaste arenaen ho bruker for å praktisere norsk:

Utdrag 31:

044 Grace: I only practice Norwegian inside the classroom (...) that's the most difficulty with learning a new language in my part because we don't speak Norwegian at home [...] I only speak Norwegian in the school which means (...) in my work we don't speak Norwegian.

Subjektrealiteten til Grace er at ho føler det er vanskeleg å lære seg eit nytt språk. Ho grunngir dette med mangel på moglegheiter til å praktisere norsk. Arbeidsplassen hennar krev ikkje at tilsette bruker norsk. Avgrensa tilgang til uformelle språklæringsarenaer gjer det vanskeleg for henne å praktisere norsk, men ho tek heller ikkje initiativ til språklæringa utanfor klasserommet. Ho kunne oppsøkt plassar som bruker norsk. Ho bruker ikkje ulike høve til å praktisere andrespråket. Eg spør henne om kva som må til for at ho skal praktisere meir norsk, og ho svarer ein arbeidsplass som bruker norsk:

Utdrag 32:

086 Grace: I need to work in a Norwegian (...) workplace because there I can (...) really practice how to pronounce words [...] [I]f we don't practice how to speak, we don't learn from it. No. And I think it (...) it applies to everybody when you learn a new language, you need to speak the language. You need to practice it. It doesn't stay in the brain the @@ vocabulary -@@.

Utdraget indikerer at Grace veit at ein må praktisere for å lære seg eit nytt språk. Ho bur i ein stor by og har tilgjengelege arenaer som språkkafé eller andre sosiale hendingar, men bruker ikkje desse for å praktisere meir norsk. Ho ser på heime, skolen og jobben som dei moglege

eller tilgjengelege arenaene. Avgrensa tilgang på sosial kapital (sosiale ressursar) kan vere eit hinder for språklæring og investering (Norton, 2013). Ideologiar om korleis eit familieliv skal vere eller kvar ein skal vere, som til dømes arbeidsplass og heime, kan påverke i kva grad ho tenkjer på moglegheitene til å praktisere norsk utanfor hennar naturlege arenaer. Tekstrealiteten i tur 086: «it applies to everybody» indikerer at ho meiner at alle som lærer seg eit nytt språk, må praktisere.

Grace fortel vidare at ho tenkjer mykje på grammatikk når ho pratar norsk. Det kan vere at ho unngår å bruke norsk utanfor klasserommet fordi ho føler seg underlegen, at maktbalansen mellom henne og andre blir påverka av at ho ikkje har korrekt grammatikk når ho pratar. Det å ha korrekt grammatikk eller prate «riktig» kan vere påverka av språkideologiar som Grace har med seg frå heimlandet, og grammatikken er ein grunn til at ho føretrekkjer engelsk.

Utdrag 33:

128 Grace: Sånn generelt jeg foretrekke snakke på engelsk. Ja.

[...]

131 Silje: Kan du prøve å forklare hva du er ukomfortabel med å snakke norsk?

132 Grace: Grammatikk (...) Jeg er veldig opptatt med grammatikk (...) i hoden i hodet mitt jeg må (...) bære perfekt med grammatikk (...) Og (...) når jeg snakke jeg tenker på bare hele tida om grammatikk om (...) på engelsk (...) Så (...) Det er fordi de foran forandret litt sånn hva - Og så læreren sa til meg jeg bruker mye of (...) den (...) engelsk grammatikk (...) som er helt annerledes enn på norsk.

I tur 132 fortel Grace at ho er oppteken av grammatikk når ho pratar. Det finst nokre ideologiar i Noreg om at ein må prate «korrekt»¹⁷, og det kan vere at Grace er påverka av ideologiane. I den grad ho vil at grammatikken skal vere perfekt, kan òg vere påverka av måla hennar og identitet. Tekstrealiteten «i hodet mitt» tyder på at dette er viktig for henne, og at ho er klar over at det ikkje nødvendigvis er slik i samfunnet. Ho tenkjer engelsk grammatikk, noko som gjer det naturleg at ho vil prate engelsk og er meir komfortabel med det. Under oppfølgingsintervjuet hadde samtalen betre flyt då vi prata engelsk. Ho fortel også at alder også er ein faktor som gjer det vanskeleg å lære eit nytt språk. Vidare fortel Grace at ho meiner det er annleis å bruke norsk i og utanfor klasserommet, som ein kan sjå i samband med at Norton

¹⁷ «Korrekt» betyr her ein måte å tale på som fleirtalet av førstespråkstarane gjer.

fortel at ulike klasseromspraksisar kan påvirke investering. Grace skil på formelle og uformelle språklæringsarenaer:

Utdrag 34:

141 Silje: [...]I can say to you I don't care if your grammar is wrong when you speak to me because I understand. So what we say is different from how you actually feel when you speak -

[...]

144 Grace: Yes!! It's different for us (...) Even if you say «It's okey, we understand (..) you are not Norwergian, you», of course for us, foreigners, it takes a lot of hard work to do it. And it's a little bit shameful I guess if you don't (...) say the right word for the language. I think it's a (...) something about respect as well I guess. That you really need to, when you talk to someone you need to know the lanaguge - about. Especially in the school, when you go to school (....) So it's more expected you are learning the language in the right way. But when you are talking outside with people like normal conversation it's okey, but when you are in the school, you need to do it righly.

145 Silje: So you feel a difference between outside school and inside these walls?

146 Grace: Yeah for me (...) Because when you're in the school you need to (...) Especially in writing, they, you need to do the grammar, the right grammatical way when writing, other -(...) Also at work when you are finish in school in writing. But when the everyday (..) use of language I don't think they care so much about grammar (...) But then of course I'm at school now with the norskfag, my teacher will really (...) She is really «be careful» you really need to (...) eeh (..) use the fagbegrepene [...]Because it actually it actually so ressonates her because she's the teacher so which means she is stiching us the right way(..) She needs to make sure she's stiching is the right way[...].

Subjektrealiteten hennar er at ho føler grammatikken bør vere rett når ho pratar, men ho føler at det er skilnad på formell og uformell språklæring. Ifølgje Steien (2022) er det mangel på uformelle offentlege språklæringsarenaer i Noreg (s. 45), og det ser vi i praksis gjennom Grace. Grace beskriv at grammatikken er viktig på skolen, sidan læraren skal hjelpe dei, men at i kvardagslivet har ikkje grammatikken like mykje å seie. Når ein ser på teorien til Norton at gitte situasjonar påvirkar investering, ser eg dette i samanheng med fråvær av investering i formelle

språklæringsarenaer hos Grace. Ho seier i tur 144 at å prate korrekt har noko med respekt å gjere. Tekstrealiteten «but when you are in the school, you need to do it rightly» viser at ho ser grammatikk, skole og respekt saman.

5.4.2 Kva er viktig i eit nytt land?

Grace fortel at Noreg ikkje er eit veldig kjent land i heimlandet hennar. Dei kjenner til engelsktalande land som Australia, Canada, Storbritannia og USA. Rett før ho kom til Noreg, googla ho landet. I utdrag 35 anbefaler Grace nye i landet om å førebu seg:

Utdrag 35:

019 Silje: [...]How was it to come to Norway? How did you feel?

020 Grace: [...]Norways is not a well known country in my country [...]What is well kown is the UK, Canada, Australia, the US. So when I was about to come here I need to Google it, where is it (...)@@[...] I expected we speak English but then when we came here we need to go (...) We need to speak in Norwegian which is very strange and very new[...] [I]t's very difficult to learn a new language when you are already in the (..) you know (...) adult age [...].

[...]

149 Silje: Hva ville du sagt til noen som kommer til Norge?

150 Grace: Vær forberedt@@ I think it's (..) hmmm important to be (...) hmm (...) adjuastable (...) You need to adapt and of course [...] [Y]ou need to adapt mentally, psycially -(...) because of the demographic location of Norway[...] The weather has so much influence, påvirke, to someone (...) And then (..) of course the culture. Culture difference is very, a little bit (...) it depends where you are from [...]And the language as well.

I tur 020 fortel Grace at Noreg var eit ukjend land, og at ho trudde førstespråket var engelsk. Subjektrealiteten hennar var at det er vanskeleg å komme til eit nytt land og lære seg eit nytt språk sidan norsk ikkje liknar førstespråket hennar. Eg ser det første intervjuet der ho fortel om erfaringane sine i samband med kva ho vil seie til nokon som kjem til Noreg. Det å komme til eit land utan å vere førebudd på at det er eit anna språk, kan gjere det vanskeleg mentalt, som ho kommenterer i tur 150. Tekstrealiteten «you need to adapt mentally, psycially» kan indikere

at det har vore ei utfordring for henne etter at ho kom, noko som kan påverke investeringa hennar.

5.4.3 Identitet og framtidsdraumar

Grace vil bu i Noreg fordi ho har ein son som veks opp her, men held det opent å eventuelt flytte tilbake til Filippinene seinare. Noreg som førestilte samfunn er påverka av identiteten ho har som mor. Norton ser på identitet som ei forståing av moglegheiter ein har i framtida (Darvin & Norton, 2016, s. 25), og dette ser eg i samband med Grace som ser ei framtid i Noreg medan sonen veks opp og at ho vil delta i samfunnet. Identitet er ein «site of struggle» (jf. 3.5), det ser vi hos Grace. Under det første intervjuet sa ho at ho vil bli sjukepleiar eller lærar for å bidra i samfunnet:

Utdrag 36:

030 Gace: Well (..) Me I want to become a professional like like to help, to be a part of the work force of Norway. I don't want to be left behind there and then come (..) I don't want that, I have to be a part of the community and (...) you know to be more integrated I guess [...] That's what I want in the future

[...]

032 Grace: I want to take, I'm taking the (...) what is it (...) studiekompetanse (..) ja, so. In the future I want to take the university to become a nurse or a teacher@@.

Utdraget syner at subjektrealiteten til Grace er at ho ikkje føler seg heilt integrert i samfunnet. Hennar førestilte identitet er arbeidstakar i Noreg, dimed eit førestilt samfunn her. Ho argumenterer med at ho vil bli ein yrkesutøvar for å vere ein del av samfunnet. I tur 032 ser vi at ho tek studiekompetanse slik at ho kan ta universitetsutdanning. Formelt gjer Grace det ho kan for å få realisert draumen om utdanning. Ho ønskjer å skaffe seg symbolske ressursar ved å ta utdanning og å bli integrert og delaktig i samfunnet. I tur 032 fortel tekstrealiteten «to become a nurse or a teacher» at framtidsplanane hennar er eit omsorgsyrke. Ein kan tenkje seg at både lærar og sjukepleiar er to yrke som gjer at ein føler at ein bidreg i samfunnet. Under oppfølgingsintervjuet kom det fram at sjukepleiar ikkje er førstevalet hennar. Grace ser likevel på sjukepleiar som eit yrke med mange moglegheiter slik ein kan sjå i ut identitetsdefinisjonen til Norton (jf. 3.3.4).

Utdrag 37:

- 157 Silje: And you wanted to become a nurse or?
- 158 Grace: Yeah. It's not because I really want to be a nurse, but I think nurse has many job opportunities (...)
- 159 Silje: Okey. But what do you really want to become? [...]
- 160 Grace: I want to become a psychologist actually (...) But it's just that it takes a long time in Norge. I found out it's your learning - as a doctor you know.

Utdrag 37 viser at sjukepleiarønsket er eit resultat av alderen og lengda på psykologstudiet. Det at Grace ikkje følgjer den førestilte identiteten ho eigentleg har, er ein faktor som eg ser i samanheng med investeringa hennar. Ho ser ein jobb med moglegheiter, men psykologdraumen er avgrensa av ytre faktorar som ho ikkje har makt til å endre. Ho fortel at draumen om å bli psykolog er basert på eit ønske om å hjelpe andre:

Utdrag 38:

- 164 Grace: I think it's to help people (...) like (...) eeh (...) Because of the mental health problem as well. In my country we have many people have the opportunity to - (...) be treated because it's very expensive (...) I'm very passionate about mental health
- 165 Silje: Mental health[...] why and what you are doing?
- 166 Grace: I think if you are having a healthy mental health you can be (...) productive in the community (...) But without help when you have mental health problems, then of course (...) you will be, you will become this wasted person (...) And not very many people understands it so that's what I think (...).

Grace sin førestilte identitet er å hjelpe andre. Ser vi på tur 164 i samanheng med tur 030 i utdrag 36 og tur 158 i utdrag 37, er det å hjelpe andre noko som truleg gir investering hos henne. Ut ifrå utdrag 36 og 37 er omsorg ein viktig del av identiteten hennar. Ho har ambisjonar om å skaffe seg ei utdanning for å få eit omsorgsyrke. Det ser ut til at ønsket om å vere ein del av arbeidsmarknaden i Noreg er sterkare enn ønsket om å bli psykolog. Ho har ein førestilt identitet som arbeidstakar framfor eit spesifikt yrke. Sett i lys av investeringsteorien vil Grace skaffe seg symbolske ressursar gjennom jobb for å vere ein del av det førestilte samfunnet Noreg. Norton (2013) meiner at førestilt identitet og samfunn ein god føresetnad for investering, men Grace bruker lite tid på å praktisere norsk (jf. utdrag 31). Ho praktiserer engelsk, og det språket får

ein stort sett brukt i Noreg. Sjølv om Grace sitt førestilte samfunn per dags dato er i Noreg, og den førestilte identiteten hennar er yrkesutøvar i Noreg, kan det verke som at dette ikkje er nok for å investere i norsk utanfor klasserommet. Ei anna forklaring kan vere at Grace har avgrensa tilgang på uformelle språklæringsarenaer som påverkar moglegheitene ho har til å praktisere norsk.

5.4.4 Læraren si betydning og lærarperspektivet

Læraren fortel at Grace jobbar kjappare enn dei andre i OneNote og er mest aktiv der. OneNote er utanfor klasserommet. Det kan tyde på at ho investerer i gitte situasjonar og i det skriftlege arbeidet, men eg observerer lite aktivitet og initiativ i klasserommet. Sjølv om Grace er stille, likar ho undervisinga til læraren:

Utdrag 39:

059 Silje: What do you think about how [name of the teacher] is teaching?

060 Grace: I like [teacher's name], she's very hmmm patient (...) She's very patient with the students (...) [...].

Utdraget viser at tolmod frå læraren er viktig for Grace. Vidare fortel utdraget at læraren har vore, og er, viktig for norskopplæringa hennar. Ho likar korleis læraren gir tilbakemeldingar på oppgåver, og ho likar å få konkrete beskjedar om kva ho må jobbe vidare med. Dette er ein arbeidsmetode som gjer at Grace føler ho får utbytte av opplæringa:

Utdrag 40:

063 Grace: And then what I like about [teacher's name] is that (...) the corrections she makes. For example with our (...) oppgave in the (...) in the in the Its or in the OneNote, she gives messages you need this, you need that [...].

Tur 063 viser at korreksjonane som læraren gjer, hjelper Grace med språklæringa. Framovermeldingar om kva ho skal jobbe med saman med tekstrealiteten i utdrag 39: «[...] she's very patient [...]» ser eg på som viktige element for språklæringa hennar. Som nemnt fortalde læraren at Grace jobbar godt i OneNote, og det ser eg i samanheng med utdrag 40 og at Grace verdset korreksjonane og viser til OneNote som døme.

5.4.5 Oppsummering

Grace si investering varierer etter kontekst og situasjon, noko som er i tråd med teorien til Norton. Grace pratar norsk på skolen, og bruker engelsk elles. Ho tek lite initiativ til å prate og sit ofte stille i eit hjørne. På skjermen er det nokon gonger skolearbeid, men veldig ofte andre ting. Det kan sjå ut som at ubalansert makt påverkar henne, samstundes som det kan verke som at hennar egne ideologiar påverkar korleis ho oppfattar egne norskferdigheiter. Eg observerer at ho legg avgrensingar på seg sjølv på grunn av korleis ho er redd for å bli oppfatta, og ho vel eit anna yrke på grunn av alderen. Hennar førestilte identitet er arbeidstakar i Noreg. Vi ser at framtidsdraumane hennar er påverka av opplevingar ho hadde i heimlandet sitt, men ho følgjer ikkje draumen om å bli psykolog.

I det følgjande går eg over til kapittel 5 for å drøfte funna. Her samanliknar eg og drøftar alle deltakarane, og koplær funna opp mot teorien i kapittel 2.

6.0 Drøfting av funn

I denne studien er eg oppteken av kva faktorar som påverkar investering i norsk som andrespråk, og korleis identitet synest å spele ei rolle for investeringa. Eg har i det følgjande drøfta funna i lys av investeringsteorien til Norton. Sidan språkval og identitet ikkje er to separate fenomen i studien, drøftar eg utdraga uavhengig av korleis dei er kategoriserte i funna.

6.1 Hovudfunn

Eg har analysert narrativ som er deltakarane sine personlege forteljingar (jf. 4.3.3 og 4.4) om språk og livssituasjon, identitet og framtidsdraumar. Analysane indikerer at det er fleire element som påverkar investering, både tidlegare opplevingar, framtidsplanar og identitet. Det er varierende i kva grad deltakarane investerer i norsk etter mine observasjonar og intervju. To av deltakarane ser ut til å investere både i og utanfor klasserommet. Eg opplever òg at det er ulike faktorar som påverkar investeringa til deltakarane i studien. Elena argumenterer for at ho skal bu i Noreg, vil jobbe her og skal følgje opp dottera si. Morsidentiteten hennar verkar sterk og er ein faktor for investering hos henne. Fatima fortel at språket beskyttar henne, og eg opplever at ho investerer fordi ho ønskjer å ta vare på seg sjølv. Fatima har også planar om å bli verande i Noreg, men eg opplever ikkje dette som hovudgrunnen til investeringa hennar fordi ho legg meir vekt på det å ta vare på seg sjølv med språket. Aiko var deltakande i klasserommet under den første observasjonen, men han har endra seg gjennom hausten. Han investerer ikkje kontinuerleg i perioden, noko som gjer han til eit praktisk eksempel på at investering er ein dynamisk prosess som blir endra over tid og rom. Eg oppfattar at Grace investerer lite i klasserommet, men læraren sine observasjonar indikerer at ho investerer i skriftlege oppgåver utanfor klasserommet. Hos Grace ser investeringa ut til å vere avhengig av tid og stad. Analysen peiker mot at element som identitet, å ha eigarskap til framtidsplanane sine og læraren kan gi auka investering, men det er veldig individuelt kor mykje dei ulike elementa bidreg til investering sidan opplevingar i fortida og notida også påverkar investering. Analysen viser også at identitet kjem til syne på ulike måtar hos innlærarane, som til dømes gjennom morsidentitet, språkinnlærer og arbeidstakar.

I investeringsteorien legg Norton til grunn at investering skjer med ei forståing av at innlæraren vil skaffe seg symbolske og/eller materielle ressursar som gir styrkt subjektsposisjon (jf. 3.5). Dette bekreftar empirien min hos dei som investerer. Elena vil skaffe seg symbolske ressursar (språk) for å få tilgang på jobb som kan gi henne materielle ressursar, og ho ønskjer tilgang på

sosialt nettverk for å følgje opp dottera. Fatima vil skaffe seg symbolske ressursar slik at ho kan stå opp for seg sjølv i samfunnet, og ta vare på seg sjølv og rettane sine. Ho vil også ha materielle ressursar. Grace fortel at ho vil vere ein del av «the work force of Norway» (utdrag 36), som indikerer at symbolske ressursar vil gjere at ho kan bli del av samfunnet. Aiko fortel at økonomisk kapital (jobb) er ein viktig grunn til å lære seg norsk, og å ha kontakt med familien til kona er viktig for han. Eg opplever at Aiko og Grace investerer mindre i språklæringa enn Elena og Fatima.

6.2 Språk og livssituasjon

Alle deltakarane fekk velje kva språk dei ville bruke under intervjuet. Eg pratar norsk og engelsk, noko som avgrensar moglegheitene for frie språkval, men tilbodet opnar for å bruke eit anna språk enn norsk. I tillegg fekk deltakarane moglegheit til å ha med seg nokon. Val av språk kan seie noko om investering. Nokon kan velje å bruke eit anna språk enn norsk for at dei ønskjer å bli forstått, slik som Grace argumenterer for. Å bruke eit andrespråk kan gjere andrespråkstalaren ukomfortabel, og han kan føle at han ikkje blir godt nok forstått sidan andrespråket ikkje er dominant. Å gi deltakarane moglegheit til å velje språk, opnar for at dei kan ta aktørskap slik deltakaren i studien til Monsen (2021) fekk moglegheit til i samfunnet. Sjølv om vala til mine deltakarar blei avgrensa til anten norsk eller engelsk, kan valmoglegheitene framleis ha positiv effekt på investeringa deira, og gjere at dei vel å investere på det tidspunktet. Språkvala til deltakarane kan også bli påverka av kva dei ser på som sitt dominante språk. Deltakarane har ein distinksjon mellom norsk og det dei kallar «mitt språk», som kan antakast å vere det språket som er dominant. Grace seier eksplisitt at norsk ikkje er eit språk som kjennest som heime. Dei andre deltakarane vaks ikkje opp med å lære og bruke engelsk på same måte som Grace, og dimed kan det ha vore det mest naturleg for dei andre å velje norsk sidan vi ikkje har eit felles dominant språk.

Utan eit felles dominant språk, vil deltakarane sine språkferdigheitene kunne påverke kva dei seier og korleis ting blir sagt i intervjuet. Det er ikkje sikkert at Aiko meiner at det er «kjempegøy» (utdrag 1) å lære seg norsk for seinare påpeiker han at det er viktig å ta norskkurs for å skaffe seg jobb og prate med andre (utdrag 4). Språkferdigheiter er noko Pavlenko (2007) peiker på som eit problem når ein skal forske på andrespråksnarrativ (jf. kapittel 4.4). Dette same ser vi når Aiko (utdrag 9) får spørsmål om korleis han vil beskrive identiteten sin. Språkferdigheitene kan gjere at narrativa blir lagt fram annleis enn kva intensjonen til

deltakarane er. Når vi ser på Grace, som bruker engelsk, er det tydeleg under intervjuet at språkferdigheitene på engelsk er betre enn på norsk. Eg ser valet til Grace i samanheng med Pavlenko (2007) der ho teoretiserer at språket ein pratar på og kva språk innlærarar har tilgjengelege under opplevingane, kan påverke kommunikasjonen og informasjonen som kjem ut frå intervju med andrespråksinnlærarar (s. 171-172). Grace har prata engelsk store delar av livet, noko som kan gjere det enklare for henne å bruke engelsk slik at ho er sikker på at ho får kommunisert det ho vil. Engelsk er også det språket ho bruker i uformelle arenaer, og er dimed det språket ho bruker mest i kvardagen. Ulike språkferdigheiter i norsk kan vere ein grunn til at Grace og mannen bruker engelsk heime.. Engelsk blir det felles dominante språket deira, og påverkar ikkje maktforholdet på same måte som norsk potensielt kan gjere. Ulike norskkunnskapar kan skape ubalanse i det daglege samværet deira og påverke maktforholdet, og heimen som uformell språklæringsarena er ikkje nødvendigvis rette plassen for å praktisere norsk.

Når det kjem til språkbruk på uformelle språklæringsarenaer, rapporterer deltakarane i studien ulikt i kva grad dei bruker norsk for å kommunisere. Ifølgje Norton kan nokon velje å ikkje bruke målspråket i enkelte situasjonar på grunn av ujamne maktforhold mellom førstespråkstalar og innlærar. Men det å kommunisere og vere open, kan redusere maktforholda som er til stades (Norton, 2013, s. 47). Aiko sine val om å teie i klasserommet kan vere påverka av ujamne maktforhold som er utanfor hans kontroll. Ved å teie i klasserommet, styrkjer han ikkje eigen subjeksposisjon, men maktforholda kan gjere at han ikkje får tilgang til eller moglegheit til å styrke subjeksposisjonen sin. Sett i lys av Norton, kan dette vere ein grunn til frávær av investering i den formelle språklæringsarenaen. Hos Elena ser vi derimot at ho prøver å oppsøkje uformelle språklæringsarenaer for å styrke eigen subjeksposisjon og for å investere i språklæringa, og dimed kan det påverke at maktforholda blir svekte slik at det blir enklare for henne å prate i fleire høve. Fatima ønskjer å bli betre i norsk slik at ho kan «ta vare på seg sjølv» (utdrag 19) som òg vitnar om eit ønske om å styrke eigen subjeksposisjon. Ho har lært seg norsk på eiga hand, noko som indikerer at ho har brukt uformelle språklæringsarenaer for å lære seg norsk. Grace bruker norsk berre på formelle språklæringsarenaer.

I kva grad ein innlærar har tilgang på språklæringsarenaer, kan påverke investering og språklæring (jf. 3.3.1). Grace har ikkje tilgang på uformelle språklæringsarenaer utanfor klasserommet og i heimen sin, og oppsøker heller ikkje fleire arenaer for å praktisere. Mangel på tilgang til språklæringsarenaer ser eg i samanheng med studien til Steien (2022) der to

kongolesarar ikkje har tilgang på uformelle språklæringsarenaer i Noreg. Grace meiner at ein jobb som praktiserer norsk ville hjelpt henne til å praktisere norsk (utdrag 32), og ho forstår at ein arbeidsplass med norsk gir henne tilgang til ein språklæringsarena og sosiale nettverk. Det same ser Norton hos sin deltakar (Norton, 2013, s. 99). Arbeidsplassen til Elena fungerer som ein språklæringsarena for henne, og er ein av språklæringsarenaene ho har tilgang på. Det er mange som ikkje har moglegheit til å praktisere nok norsk, fordi dei korkje har norsktalande venner eller familie som dei kan prate saman med, eller manglar tilgang til andre språklæringsarenaer. Norton sin investeringsteori tek høgde for det sosialt- og historisk konstruerte forholdet mellom innlærer og målspåket, og det ambivalente forholdet ein innlærer kan ha til språklæringa og praktisering av målspåket (Norton Pierce, 1995; Norton, 2013). Vi ser at den sosiale konteksten er viktig for språklæring hos alle deltakarane i studien, samt dei historiske elementa og erfaringane dei har gjort seg. Elena bruker norsk i sosiale kontekstar for å vere ein del av det sosiale fellesskapet, Fatima har hatt erfaringar der språket ikkje strakk til, Aiko vil prate med svigerfamilien sin og Grace har ikkje tilgang på arenaer for å praktisere norsk. I kva grad dei praktiserer språket og investerer i språklæringa, blir mellom anna påverka av opplevingar og hendingar, tilgang på uformelle språklæringsarenaer.

Darvin og Norton (2015) ser på ideologi som ein faktor som påverkar investering. Det kan vere ideologiar frå deltakarane sjølve, eller frå samfunnet. Språkideologiar kan påverke i kva grad ein innlærer vil lære seg eit språk eller ikkje, og det kan påverke i kva grad dei får moglegheit til å praktisere målspåket (Darvin & Norton, 2016). Elena bruker norsk i dei høva ho kan, og har fortalt kollegaer at ho vil praktisere norsk med dei. Grace på den andre sida bruker mindre norsk utanfor klasserommet. Ho fortel at norskferdigheitene hennar ikkje er gode nok, og at syntaksen er feil (utdrag 33, 34). Grace sitt syn på seg sjølv kan vere påverka av språkideologiar som ho kan ha opplevd eller observert i heimlandet. I Filippinane opplever mange at engelskaksenten blir gjort narr av (Porrás, 2022, s. 236), og denne tanken kan Grace ha overført til aksent i norsk også, men det er ikkje sikkert at det er bevisst. Både Grace og Elena har sterk aksent, men det hindrar ikkje kommunikasjon og forståing. Uavhengig av kva dei sjølve meiner er viktig, er det varierende i kva grad dette påverkar om dei investerer eller ikkje. Elena fortel at ho bruker norsk utanfor heimen gjennom kollegaen sin og oppsøker andre arenaer som har norsk, medan Grace fortel at ho stort sett berre bruker engelsk som kan ha samanheng med hennar ideologi om korleis ein skal prate. I kva grad ideologi påverkar investeringa er ulikt frå deltakar til deltakar. Ut ifrå dataa investerer Elena meir enn Grace, som truleg er eit resultat av

at Elena har tilgang på og oppsøker uformelle språklæringsarenaer, som til dømes bussen og Røde kors.

Grace var oppteken av korleis andre oppfatar språket hennar, og det kan påverke moglegheitene ho gir seg sjølv til å praktisere. Ho praktiserte lite norsk utanfor klasserommet, og dette kan ha samband med ujamn maktbalanse mellom henne og førstespråkstalarar. Grace er bevisst på at det er kjenslene hennar som gjer at det er vanskeleg å prate, fordi ho meiner grammatikken er for dårleg. Kjenslene hennar kan vere påverka av språkideologiar om korleis ein skal prate. Elena har også eit ambivalent forhold til eigne språkferdigheiter i norsk og meiner som Grace, at grammatikken er for dårleg. Ingen av dei fortel kven som meiner dette, som indikerer at det er ei oppfatning dei har sjølve. Elena lét ikkje desse tankane avgrense språklæringa. Ho oppsøker plassar som gjer det mogleg å praktisere norsk, og ber kollegaer om å prate norsk og ikkje engelsk. Elena omtalar seg sjølv som sosial og utovervend, og sidan det er ein del av identiteten hennar, kan det ha sterkare påverknad for ønsket om å praktisere og lære seg norsk enn kva Grace har. Det kan også tenkjast at Elena sin sosiale identitet gir henne betre tilgang til å praktisere norsk enn det Grace har, og dette er faktorar dei sjølve ikkje kan kontrollere.

Aiko fortel at det er viktig for han å lære seg norsk, men han viser liten grad av investering. Ifølgje læraren gjer Aiko gjer lite skolearbeid heime, men han praktiserer norsk saman med kona og familien. I klasserommet tek han lite initiativ. Elena jobbar seint med skolearbeid heime. Vi kan diskutere i kva grad nattarbeid bidreg til læring og i kva grad det er positivt å sitje seint oppe, men eg vil likevel argumentere for at dette viser villigheit til å investere slik Norton peiker på. Heimesituasjonen er ulikt for deltakarane, og Aiko er einaste deltakar utan barn. Barnehage og skole gir kvinnene tilgang på uformelle språklæringsarenaer, ein arena som Aiko ikkje har tilgang på. Det å ha barn å ta omsyn til syner òg å vere positivt for investeringa til kvinnene, som vi også kan sjå i samband med studien til Norton der ei kvinne valde å tale for å beskytte familien sin (Norton, 2013). Det vil seie at nokon vel å praktisere andrespråket dersom det kan hjelpe familien, og dette er i samsvar med studien min. Fatima fortel at språket kan beskytte henne, og dimed kan språket beskytte barna hennar også. Men det kan vere utfordrande å ha barn når ein er i ein språklæringsprosess, barn kan gi meir sjukdom og større sjukefråvær. Barn kan også påverke tida innlæraren bruker på språklæringa, for barna tek merksemda. Ein må tru at foreldreidentiteten er sterk, og med barn i Noreg er det naturleg å tenkje at identiteten som forelder vil vere positivt for investering. I studiesamband kan det

vere utfordrande å ha barn, for det kan vere vanskeleg å arbeide med skolearbeid eller prioritere skolearbeid. Men å ha barn i barnehage eller skole kan hjelpe andrespråksinnlærarar til å bli meir integrerte i samfunnet.

Ønsket om å vere ein del av samfunnet er ein faktor for investering (Norton Pierce, 1995; Norton, 2013), og det ønsket ser eg i samanheng med ønsket om å styrke eigen subjeksposisjon. Vi ser at Fatima ønskjer å styrke eigen subjeksposisjon. Ho har opplevd utfordringar i Noreg, som kan gi ei kjensle av avstand til målspråkssamfunnet. Hos nokon kan avstand og negative opplevingar avgrense investeringa, men hos Fatima har slike hendingar resultert i at ho bruker og praktiserer meir norsk. I studien til Monsen (2021) får kvinna moglegheit av samfunnet til å styrke eigen subjeksposisjon, som er positivt for investeringa hennar. Fatima får moglegheiter til å styrke eigen posisjon i klasserommet, men møter ein del motgang elles. Hos Fatima ser eg eit ønske om å styrke eigen subjeksposisjon og å ta vare på seg sjølv som eit resultat av dei hindringane og opplevingane som ho har hatt. Elena tek subjeksposisjon og får moglegheit til å ta subjeksposisjon på jobben sin, som resulterer i at ho får praktisert norsk på uformelle språklæringsarenaer, og som truleg er ein bakgrunn for at ho føler seg meir som ein del av samfunnet (jf. utdrag 16). Når ein får moglegheit til å subjeksposisjon, vil ein også få moglegheiter til å forhandle og byggje ein norskspråkleg identitet.

6.3 Identitet og framtid

Investeringsteorien ser på koplinga mellom identitet og investering (jf. 3.3.4). Analysen av dataa peiker på at identitet spelar ei rolle for investering hos deltakarane. Det er særleg førestilt identitet som peiker seg ut som viktig for deltakarane i studien. Aiko, Elena, Fatima og Grace fortel alle at dei tek norsk på vidaregåande nivå for å ta seg utdanning for å komme ut i jobb. Eit gjennomgåande svar er at dei vil delta i samfunnet. Eg ser dette i samanheng med identitet som er påverka av kapital og ideologiar. Det å ha jobb er økonomisk motivert sidan det gir inntekt, men det er også ein symbolsk ressurs i Noreg å ha jobb.

Når eg har sett på «*korleis kjem identitet til syne?*», har eg funne fleire faktorar som ser ut til påverke identitet. Identitet kjem òg fram på ulike måtar hos deltakarane i studien, og det ser ut som at hovudgrunnane til å investere er ulike hos deltakarane. Hos Aiko tolkar eg at grunnen for å prate norsk er for å kunne ha kontakt med svigerfamilien og skaffe seg sosial kapital i form av nettverk. Eg oppfattar at Elena investerer i norsk sidan Noreg er eit førestilt samfunn

ho har. Fatima investerer i norsk for å styrke eigen subjeksposisjon, og det eg opplever hos Grace, er at ho vil styrke subjeksposisjonen sin og investerer i ein førestilt identitet som arbeidstakar i Noreg. Aiko har ein førestilt identitet som arbeidstakar i Noreg, men eg har ikkje observert at han investerer av den grunn. Hans førestilte identitet kom tydelegare fram etter jul (utdrag 7), som også var etter observasjonane mine.

Norton tek utgangspunkt i at ujamne maktforhold påverkar i kva grad ein innlærer vel å prate i målspråkssamfunnet. Dei ujamne maktforholda kom til syne gjennom intervju med innlærarane, men det varierer i kva grad deltakarane i studien blir påverka av maktforholda. Av innlærarane er det Aiko som investerer minst i klasserommet, men han praktiserer norsk utanfor klasserommet, som tyder på at forhandlar ein norsk identitet utanfor klasserommet. I samsvar med Norton sin teori kan manglande investering i klasserommet skuldast maktforholdet mellom han og læraren. Han er også den einaste deltakaren som ikkje nemner læraren som viktig i språklæringa. Det kan vere klasseromspraksisen som gjer at han ikkje investerer i klasserommet, som også er i tråd med Norton sin teori. Ei anna forklaring kan vere ujamn maktbalanse mellom Aiko og dei andre andrespråksinnlærarane i klasserommet. Han bruker norsk heime sjølv om kona kan japansk, som viser at det ikkje nødvendigvis er maktforholdet mellom førstespråksbrukar og andrespråksbrukar som er problemet. No har kontekst mykje å seie for investering, og utifrå teorien til Norton kan det vere klasseromskonteksten som er problemet hans. Viljen og evna til å prate i gitte situasjonar vil vere avhengig av konteksten. Ifølgje Darwin og Norton (2016) vil innlærarar ha fleire identitetar som kjem til syne i ulike kontekstar (s. 20), og dette ser ein hos Aiko og dei andre deltakarane i studien.

Når det kjem til korleis identitet kjem til syne hos deltakarane i studien, skjer dette på ulike måtar. Aiko og Elena klarer ikkje heilt å forklare korleis identiteten deira er, og språkferdigheiter eller at dei aldri har tenkt over spørsmålet, kan vere grunnar til at dei ikkje klarer å identifisere seg sjølve. Det kjem fram under intervjuet med Elena at ho har ein sterk identitet som rumensk, og det er gjennom tankar om kva ho saknar i Noreg og svaret på «korleis vil du beskrive identiteten din» som viser dette. Det kan også hende at Elena har budd for kort tid i Noreg til at ho klarer å forklare og beskrive korleis identiteten hennar er. Ho fortel likevel at ho begynner å føle seg som ein del av Noreg (utdrag 16), som kan indikere at å forhandle identitet med fleire nordmenn, gjer det mogleg for Elena å føle seg inkludert. Språket er ein viktig del av identiteten hennar, for i utdrag 16 presiserer Elena at ho føler seg meir som ein del av Noreg sidan ho pratar meir norsk.

Grace og Fatima, som har budd utanfor heimlanda sine i fleire år enn Elena og Aiko, er klare på at identiteten er delt. Fatima fortel under intervjuet at dei som flyttar til eit nytt land, har ein krig. «[...] alle som flytter fra en annet land til en andre, vi har en krig (..) At hele tide du må bevise at du er en bra person [...] at du er ikke den type person som bruker systemet» (utdrag 26). Eg ser dette i samanheng med språklæring og identitet. Det å heile tida måtte bevise korleis ein er som menneske, påverkar identiteten, og det kan påverke investering. Fatima er klar på at det dominante språket hennar er arabisk, som eg tolkar at ho har ein marokkansk identitet, samstundes som ho fortel at identiteten er delt fordi ho flytta først til Spania og deretter til Noreg. Ho blir påverka av dei kulturane ho har budd i og har difor ikkje ein «klar» eller sterk identitet som det eine eller andre. Fatima endrar identiteten sin, og tek med ting ho meiner er viktige vidare. Ho er eit praktisk døme på identitet «as changing over time and space» (Norton, 2013, s. 48).

Grace sin(e) identitet(ar) kjem til syne på andre ting, og hennar framtidige identitet i Noreg er først og fremst eit resultat av at sonen hennar veks opp her. Vi såg også i delkapittel 4.4.1 at Grace sin identitet blir påverka av korleis ho oppfattar seg sjølv. Når ein bruker målspråket, forhandlar og investerer ein også identitet (Norton, 2001, s. 166), og på grunn av manglande praktisering i norsk, får ikkje Grace tilgang til å forhandle ein identitet som bruker norsk. Ho praktiserer berre i klasserommet, då blir også den identiteten hennar forbunden med klasserommet. Grace fortel i utdrag 33 at ho ikkje er komfortabel på grunn av grammatikken. Eg ser tankane hennar i samanheng med to ulike faktorar. Det eine er språkideologiar og korleis ho er lært opp til at ein skal prate og skrive. Grammatikk blir sett på som korrekt, og kanskje kan korrekt grammatikk gi ein form for «status». Grammatikk-tankane til Grace kan vere ut frå ideologiar som påverkar identiteten hennar, for ho er kritisk til eigen språkbruk. Det andre er at ho praktiserer for lite norsk slik at ho ikkje får forhandla ein norskspråkleg identitet. Identitet er flytande, fleirsidig og ein kamparena (Norton, 2013; Norton Pierce, 1995), og det ser vi hos Grace. Ho praktiserer ikkje norsk i uformelle språklæringsarenaer, men vil gjerne skaffe seg symbolske ressursar som kan gi tilgang på uformelle språklæringsarenaer (jf. utdrag 31, 32). Det at ho ikkje oppsøker plassar for å praktisere, kan indikere fråvær av investering og at ho ikkje får moglegheit til å ta aktørskap i språklæringa. Elena bruker heller ikkje norsk heime, men i motsetnad til Grace, oppsøker Elena plassar som gir henne moglegheit til å praktisere målspråket og forhandle og reforhandle identitetar.

Ein tanke eg har hatt er at vonde opplevingar, som til dømes rasisme og diskriminering, gjer at innlærarar ikkje vil praktisere eller lære seg eit språk. Eg har hatt ein teori på at negative opplevingar gjer at innlæraren ikkje vil bli assosiert med målspråkssamfunnet. Med Norton sin teori som bakgrunn har eg tenkt at slike erfaringar gjer at maktforholda blir opplevd dominerande, og at førstespråksbrukarane får definisjonsmakt på kva som er «rett» og «gale». Fatima har hatt fleire negative opplevingar etter at ho kom til Noreg, men desse opplevingane verkar positivt inn på investeringa hennar. Eg opplever at ho investerer, og at opplevingane hennar (jf. 4.3) har ført til at ho vil styrke eigen subjeksposisjon for å ta vare på seg sjølv i samfunnet. Ho har møtt ideologiar som at ho aldri kjem til å bli norsk uansett (utdrag 25). For mange kan dette avgrense språklæringa deira, men for Fatima har det gitt motivasjon og pågangsmot. Ifølgje Norton er investering sosiale og historiske konstruerte relasjonar og ambivalens til å lære og praktisere målspråket (jf. 1.4), og dette ser vi i praksis hos Fatima. Læraren opplever henne som ambivalent i språklæringa, og det kan ha samanheng med dei negative opplevingane ho har hatt. Dei språklege erfaringane som Fatima har gjort seg, påverkar identiteten hennar. Ein ser at ho i dag ikkje bryr seg i like stor grad om kommentarar som ho får (utdrag 25).

Eit viktig funn i studien er at investeringsgrunnlaget ikkje berre handlar om å styrke eigen subjeksposisjon, men også om å hjelpe andre. Aiko ønskjer å lære norsk for å ta ei utdanning innanfor IT som gir han moglegheit til å hjelpe andre som kjem til Noreg. Han vil hjelpe andre til å komme ut i jobb, altså skaffe seg materielle ressursar. Ein bør difor leggje til eit element om at nokon innlærarar investerer for å hjelpe andre nykomne til å styrke sin subjeksposisjon når dei kjem til Noreg. Å investere for å hjelpe andre betyr ikkje at dei ikkje investerer for å styrke eigen subjeksposisjon, men heller at det er ein tilleggsfaktor som kan forklare investering. Vi ser også at Grace vil investere for å hjelpe andre, men hos henne er det i samanheng med val av yrke. Den «eigentlege» draumen hennar er psykolog, fordi ho har ei interesse i psykisk helse som ikkje har mykje fokus i heimlandet hennar. Eg kan sjå det i samanheng med å investere for å styrke andre, gjere andre sterkare i motgang. Sjølv om eg meiner at å styrke andre sin subjeksposisjon kan bidra til investering, ser eg det òg i samanheng med framtidsperspektivet som Norton legg vekt på i teorien sin. Aiko og Grace har eit mål for framtida. I utdrag 8 fortel Aiko at framtida er eit viktig element for norskopplæringa. Fatima vil også bruke egne erfaringar til å hjelpe andre (utdrag 27). Fleire av deltakarane har ein førestilt identitet som skal hjelpe andre til å styrke eigen subjeksposisjon når dei kjem til Noreg.

6.3.1 Førestilt identitet og førestilte samfunn

Norton og Kanno (2003) argumenterer med at investering i målspåket blir forstått best i konteksten om framtida og identitetsønske (jf. 3.3.4). The Douglas Fir Group (2016) legg vekt på at førestilte samfunn og identitetar kan gi eller ta ifrå innlærarar tilgang til sosiale erfaringar og samfunn (jf. 3.3.4). Det å få tilgang på førestilte samfunn og identitetar gir fleire moglegheiter til innlærarane. Norton meiner at innlærarane har eit framtidsfokus når dei lærer eit nytt språk, og at kva dei ser for seg å vere ein del av, påverkar kven dei vil vere. Dette viser deltakarane i studien min. Deltakarane har eit førestilt samfunn i Noreg, noko som mellom anna påverkar framtidsplanane deira. Alle argumenterer for at dei vil ha ein jobb i Noreg, og det er grunnen til dei tek norskopplæring på vidaregåande nivå i dag. Deltakarane argumenterer for å lære seg norsk, for dei har Noreg som eit førestilt samfunn. Kjelaas og Øverbekk (2022) har elevar som argumenterer for si investering med førestilt samfunn og fellesskap. Her ser eg samanheng mellom studien min og studien til Kjelaas og Øverbekk. Førestilt samfunn er ein viktig faktor for investering, som også Norton (2013) peiker på.

Norton ser investering i samanheng med kapital, og ho meiner at innlærarar vil investere dersom dei kan få noko ut av det (jf. 2.5). Dette ser eg hos deltakarane i studien min. Alle vil skaffe seg materielle og symbolske ressursar ved å skaffe seg jobb. Dei symbolske ressursane vil gi deltakarane tilgang på materielle ressursar. Eg ser dette i samanheng med investeringa dei gjer i norskfaget. Hos Aiko ser eg at ønsket om økonomisk kapital ikkje var sterk nok til å bidra til investering, og dette trur eg kan vere fordi kona hans har tilgang på økonomisk kapital. Etter kvart har det økonomiske motivet forsvunne og det er å hjelpe andre som er ønsket hans. Med Norton sin teori om førestilt identitet som forklaringsgrunnlag, meiner eg at Aiko ikkje hadde ein førestilt identitet som tener godt, men heller ein førestilt identitet som hjelper andre med å få seg jobb og bli delaktig i samfunnet. Identitet er noko som endrar seg over tid (Norton, 2013, s. 48). Endringar i tankane til Aiko kan også vere bakgrunnen for at framtidsplanane hans har endra seg i perioden for studien.

Kapital er ein viktig del av språklæringa, for Norton peiker på at innlærarar investerer med ei forståing av at dei kan tileigne seg ulike kapitalar. Dette bekreftar studien min. Alle drøymmer om å få seg en jobb, som vi kan sjå som ein symbolsk ressurs i Noreg. Det er ulike gradar av kor mykje dette har i seie for investeringa, men det vi ser, er at Elena vil lære seg norsk (og engelsk) slik at ho kan få komme seg ut og bruke utdanninga si. Ho oppsøkjjer også ulike

arenaer, som gjer at ho får praktisert norsk. Grace fortel at ho vil vere ein del av «the work force of Norway» som indikerer at ho vil ha symbolske ressursar, men i klasserommet ser eg ikkje investering. Derimot investerer Grace i dei skriftlege produkta klassa jobbar med og Grace bruker tid i OneNote, rapporterer læraren. Grace investerer mest truleg heime i det skriftlege, men ikkje munnleg i klasserommet.

Deltakarane sine refleksjonar rundt språkferdigheiter og kvifor dei vil lære seg norsk, kan gi uttrykk for dei framtidige fellesskapa dei vil ha moglegheit til å delta i (Norton, 2013, s. 8-9). Elena og Grace er kritiske til eigne språkferdigheiter og peiker på at grammatikken deira ikkje er «god nok», noko som kan bety at dei vil vere ein del av det norskspråklege fellesskapet og at dei har eit førestilt samfunn i Noreg. Sjølv om Grace og Elena ikkje klarer å uttrykkje det, trur eg tankane om språkferdigheitene deira viser at dei også har ein førestilt identitet som norsktalande, og dei ønskjer å bli anerkjent som norsktalande av førstespråkstalarar. Det indikerer at Grace er ambivalent til språklæringa sidan ho har lite investering, men likevel ser for seg at ho er norsktalande. Ambivalens i samband med språklæring er vanleg ifølgje teorien til Norton (Norton, 2013, s. 124-144).

6.4 Kva er viktig i eit nytt land?

Alle deltakarane i studien meiner at språket er viktig når ein kjem til eit nytt land. I utdrag 35 ser vi at Grace meiner at nykomne må vere førebudde på korleis Noreg er, og eg ser det i samanheng med kunnskapen ho sjølv mangla om landet. Noreg er eit ukjent land på Filippinane. Det er interessant at ho meiner språket er viktig når eg opplever henne som mindre investert enn Elena og Fatima. Aiko fortel også at språk er viktig å lære seg, noko som divergerer frå korleis han blir oppfatta av læraren og meg. Det er ein språk hos Aiko med kva han seier og kva eg observerer, som eg trur vi kan forklare med ujamne maktforhold i klasserommet, og manglande eigarskap til framtidsplanane sine (jf. 6.2). Grace og Aiko ser klart at språket er ein viktig faktor når ein flyttar til eit nytt land, men etter kva eg ser så investerer dei lite i eiga språklæring.

I studien til Norton var kvinnene alle arbeidsmigrantar, som vil seie at dei sjølv valde å reise til Canada. I studien min kom alle til Noreg på grunn av kjærleik. Det er ikkje nødvendigvis slik at dei valde sjølve å komme hit, fordi det var avhengig av kven dei hadde møtt på førehand. Når ein reiser til eit land av fri vilje, er det naturleg å tenkje at dei investerer i språket, men

Norton har funne fleire faktorar som kan ha negativ effekt på investering. Sjølv om Aiko meiner at språket er viktig når ein kjem til eit nytt land, ser vi i praksis at han ikkje investerer i norsk i klasserommet.

6.5 Elevane sine tankar om læraren i opplæringa

I tråd med Norton og Toohey (200, s. 316) ser læraren ut til å vere viktig for nesten alle deltakarane i denne studien, der tre av fire fortel at læraren har vore viktig for språklæringa deira. Kvinnene nemner læraren som ein ressurs for opplæringa, og peiker mellom anna på det menneskelege i korleis læraren er mot dei. Aiko nemnde ikkje læraren under intervjuet, og det kan ha samband med at han ikkje investerer like mykje som dei andre. Ifølgje Norton og Toohey (2011) kan læraren sine haldningar vere viktige for språklæringsprosessen, og arenaene må vere støttande for å leggje til rette for investering (s. 421). Læraren bør vere open, tolmodig og støttande, og det er adjektiv som kvinnene i studien bruker for å beskrive læraren sin. Studien til Skrefsrud (2021) viser eit klassemiljø der innlærarar blir ivareteke og føler seg trygge legg til rette for investering. Eg ser dette i samband med kva kvinnene i studien min seier om eigenskapane til læraren sin.

Når læraren blir peikt på som viktig for språklæring og vi ser dette i samband med investering, er det viktig at lærarar bruker tid til å hjelpe elevane slik at dei investerer. Fatima viser til formativ vurdering som viktig for læring. Å få kommentarar på det ho gjer, hjelper språklæringa, og bidreg til at ho kan jobbe med dei elementa i grammatikken som ho slit med. På norskkurset Fatima tok, fekk ho beskjed om at ting var «bra», noko ho meiner ikkje samsvarer med korleis ho gjer det no.

Sjølv om deltakarane ikkje nemner læraren i samband med identitet, ser eg det i samband med identitet. Læraren blir ein god rollemodell for andrespråksinnlærarane, og eg har observert at læraren viser og illustrerer definisjonar av ord, som til dømes at ho rista ei avis då dei prata om ordet «å filleriste». Norton viser til ujamne maktforhold som kan vere til stades i eit klasserom, og dette kan gjelde for enkelte innlærarar. Når går deltakarane i studien på vidaregåande opplæring, og det kan vere ein positiv faktor for investeringa deira. Dei har sjølv valt å ta utdanning, og er såleis i ein annan situasjon enn dei som kjem til Noreg og blir plassert i norskopplæring. Empirien viser likevel at det ikkje er innlysande at ein innlærar investerer sjølv om han vel å lære seg meir norsk.

7.0 Samanfatning

I denne studien søker eg kunnskap om vaksne innlærarar sine opplevingar rundt språklæring og identitet. Datamaterialet består av to intervju med kvar deltakar, samtale med læraren deira og observasjonar gjort av meg. Studien har eit notidsperspektiv ved observasjonar, men søker å forklare investering i notid med ei forklaring frå fortid, notid og framtid, der framtidsperspektivet er særleg vektlagt ved å sjå på førestilt samfunn og identitet. Det teoretiske bakteppet for drøftinga er Norton (2013) sin teori om investering. I det følgjande skal eg prøve å samanfatte det eg meiner kan seie noko om problemstillinga: *Kva faktorar kan påverke investering i norsk som andrespråk, og korleis spelar identitet inn på språklæringa hos vaksne innlærarar?*

7.1 Kva faktorar kan påverke investering?

I denne studien har eg arbeidd ut ifrå narrativa til deltakarane for å søkje etter kva faktorar som synest å påverke deira investering. Dataa og observasjonane mine viser at deltakarane generelt er engasjerte og interesserte i å lære seg norsk, og eg opplevde at dei fleste er interesserte i norsk for å bli meir integrerte i samfunnet. Trass i dette er det varierende investering hos deltakarane. Eg har sett på kva faktorar som synest å påverke investering gjennom intervju, observasjon og samtale med læraren.

Alle deltakarane var positive til norsk under intervjuet, og analysen indikerer at dei har ei positiv haldning til språket og landet. Sjølv om deltakarane har ei positiv haldning, vil eg likevel peike på **makt** (kapittel 3.3.3) som ein mogleg faktor for investering. Eit ujamnt maktforhold i klasserommet ser ut til å påverke Aiko sin investering i negativ retning, medan ujamne maktforhold i samfunnet ser ut som ein positiv faktor for investering hos Fatima. Men eit maktforhold eg trur også spelar inn, er det som er mellom deltakarane i klasserommet. Eg trur at maktforholdet mellom andrespråkstalarar også er ein faktor.

Livsoppholdsutvalget sin rapport (jf. 1.1) viser at arbeidslivet stiller krav til kompetanse, og dette er noko innlærarane er opptekne av. Dei vil skaffe seg kompetanse i norsk slik at dei kan studere vidare. Når vi ser dette i samband med Norton, blir kapital ein viktig faktor for investering. Deltakarane viser ofte til ønsket om **kapital** i form av symbolske ressursar og økonomisk kapital som grunnar for å lære seg norsk. Dette betyr ikkje berre vinst for dei sjølve,

men også at dei blir integrerte i samfunnet. Når vi ser kapital i samanheng med språklæring, kjem vi heller ikkje unna **identitet** som ein faktor for investering.

Læraren si betyding er sterkt vektlagd av tre av fire deltakararar. Det er vesentleg for deltakarane at læraren er mild og tolmodig. Dei verdset at læraren bruker tid på korrigeringar og gjer dette kontinuerleg. Norton beskriv at god tilrettelegging og støtte vil kunne auke investering (Norton Pierce, 1995, s. 17), og dette støtter denne studien.

7.2 Korleis spelar identitet inn på språklæring?

Identitet er i rørsle når ein møter nye miljø, og når ein lærer seg eit andrespråk, forhandlar innlæraren identitet (jf. 3.3.4). Studien viser ei kopling mellom opplevingar og identitet, der dette er ein faktor for investering. Identitetsopplevinga kom fram gjennom narrativ der dei fortalde om seg sjølve og erfaringar dei har gjort seg, og korleis dei oppfattar seg sjølv. Alle migrantane brukte «oss» og «dei», som indikerer at dei ikkje identifiserer seg som norske, men Elena fortel at ho begynner å føle seg meir som ein del av samfunnet etter tre år (utdrag 16). Identitet er ein «site of struggle» (Darvin & Norton, 2015), der innlærarane skal tilpasse seg og bli integrerte i eit nytt samfunn. Deltakarane kom i vaksen alder og har ein sterk identitet frå heimlandet, noko som kan gjere det vanskelegare å identifisere seg som norsk, og det kan påverke investering. Førstespråket til deltakarane er automatisert, og dei har andre dominante språk enn norsk.

Identitet kjem også til syne gjennom førestilte samfunn og førestilt identitet, som viser seg å vere ein sterk faktor for investering. Gjennom desse førestillingane kan ambivalensen i språklæringa komme fram. Det å sjå for seg ei framtid i målspråkssamfunnet gjer at landet er eit førestilt samfunn, men saman med faktorane i delkapittel 7.1, er det ikkje nødvendigvis slik at førestilt samfunn er nok. Identitet er komplekst og blir forma av fortid, notid og framtid, noko som kjem tydeleg fram hos deltakarane gjennom ambivalens, endring i ønske, framtidsplanar og opplevde hendingar.

Norton sin teori om maktstrukturar som ein faktor for investering og deltakarane sin vilje og moglegheit til investering har vore nyttig som teoretisk rammeverk for studien. Eg meiner at funna viser at menneskelege relasjonar er viktige. Sjølv om opplevingar kan gi negative kjensler hos andrespråksinnlærarar, betyr ikkje det automatisk at ein blir negativ til språklæring og

fråvæer av investering. Læraren har ei viktig rolle i arbeidet med integrering, språklæring og identitetsbygging, og tre av fire peiker på læraren som viktig i språklæringsprosessen. Ein menneskeleg, mild og omsutsfull lærar blir gjenteke av fleire deltakararar. Språket skal hjelpe deltakarane til å førebu seg til samfunnet, gi dei utdanning og/eller jobb, og gjere så dei kan stå opp for seg sjølv. Fatima si fråsegn om språk beskriv godt kva språket kan gjere: «Språk kan beskytte deg jeg tenker. Du kan kommunisere med andre, du kan forklare deg selv at jeg har det sånn og sånn eller den beskytte deg uten språk det er ingenting». Når det kjem til identitet, er språket ein viktig faktor, og identitet kjem fram gjennom samhandling, posisjonering og forståing av seg sjølv.

7.3 Vidare forskning

Forsking på faktorar som påverkar investering på norsk har vore relativt lite undersøkt (jf. kapittel 2). Å sjå på maktstrukturar mellom andrespråkstalarar og korleis det påverkar investering, kan gi innsikt i andre strukturar og faktorar for investering. Dette trur eg har ei betydning i tillegg til maktstrukturen mellom lærar og innlærer. I dag er det forska på arbeidsmigrantar og kvoteflyktningar (jf. kapittel 2), men å sjå spesifikt på migrantar som kjem på grunn av kjærleik kan gi andre perspektiv på faktorar som påverkar språklæring. Eit tredje element å undersøkje er dei innlærarane som investerer fordi dei vil hjelpe andre nykomne til å styrke sin subjektsposisjon, og kva faktorar som ligg bak denne tanken om førestilt identitet. Dette kan gi innsikt i korleis ein kan nærme seg desse elevane i klasserommet, og korleis ein kan jobbe målretta for å hjelpe dei som vil hjelpe andre.

Litteraturliste

- Alvesson, M. & Sköldberg, K. (2017). *Talking och reflektion: Vitenskapsfilosofi och kvalitativ metod* (3. utg). Studentlitteratur.
- Anderson, B. (2006). *Imagined communities*. Verso.
- Block, D. (2003). *The Social Turn in Second Language Acquisition*. Edinburgh University Press.
- Blommaert, J. (2010). *The sociolinguistics of globalization*. Cambridge University Press.
- Blommaert, J. (2013). *Ethnography, superdiversity and linguistics landscapes: Chronicles of Complexity*. Multilingual Matters.
- Blommaert, J. & Jie, D. (2020). *Ethnographic Fieldwork: A beginner's guide* (2. utg.). Multilingual Matters. <https://doi.org/10.21831/BLOMMA7130h>
- Bloomfield, L. (1933). *Language*. George Allen & Unwin LTD.
- Darvin, R. & Norton, B. (2015). Identity and a model of investment in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 35, 36-56.
- Darvin, R. & Norton, B. (2016). Investment and language learning in the 21st century. I *Langage et Societe*. 157(3), 19-38. <https://www.cairn-int.info/journal-langage-et-societe-2016-3-page-19.htm?contenu=article>
- Darvin, R. & Norton, B. (2017). Language, Identity, and Investment in the Twenty-first Century. I T. McCarty & S. May (Red.), *Language policy and political issues in education*, (s. 1-15). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-02320-5_18-2
- Darvin, R. & Norton, B. (2021). Investment and motivation in language learning: What's the difference? *Language Teaching* 56(1), 1-12. DOI:[10.1017/S0261444821000057](https://doi.org/10.1017/S0261444821000057)
- De Fina, A. (2003). *Identity in narrative: A study of immigrants discourse*. John Benjamins.
- Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora. (2021). Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsfagvitenskap og humaniora. Henta frå: <https://www.forskningsetikk.no/globalassets/dokumenter/4-publikasjoner-som-pdf/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora.pdf>
- Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (2011). Introduction: The discipline and practice of qualitative research. I N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Red.), *The Sage Handbook of Qualitative Research* (5. Utg., bd. 4, s. 1-15). Sage.
- Dressman, M. (2020). Introduction. I M. Dressman & R.W. Sadler (Red.), *The Handbook of Informal Language Learning* (s. 1-12). Wiley-Blackwell. <https://onlinelibrary-wiley-com.ezproxy.inn.no/doi/10.1002/9781119472384.ch0>

- Duff, P. A. (2012). Identity, agency, and second language acquisition. I A. Mackey, S. M. Gass & R. Abuhl (Red.). *The Routledge handbook of second language acquisition* (s. 410-426). Routledge.
- Dörnyei, Z. (2009). The L2 motivational self system. I Z. Dörnyei & E. Ushioda (Red.), *Motivation, Language Identity and the L2 Self* (s. 9-42). Multilingual Matters.
- Dörnyei, Z. & Ryan, S. (2015). *The Psychology of the Language Learner Revisited*. Taylor & Francis LTD.
- Dörnyei, Z. & Ushioda, E. (2009). *Motivation, Language Identity and the L2 Self*. Multilingual Matters.
- Eek, M. (2021). Språkhjelpere, investering og sosial rettferdighet: En undersøkelse av bruk av språkhjelpere i norskopplæringen for voksne nyankomne med liten skolebakgrunn [Doktorgradsavhandling, Høgskolen i Innlandet]. <https://brage.inn.no/inn-xmloi/bitstream/handle/11250/2738680/Marianne%20Eek.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Ellis, R. (2015). *Understanding Second Language Acquisition* (2. utg). Oxford University Press.
- Firth, A. & Wagner, J. (1997). On discourse, Communication, and (Some) Fundamental Concepts in SLA Research. *The Modern Language Journal*, 81(3), 285-300.
- Gardner, R. C. (1960). *Motivational Variables in Second-Language Acquisition* [Doktorgradsavhandling, McGill University]. <https://publish.uwo.ca/~gardner/docs/phd.pdf>
- Gardner, R. C. (1985). *Social psychology and second language learning: the role of attitudes and motivation*. Edward Arnold.
- Gardner, R. C. (1988). Attitudes and motivation. *Annual Review of Applied Linguistics*, 9, 135-148.
- Gardner, R. C. (2001). Language Learning Motivation: The Student, the Teacher, and the Researcher (s. 1-20). I *Texas Papers in Foreign Language Education*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED464495.pdf>
- Gardner, R. C. (2010). *Motivation and Second Language Acquisition: The Socio-educational Model*. Peter Lang Inc. https://books.google.no/books?id=Ky15oSCiFLwC&printsec=frontcover&hl=no&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- Gardner, R. C. & Lambert, W. C. (1972). *Attitudes and motivation in second language learning*. Rowley.

- Golden, A. & Steien, G. B. (2018). «Snakke med ved? Snakke med maskin?» Voksne flyktingers narrativer om norskopplæring. *Acta Didactica Norge*, 12(3), Art. 4, 24 sider. <https://doi.org/10.5617/adno.5916>
- Golden, A., Steien, G., B. & Tonne, I. (2021). Narrativ metode i andrespråksforskning1. *NOA - Norsk som andrespråk*, 37(1-2), 133-155. <https://brage.inn.no/inn-xmlui/bitstream/handle/11250/2827461/Narrativ%2bmetode%2bi%2bandrespraaksforskning.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (2007). *Ethnography: principles in practice* (3.utg). Routledge.
- Johannessen, A., Tufte, P., A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskaplig metode* (5. utg). Abstrakt forlag.
- Kanno, Y. & Norton, B. (2003). Imagined communities and educational possibilities: Introduction. *Journal of Language, Identity, and Education*, 2(4), 241-249.
- Kirilova, M., & Lønsmann, D. (2020). Dansk – nøglen til arbejde? Ideologier om sprogbrug og sproglering i to arbeidskontekster i Danmark. *Nordand – Nordisk tidsskrift for andrespråksforskning*, 15(1), 37-57. <https://doi.org/10.18261/issn.2535-3381-2020-01-03>
- Kjelaas, I. & Ommeren, R. v. (2021). Innlæreridentitet i møte med skolens diskurser om språk og språkopplæring. I M. Monsen & V. Pájaro (Red.), *Andrespråkslæring hos vaksne: Vitenskaplige innsikter og didaktiske refleksjoner* (s. 47-67). Cappelen Damm Akademisk.
- Kramsch, C. (2009). *The Multilingual Subject*. Oxford University Press.
- Kunnskapsdepartementet (2017). *Overordna del – verdier og prinsipp for grunnsopplæringa*. Fastsatt som forskrift ved kongeleg resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/?lang=nno>
- Kunnskapsdepartementet (2019a). *Læreplan i norsk for språklige minoriteter (NOR07-02)*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/nor07-02>
- Kunnskapsdepartementet (2019b). *Læreplan i norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge - videregående opplæring (NOR09-04)*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/nor09-04>
- Kunnskapsdepartementet (2019c). *Læreplan i norsk (NOR01-06)*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/nor01-06?lang=nob>

- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg). Gyldendal Akademisk.
- Lantolf, J. P. (2000). Introducing sociocultural theory. I J. P. Lantolf (Red.), *Sociocultural Theory and Second Language Learning* (s. 1-26). Oxford University Press.
- Lantolf, J. P. & Thorne, S. L. (2007). Sociocultural Theory and Second Language Learning. In B. Van Patten & J. Williams (Red.), *Theories in Second Language Acquisition* (s. 201-224). Lawrence Erlbaum.
https://www.researchgate.net/publication/237201246_Lantolf_J_Thorne_S_L_2007_Sociocultural_Theory_and_Second_Language_Learning_In_B_van_Patten_J_Williams_ed_Theories_in_Second_Language_Acquisition_pp_201-224_Mahwah_NJ_Lawrence_Erlbaum
- Lindberg, I. (2013). Samtal och interaktion i andraspråksforskning. I I. Lindberg & K. Hyltenstam (Red.), *Svenska som andraspråk: I forskning, undervisning och samhälle* (s. 481-518). Studentlitteratur.
- Meld. St. 16 (2015-2016). Frå utenforskap til ny sjanse: Samordneet innsats for voksnes læring.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/daaabc96b3c44c4bbce21a1ee9d3c206/no/pdfs/stm201520160016000dddpdfs.pdf>
- Monsen, M. (2021). Om å investere i R-U-M-P-E: en etnografisk studie av lese- og skriveopplæring for voksne nyankomne. I M. Monsen & V. Pájaro (Red.), *Andrespråkslæring hos voksne: Vitenskaplige innsikter og didaktiske refleksjoner* (s. 130-145). Cappelen Damm Akademisk.
- Nokut. (2023). Yrkesliste – lovregulerte yrker. Henta 22.02.23 frå:
<https://www.nokut.no/utdanning-fra-utlandet/yrkesliste/>
- Norton Pierce, B. (1995). Social identity, investment, and language learning. I *TESOL Quarterly*, 29(1), 9-13. <https://doi.org/3587803>
- Norton, B. (1997). Language, Identity, and the Ownership of English. I *TESOL Quarterly*, 31(3), 409-429. <https://doi.org/10.2307/3587831>
- Norton, B. (2001). Non-Participation, Imagined Communities, and the Language Classroom. In: M. Breen (Red.), *Learner Contributions to Language Learning: New Directions in Research* (s. 159-71). Pearson Education.
- Norton, B. (2013). *Identity and Language Learning: Extending the Conversation* (2. utg). Multilingual Matters.

- Norton, B. & Toohey, K. (2001). Changing Perspectives on Good Language Learners. *TESOL Quarterly*, 35(2), 307-322. <https://doi.org/10.2307/3587650>
- Norton, B. & Toohey, K. (2011). Identity, language learning, and social change. I *Language Teaching*, 44(4), s. 412-446. <https://doi.org/10.1017/S0261444811000309>
- NOU 2018: 13. (2018). *Voksne i grunnskole- og videregående opplæring - Finansiering av livsopphold*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/f1b178ace9bf45d095e8f1d9431c3b1d/no/pdfs/nou201820180013000dddpdfs.pdf>
- Olaussen, A. H. & Kjelaas, I. (2021). "De det er jobb med og som ikke har kommet noen vei": Norsk læreres forestillinger om flerspråklighet i skolen. *Målbryting 11*(2020), 53-80. <https://doi.org/10.7557/17.5589>
- Opplæringslova. (1998). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa* (LOV-1998-07-17-61). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61?q=oppl%C3%A6ringslova>
- Ortega, L. (2009). *Understanding Second Language Acquisition* (1. utg.). Routledge.
- Pájaro, V. & Monsen, M. (2021). Norskopplæring for voksne: en kritisk sosiolingvistisk tilnærming. I M. Monsen & V. Pájaro (Red.), *Andrespråklæring hos voksne: Vitenskaplige innsikter og didaktiske refleksjoner* (s. 11-28). Cappelen Damm Akademisk. Cappelen Damm Akademisk.
- Pavlenko, A. (2001). "How am I to become a woman in an American vein?": Transformations of gender performance in second language learning.
- Pavlenko, A. (2007). Autobiographic Narrative as Data. I *Applied Linguistics*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/applin/amm008>
- Pavlenko, A. & Norton, B. (2007). Imagined communities, identity, and English language learning. I *International Handbook of English Language Teaching* (s. 669-690). Springer.
- Porras, K. I. M. (2022). A Reflection of Linguistic Ideologies, Inequality, and Class: Language Shaming Practices on Facebook. *International Journal of English Literature and Social Science*, 7(2), 235-243. <https://dx.doi.org/10.22161/ijels.72.30>
- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode: En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier*. (2. utg.). Universitetsforlaget.
- Proba samfunnsanalyse (2020). *Hvorfor faller flykninger ut av arbeidslivet?* (Proba-rapport nr 2020 – 5, Prosjekt nr. 18058). Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

<https://www.imdi.no/contentassets/a9cc8d30b1f142f3b850ab117f54c5bc/hvorfor-faller-flyktninger-ut-av-arbeidslivet.pdf>

Regjeringen. (2018, 30. november). Fleire voksne skal kunne fullføre grunnskole og videregående opplæring. <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/kd/pressemeldinger/2018/flere-voksne-skal-kunne-fullfore-grunnskole-og-videregaende-opplaring/id2620872/>

Regjeringen. (2021a, 15. november). Introduksjonsprogram. <https://www.regjeringen.no/no/tema/innvandring-og-integrering/asd/Verkemiddel-i-integreringsarbeidet/introduksjonsprogram/id2343472/>

Regjeringen. (2021b, 15. november). Opplæring i norsk og samfunnskunnskap. <https://www.regjeringen.no/no/tema/innvandring-og-integrering/asd/Verkemiddel-i-integreringsarbeidet/opplaring-i-norsk/id2343471/>

Repstad, P. (2007). *Mellom nærhet og distanse: kvalitative metoder i samfunnsfag* (4. rev. utg.). Universitetsforlaget.

Sikt – Kunnskapssektorens tenesteleverandør. (14. januar 2023). *Samtykke som lovlig grunnlag*. Henta frå: <https://sikt.no/samtykke-og-andre-behandlingsgrunnlag>

Skrefsrud, K. R. (2022). Investering i andrespråklæring: Tidligere nyankomne elever ser tilbake på den første norskopplæringen. *NOA – Norsk som andrespråk*, 38(2). Henta frå <http://ojs.novus.no/index.php/NOA/article/view/2164/2130>

Steien, G. B. (2022). ‘In Uganda, We collected Them in the Streets’: On (the Absence of) the Street as a Language Learning Space. I M. Monsen & G. B. Steien (Red.), *Learning and Forced Migration*, (s. 34-48). Multilingual Matters.

Steien, G. B. & Monsen, M. (2022). Introduction: Language Learning and Forced Migration. I M. Monsen & G. B. Steien (Red.), *Learning and Forced Migration*, (s. 1-15). Multilingual Matters.

Steien, G. B. & Monsen, M. (2023). Språklæring og tvungen migrasjon: en etnografisk tilnærming. *Acta Didactica Norden*, 17(1), 0-19. <https://doi.org/10.5617/adno.9655>

Svendsen, B., A. (2018). Sosiokulturell andrespråkslingvistikk. I A-K. H. Gujord & G., T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk - perspektiver på læring og utvikling* (s. 76-106). Cappelen Damm Akademisk.

The Douglas Fir Group. (2016). A Transdisciplinary Framework for SLA in a Multilingual World. I *The Modern Language Journal* 100. <https://faculty.educ.ubc.ca/norton/DFG%202016.pdf>

- Thorne, S. L. (2000). Second language acquisition theory and the truth(s) about relativity. I J. P. Lantolf (Red.), *Sociocultural Theory and Second Language Learning* (s. 219 – 243). Oxford University Press.
- Tolkeloven. (2022). *Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven)*. (LOV-2022-06.10-39). Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-11-79>
- Utdanningsdirektoratet (2020, 6. oktober). Hva er nytt i norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge - videregående opplæring. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020.
- Utdanningsdirektoratet (2021). *Læreplan i norsk – fagleg relevans og sentrale verdier (NOR01-06)*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/nor01-06/om-faget/fagets-relevans-og-verdier?lang=nno>
- Weedon, C. (1987). *Feminist practice and poststructuralist theory*. Blackwell.
- Øverbekk, M. & Kjelaas, I. (2022). En studie av sju polskspråklige elevers erfaringer med innpass, identitet og investering i norskspråklige fellesskap. *NOA – Norsk som andrespråk*, 38(1). Henta frå <https://ojs.novus.no/index.php/NOA/article/view/2105>
- Aarnes, H. (2021, 29. september). Kva må du tåle av slitasje på utleieboligen? *Boligmentoren: Norges Huseierforbund siden 1912*. <https://boligmentoren.no/hva-ma-du-tale-av-slitasje-pa-utleieboligen-2/>

Vedlegg 1: Samtykkeskjema

Vil du delta i forskningsprosjektet

Hvordan opplever innlærere sin egen investering i språklæring?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan elever selv oppfatter sin egen investering. I dette skrevet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med undersøkelsen er å finne ut hvordan forestilte identiteter og andre maktforhold kan påvirke investering i norsk som andrespråk. Mennesker som kommer til Norge blir plassert i norskopplæring, og mange tar etter hvert videre utdanning. Dersom lærere har informasjon og kunnskap om hvilke faktorer som kan påvirke investering, kan lærerne hjelpe innlærere med å finne en forestilt identitet som norskbruker. Det er et mål å undersøke hva innlærere selv sitter med, siden de er førstehåndsinformanter.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Høgskolen i Innlandet

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta fordi du har norsk som andrespråk og har opplevd og opplever å være under opplæring i norsk.

Hva innebærer det for deg å delta?

Jeg kommer til å ha et intervju med deg, der jeg tar med en intervjuguide. Dette er bare veiledende, og jeg vil gjerne at intervjuet skal fungere mer som en samtale mellom oss. Jeg vil også observere deg fram til jul eller til rett over jul. Det kan godt hende jeg vil ha et siste intervju etter observasjonen også.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Dersom du trekker deg, vil ikke det påvirke skolegangen din eller norskopplæringen din. Dette er helt frivillig, og dersom du ikke vil være med mer, får det ingen negative konsekvenser for deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Det er bare jeg, Silje Nathalie, som kommer til å ha tilgang til opplysninger om hvem du er. Jeg kommer til å lagre alt med et fiktivt navn (et navn som du ikke har), og alle opplysninger vil bli oppbevart separat.

Det vil ikke være mulig å kjenne deg igjen i oppgaven.

..

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes og godkjent/vurdert i juli 2023. Opplysningene vil bli slettet etter dette.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Silje Nathalie Luvåsen og Guri Bordal Steien har NSD - Personverntjenester vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Student Silje Nathalie Luvåsen ved Høgskolen i Innlandet, siljenathalieluvasen@gmail.com, 47857113
- Professor og veileder Guri Bordal Steien ved Høgskolen i Innlandet, guri.steien@inn.no, 62517810
- Vårt personvernombud Usman Asghar, usman.asghar@inn.no, 61287483

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- Personverntjenester på epost (personverntjenester@sikt.no) eller på telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Guri Bordal Steien
(Forsker/veileder)

Silje Nathalie Luvåsen
(Student)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Investering i norsk som andrespråk* og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju
- å bli observert

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 2: Intervjuguide

Intervjuguide til masteroppgåva

Generell informasjon:

Kvar kjem du frå, og kor lenge har du vore i Noreg?

Kor lenge har du gått på vaksenopplæring?

Kor mange år har du gått på skole i heimlandet ditt?

Kor mange språk kan du? Skriftleg/munnleg.

Kartlegging av situasjonen og framtida

Fortell litt om reisa di hit.

Korleis hadde du det før du kom til Noreg?

Korleis var det å komme til Noreg?

Kvar ser du deg sjølv om 5-10 år?

Språkval og språklæring

Kva synest du om å lære norsk?

Har du nokon du ser opp til som bruker norsk? Kven og kvar fann du dei?

Kva språk bruker du i kvardagen?

Har du nokon eksempel på når du bruker norsk og når du ikkje bruker norsk?

Kva gjer du dersom nokon ikkje forstår deg?

Føler du sjølv at du legg inn ein innsats for å lære norsk?

Kva metodar bruker du for å lære norsk?

Korleis vil du jobbe med norsk i framtida?

Kva må til for at du skal bruke meir norsk?

|

Er det noko meir du har lyst til å seie om det å bruke norsk?

Vedlegg 2.1: Intervjuguide til oppfølgingsintervju

Spørsmål til oppfølgingsintervju

Korleis vil du beskrive identiteten din?

Kva drøyer du om?

Kva ville du sagt til ein som nett har komme til Noreg?

Korleis blir du møtt ute i samfunnet?

Kva synest du om norskopplæringa?

Vedlegg 3: Godkjenning NSD

Norsk ▾ Silje Nathalie Luvåsen ▾

[Meldeskjema](#) / [Investering i norsk som andrespråk hos innlærere over 18](#) / [Vurdering](#)

Vurdering av behandling av personopplysninger

Skriv ut 17.06.2022 ▾

Referansenummer
602088

Vurderingstype
Standard

Dato
17.06.2022

Prosjekttittel

Investering i norsk som andrespråk hos innlærere over 18

Behandlingsansvarlig institusjon

Høgskolen i Innlandet / Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk / Institutt for humanistiske fag

Prosjektansvarlig

Guri Bordal Steien

Student

Silje Nathalie Luvåsen

Prosjektperiode

20.06.2022 - 26.06.2023

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

Lovlig grunnlag

Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 26.06.2023.

[Meldeskjema](#)

Kommentar

OM VURDERINGEN

Personverntjenester har en avtale med institusjonen du studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

Personverntjenester har nå vurdert den planlagte behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at behandlingen er lovlig, hvis den gjennomføres slik den er beskrevet i meldeskjemaet med dialog og vedlegg.

VIKTIG INFORMASJON TIL DEG

Du må lagre, sende og sikre dataene i tråd med retningslinjene til din institusjon. Dette betyr at du må bruke leverandører for spørreskjema, skylagring, videosamtale o.l. som institusjonen din har avtale med. Vi gir generelle råd rundt dette, men det er institusjonens egne retningslinjer for informasjonssikkerhet som gjelder.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige personopplysninger frem til 26.06.2023.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 nr. 11 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse, som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

For alminnelige personopplysninger vil lovlig grunnlag for behandlingen være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 a.

PERSONVERNPRINSIPPER

Personverntjenester vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen:

- om lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet.

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Vi vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18) og dataportabilitet (art. 20).

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1 f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må prosjektansvarlig følge interne retningslinjer/rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilken type endringer det er nødvendig å melde:
<https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>

Du må vente på svar fra oss før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Vi vil følge opp underveis (hvert annet år) og ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet/pågår i tråd med den behandlingen som er dokumentert.

Kontaktperson hos oss: Henriette N. Munthe-Kaas

Lykke til med prosjektet!

Vedlegg 4: Aiko intervju

- 001 Silje Du kan få gjenta hvor du kommer ifra og hvor lenge du har vært i Norge.
- 002 Aiko Jeg kommer fra Japan og jeg har bodd i Norge for i tre år.
- 003 Silje Tre år? Ja. Hvor lenge har du gått på voksenopplæring?
- 004 Aiko Jeg har vært på norskkurs på ett, ett og et halvt år, og har kommet til den VGS ja.
- 005 Silje Hvor mange år har du med skole fra Japan?
- 006 Aiko Husker ikke, men jeg har studert (...) på universitetet på Japan og jeg tok bachelorgrad, så (...) fra seks - tre - tre (...) fire, ja, så nesten 16 år tror jeg.
- 007 Silje Ja. Åssen er det i Japan sammenligna med Norge?
- 008 Aiko Jo, nesten samme tror jeg.
- 009 Silje Nesten samme?
- 010 Aiko Ja.
- 011 Silje Hvor mange språk kan du skriftlig, muntlig?
- 012 Aiko Japansk, engelsk og så norsk.
- 013 Silje Lærte du engelsk i Japan?
- 014 Aiko Ja. Litt, ikke så mye, ja.
- 015 Silje Da vil jeg, bare fortell litt hvordan var reisa di til Norge?
- 016 Aiko Øh, på grunn av kona mi @@ Vi møtte i Japan på samme universitet, så (...)
- 017 Silje Så dere studerte sammen der, da?
- 018 Aiko Ja. Akkurat. Jeg studerte juss, men hun studerte gender - community (.) sånn.
- 019 Silje Ja (...) Hvordan var det å komme til Norge?
- 020 Aiko Hm? Det er litt vanskelig å fortelle, men. (...) Ah (..) jeg trives ganske godt i Norge siden at (..) jeg har valgt meg selv å komme hit, ikke sant. Ingen presset meg til å komme til Norge så (..) Ja. Jeg (...) jeg er ganske heldig.
- 021 Silje Hvor lenge har kona di vært her?
- 022 Aiko Hva mener du?
- 023 Silje Når kom kona di til Norge, samtidig som deg?
- 024 Aiko Nei, hun har kommet til Norge på (..) tre år tidligere enn meg og hun studerte (..) IT på [namn på universitetet] @@
- 025 Silje Kult.
- 026 Aiko Og hente meg (..) I Norge er det noen regler (...) ehm å ha god inntekt og få ektepar fra andre land så (...) Hun forbedre seg forberedte seg på å hente meg fra Japan.
- 027 Silje Ja, det skjønner jeg. Det er lang vei unna hverandre.
- 028 Aiko Ja, mhm.
- 029 Silje Hvor ser du deg sjøl om fem - ti år?
- 030 Aiko Meg?
- 031 Silje Ja, framtidsplaner.
- 032 Aiko Framtidsplaner er kjempelett å svare på den, siden at ah (...) kona mi ønsker seg at jeg studerer IT også. (...) Synes syng, eeh, siden at svogeren min også kona mi jobber på samme sånn IT-bedriften. Så de ønsker at jeg studerer IT også på [universitet] og jobber sammen med dem i framtida.
- 033 Silje Har du hjelp, hjelper dem deg med det du gjør nå?
- 034 Aiko Ja.
- 035 Silje Så bra. Hva synes du om å lære norsk da?
- 036 Aiko Kjempegøy. Mm (..) Ss fordi jeg trenger å kommunisere med andre som kommer fra andre land. Jeg har ikke opplevd aah (..) samme ting i Japan. Mm (...) Så det er kjempegøy.
- 037 Silje Hva tenker du om muntlig og, hvordan er det å lære muntlig og skriftlig, da? Er det forskjell?
- 038 Aiko Shh. Nei ikke så mye, men for meg var det lettere å studere skriftlig (..) først. (...) Men etter hvert etter hvert ble det litt enklere å (..) snakke norsk også. Så da kan jeg si at det er lettere å studere skriftlig tror jeg.
- 039 Silje Det er forskjellig alfabet også, er det ikke det?
- 040 Aiko Jo, men ahh man må bare pugge ikke sant, så. Alt kommer an på sånn (...) egenarbeid tror jeg.
- 041 Silje Er du vant til å pugge?
- 042 Aiko Ja. I Japan (..) har vi konkurranse hele tida på når vi studerer @@ Det er masse folk.
- 043 Silje Hvilket språk bruker du i hverdagen din?

- 044 Aiko Japansk og så norsk, hun kan prate, kona mi kan prate japansk også (..) Så vi bruker begge norsk og japansk
- 045 Silje Hjemme?
- 046 Aiko Ja
- 047 Silje Når du snakker med svogeren din da?
- 048 Aiko Norsk 100% - ja
- 049 Silje 100% norsk, ja. Tror du det er en fordel å bruke norsk hjemme også?
- 050 Aiko Ja veldig, veldig veldig. Spesielt eeh når jeg snakker med svigerfamilien min (...) eehm utvikler norsken min så mye tror jeg
- 051 Silje Hva gjør du dersom noen har problemer med å forstå deg?
- 052 Aiko Jeg gjentar mange ganger. Mm
- 053 Silje Mm. Du bruker ikke engelsk?
- 054 Aiko (...) Nei, ikke så mye, av og til bruker jeg mm (...) Men når jeg snakker med nordmenn, snakker jeg så sakt og de snakker også så sakt, så det er lett å forstå hverandre
- 055 Silje Mm. Tilpasser, nordmenn tilpasser seg når de prater med deg?
- 056 Aiko Ja av og til (..) ikke alltid @@
- 057 Silje Hvilke metoder, du fortalte at du pugger mye, men har du noen andre metoder for å lære deg norsk?
- 058 Aiko Å jobbe kanskje. Det er kjempebra. Ehh jeg jobbet, jeg jobbet jeg jobber på japansk butikk. Nå jobber jeg hjemmefra, men i fjor jobbet jeg på butikk og jeg snakket mye med nordmenn. Og det hjelpe hjelper meg og utvikle meg i norsk så mye. (...) Så (..) ikke være hjemme hele tida, det er ikke så bra. Man må gå ut litt og snakke med nordmenn, det er det viktigste tror jeg. Mm
- 059 Silje Du kom jo til Norge rett før korona du
- 060 Aiko Ja, nettopp
- 061 Silje Hvordan var det da?
- 062 Aiko (...) Det var kjempebra for meg, faktisk, siden at ææh (...) Nordmenn liker å snakke om jobb, ikke sant. @@ De elsker det. Selvfølgelig hadde jeg ikke jobb (..) så for eksempel hvis jeg eeh drar på fest uten jobb, hva skal jeg snakke, ikke sant. Så også jeg har masse masse venner som ikke har jobb i Norge fortsatt. De sliter seg med å tenke på det, siden at (...) ja (...) Nordmenn elsker å prate om jobb siden det er veldig veldig kjedelig land ikke sant (..) og mørkt, kaldt. Ingenting andre i Norge som er gøy, så (...) de bare diskuterer sånn (..) eeh hverdag
- 063 Silje Mm
- 064 Aiko Mm. (...) så det er litt vanskelig tror jeg for innvandrere øhm (...) Ja.
- 065 Silje Du fortalte at du hadde jobb, jobber du ved siden av skolen nå også?
- 066 Aiko Ja. (...) Men jeg jobber hjemmefra, jeg bestiller varer fra Japan (...) Mm jeg hjelper sjefen min, han er vennen min. Så jeg hjelper han med å bestille varer, så jeg jobber hver enesten nesten fem timer hver dag
- 067 Silje Ja. Åssen miljø er du i på fritida?
- 068 Aiko Jeg svømmer mye. Jeg bor på [navn på sted] Så @@ Jeg pleier å gå på [navn] hjemmefra og svømme mye
- 069 Silje Så gøy!
- 070 Aiko Ja, veldig. Mm
- 071 Silje Hvordan ser du for deg (...) at du skal jobbe med norsk i framtida?
- 072 Aiko Ja, jeg (...) studerer norsk for hele livet mitt tror jeg og så jeg jobber hvis jeg jobber på sånn IT-bedrift i framtida så må jeg prate norsk med nordmenn, ikke sant. Så det jeg aldri slutter (..) å studere norsk ja
- 073 Silje Hvis du får barn hvilke språk ville du brukt hjemme?
- 074 Aiko Begge to kanskje, japansk og norsk. Begge to
- 075 Silje Ja, da kan man jo kommunisere med familie i Japan
- 076 Aiko Ja, nettopp. Det er viktig tror jeg, men jeg vil gjerne gi sånn et valg til barn. Så hvis de ikke ønsker å prate japansk er det heilt greit, det er rettigheter de har ikke sant
- 077 Silje Hva er de største forskjellene og likhetene på Norge og Japan?
- 078 Aiko Sammenligne med?
- 079 Silje Ja, sammenligne de to landene
- 080 Aiko Hverdag er veldig forskjellig
- 081 Silje Åssen da?

- 082 Aiko Hmm. Så (...) æh (...) okei, så kona mi likte japansk kultur og japansk - japanere, men hun likte ikke japansk arbeidskultur. Så jeg mener at øhh (...) Japan er det vanlig å jobbe synsk lenge hver dag, for eksempel fra klokka ni til ni, eller ni til ti. Det er ikke så uvanlig (...) Så vi jobbe så mye. Så vi har ikke så mye tid å, æh (...) å snakke med og snakke hjemme hverdagen fra mandag til fredag. Og slitn vi blir slitne i helg siden vi jobber mye hverdagen, så hverdagen er veldig forskjellig fra Norge til Japan.
- 083 Silje Åssen er kulturen?
- 084 Aiko Nei, det er det samme tror jeg. Man er ganske sjenert. Snakker ikke så mye (...) i publikum (...) nei (...) mm (...) så ja det er ganske like tror jeg (...) Men vær også forskjell@@.
- 085 Silje Hvordan er været i Japan?
- 086 Aiko Litt fuktigere enn i Norge og (...) i sommer er det kjempevarmt og i vinter er det kaldt på grunn av fuktighet. Men (...) øøhh (...) åsså sol kommer også vinter så det er stor forskjell til Japan fra Norge tror jeg.
- 087 Silje Høres fint ut da, med litt kortere arbeidstid her.
- 088 Aiko Mhm.
- 089 Silje Hva er de største forskjellene i språket da?
- 090 Aiko (...) Lyden kanskje
- 091 Silje Hm? Lyden?
- 092 Aiko Ja, så på norsk [imiterer toner].
- 093 Silje Ahhh jaa, har dere ikke masse?
- 094 Aiko Nei, det er ikke sånn (...) vi har ikke sånn melodi. Unnskyld, melodi ja.
- 095 Silje Interessant da. Er det noe mer du har lyst til å fortelle? Hvordan var det å ta norskkurs?
- 096 Aiko Ja, det var kjempe, det var kjempeviktig for meg. Fordi hvis jeg ikke klarer å (...) lære meg norsk (...) det er nesten håpløst å få jobb og så snakke med svigerfamilien min ikke sant. Det er en ganske viktig sånn kommunikasjon - så det var kjempebra for meg. Åsså det var gratis! Jeg ble skikkelig overraske, i Japan koster det skikkelig mye hvis man vil studere andre språk, men i Norge er det heldigvis sånn gratis. Det er kjempebra, det hjelper også mye. Uten tvil. Ja.
- 097 Silje Brukte du engelsk i startfasen, når du lærte deg norsk?
- 098 Aiko Ja! Ja! Jeg brukte engelsk mye for jeg studerte norsk og mens jeg studerte norsk også brukte jeg engelsk.
- 099 Silje Hva vil du si om din egen innsats i å lære et nytt språk?
- 100 Aiko Det er vanskelig, men (...) Jeg vet ikke (...) det er kjempevanskelig å forklare hmm (...) Men (...) jeg kan bare si at alt kommer på sånn motivasjon tror jeg. Mm. Hva du vil gjøre i framtida.
- 101 Silje Det tror jeg også. Det jeg prøver å finne ut av.
- 102 Aiko Motivasjon, ja.
- 103 Silje Hvis du kunne ha valgt hvilket som helst land i hele verden, hvor kunne du tenkt deg å bo?
- 104 Aiko (...) Det er vanskelig. Veldig (...) veldig veldig (...) Men jeg tror at alle steder er greit for meg (...) Jeg kan ikke velge, det er veldig vanskelig.
- 105 Silje Hva er det viktigste i livet ditt?
- 106 Aiko Mitt? Jeg? Jeg lever. Det er det som jeg trenger. Det viktigste.
- 107 Silje Hvor lenge har du vært sammen med kona di?
- 108 Aiko Jeg har vært sammen med kona mi på (...) nesten åtte eller ni. Jeg er 29 nå og jeg møtte henne for jeg ble også 21. Så nesten 9 år.
- 109 Silje 29 år, fortsatt ung.
- 110 Silje Hvordan var det for deg å starte her med norsk? Tror du det var en fordel eller ulempe å ha så mye skole fra Japan?
- 111 Aiko (...) Nei, jeg har aldri tenkt på, fordi jeg er fornøyd med livet mitt. Hvis jeg ikke fornøyd med livet mitt jeg hadde tenkt på det hele tida, men jeg er veldig veldig fornøyd med livet mitt så jeg har ikke tenkt på det. Selv om jeg bruker mye tid å studere (...) er ganske bra. Det er fordelene min (...) Tror jeg. Ja.

Oppfølgingsintervju

- 112 Silje Da kan du jo, vi kan egentlig starte med hvordan har du det?

- 113 Aiko (...) Eeh ja, hva skal jeg si? Alt er greit faktisk (..) Jeg har ikke problem med å studere og (...) ganske gode karakterer på VS uten norsk @@ norsk er bare sånn tre tre ehh skriftlig og fire muntlig. Så jeg må forberede karakter litt i neste år. Mm.
- 114 Silje Det har du jo tid til.
- 115 Aiko Det er sant.
- 116 Silje Men det var godt med litt ferie og?
- 117 Aiko Eja, jeg hadde jo juleferie med svigerfamilien min @ og feiret sammen. Men dessverre så ble kona mi syk etter julaften så (..) det er ganske kjipt så ja nå er det ganske bra.
- 118 Silje Det er bra.
- 119 Aiko Ja friske nå ikke sant.
- 120 Silje Jeg lurer på hvordan vil du beskrive identiteten din?
- 121 Aiko (...) Identiteten min? Det er litt vanskelig å svare på, meeen hmmm (...) identiteten min det er ganske positiv og så sosial, og (...) vanskelig å beskrive min identiten. Men (...) jeg liker å ha trygt hele tiden ikke sant, og jeg ønsker at alle familien min har det - og er trygge og friske og raske mm.
- 122 Silje Jeg skjønner jeg skjønner det er vanskelig. Hvis du kommer på noe etter hvert kan du jo bare komme med det.
- 123 Aiko Ja.
- 124 Silje Vel, kan du forklare meg hvor komfortabel du er med å prate norsk, eller hvordan er det for deg å prate norsk?
- 125 Aiko Norsk for eksempel, for det først da jeg komme til Norge var det ganske vanskelig å prate norsk så jeg ble veldig stressa og snakke med andre i Norge, men jeg gikk på norskkurs fo ett og ett halvt år, etter hvert så hadde jeg en sånn eksamen ehheh (...) Norskprøve. Og jeg fikk eh, gode karakterer og jeg ble litt sånn (...) Jeg begynte å ha litt sånn stolthet av meg ikke sant. så det ble lettere å snakke med andre (...) og (...) Jeg skjønner ganske mye norsk nå ikke sant. Så det er ganske forskjellig fra starten til nå (...) Men rett og slett er det veldig gøy for meg å snakke norsk fordi det er jo veldig sånn (...) eeh (...) eeh (...) veldig sånn høy (...) utfordring. Og jeg liker å ha sånn utfordring å studere ikke sant, så det er ganske fint (...) Å prate norsk.
- 126 Silje Hvilke språk foretrekker du å prate da?
- 127 Aiko Egentlig er (..) Det er letteste å snakke japansk ikke sant morsmålet mi er japansk. Så jeg foretrekker å prate japansk selvfølgelig, men bru - hvor bor jeg nå? Ikke sant jeg bor i Norge og jeg må jo bli kjent med andre fordi jeg er i norsk samfunnet nå, og det betyr at jeg må jobbe jeg må studere (..) eeh samarbeide med nordmenn (..) Ikke med de andre eehh menneskene som bor i andre lande neineinei, jeg må snakke med norsk eh med Norge på norsk. Så jeg liker å prate norsk også.
- 128 Silje Hva vil du ha sagt til noen som kommer til Norge?
- 129 Aiko Hva vil jeg si til?
- 130 Silje Mhm. Hva ville du sånn, hvis noen kommer hit har du noen, hva må man tenke på eller?
- 131 Aiko Aller først må jeg si mennesker er mennesker (..) Så jeg tror at flere (...) jeg motte mange mennesker som var veldig stressa å studere norsk på norskkurs. De måtte jobbe og studere begge - noen - ikke jobb på - Så det er vanlig. De blir jo stressa så jeg tror at de får seg (...) de har altfor mye utfordring (...) Så det er (...) også det skaper jo sånn (...) hva kan jeg si? Ehh. Et problem for - dem når de tenker på nordmenn ikke sant (..) De ser jo - på - vår måte, de forstår ikke språk ikke sant. Det betyr at de har mye stress. De snakker med andre med mye stress, ikke sant, og hvis de forstår ikke mye, da de kanskje misforstår de hva nordmenn sier (..) Og kanskje det blir sånn (..) er sånn fordommer til nordmenn fra innvandrere (..) Men nå forstår jeg ganske mye norsk og jeg hører meg at mennesker er mennesker, selv om jeg bor i sånn (...) eeh Japan (..) - noen mennesker som er ubehaglig ubehaglig ubehagelige for meg også (..) Ikke sant (...) Men noen er veldig behagelig å snakke med samme, så jeg må si mennesker er mennesker, så så ikke lett å studere norsk og (...) Hvis du ikke forsøker å prate norsk så mye (...) da blir du som den fordommen brukes som - i framtiden. Så språk er kjempeviktig og (...) det er veldig bra å studere norsk for alle som (..) innvandrere.
- 132 Silje Har du noen andre tips enn å lære seg språket?
- 133 Aiko Språket (...) Jeg må rett og slett å si atte ææh, det er ikke bare nok, det er ikke nok å studere norsk bare på skole. (...) Ahh (..) Jeg mener at man må jo studere hjemme også fordi eeh hvis (...) da vi var barn (...) snakket vi språk hjemme også ikke sant. Det er det samme som å studere norsk, man må øve og prate og høre på norsk hele tida da blir man flinkere og flinkere etter hvert. Det er det som jeg vil si.

- 134 Silje Fint. Jeg likte den mennesker er mennesker, veldig fint, helt enig. Man må være litt raus med hverandre og litt åpne. Mhm (...) Hvordan føler du at du blir møtt i det norske samfunnet da? Utenfor skolen.
- 135 Aiko Jeg jobber, ikke sant, ooog (...) jeg hadde venner som var i Japan, men (...) Jeg mener norske venner (...) Så jeg møter til dem i helg av og til og jeg selvfølgelig snakker med sånn svigerfamilien min også, ikke sant (...) Så møter jeg i skolen og er (...) Jeg bare møte mennesker jeg kjente fra før (...) Ikke så mye nye folk, nei.
- 136 Silje Har du vært i kontakt med kommunen for eksempel?
- 137 Aiko Nei sjelden. Jeg bare snakket med (...) person som jobber på offentlig plass (...) Bare for å søke plass på ehh VGS og norskkurs -
- 138 Silje Hvordan følte du deg møtt da?
- 139 Aiko (...) Det ganske bra. Det kommer an på sånn eeh (...) Hvis jeg stiller spørsmål veldig uhøflig måte blir de også sure, ikke sant, men hvis jeg stiller spørsmål på sånn ordentlig måte (...) Da svarer de på sånn ordentlig måte tilbake, så det, så jeg må også si at mennesker er mennesker, ikke sant. På alle steder. Ikke bare i Norge, men i andre land også.
- 140 Silje Hva drømmer du om?
- 141 Aiko (...) Egentlig (...) Nå har jeg ingen sånn drøm faktisk. Jeg hadde jo en drøm å studere IT og (...) tjene nok penger og (...) ha et godt liv trodde jeg. Det var jo mitt drøm, men (...) målet mitt er samme (...) Jeg mener at jeg vil studere IT og ha jobb, skaffe jobb, skaffe meg jobb og (...) trives i Norge. Det er jo mitt drøm, men nå ble jeg litt sånn - faktisk, litt forskjellig (...) Jeg vil gjerne hjelpe (...) eeh (...) De som kommer til Norge i framtida - (...) med å studere IT. Det er min drøm nå (...) fordi jeg er ganske heldig mann tror jeg. En heldig mann. (...) Kona mi har ganske ganske bra jobb og jeg har fikk jobb (...) eeh (...) fra japansk vennen min og jeg hadde ikke så mye problemer i Norge, faktisk. Men jeg har studert på norskkurs, og så nå har jeg studert på VGS (...) Jeg har møtt mange menneske som har problem, ikke sant, ikke bare innvandrere, men det er også nordmenn som - har problem, de hatt jo problem med - da de var unge og de kommer tilbake til VGS - ikke sant. De tjener ikke penger fra VGS nei, så (...) De investerer nå - Men de vet ikke hvis de får en jobb i framtida eller ikke, så mange er veldig stressa på VGS (...) Så eeh (...) Så jeg vil gjerne hjelpe menneskesom kan - framtid med å bruke sånn IT kunnskap.
- 142 Silje Så spennende.
- 143 Aiko Det er min drøm nå.
- 144 Silje Hva tenker du må til for å nå det da?
- 145 Aiko Hva sa du?
- 146 Silje Hva må du gjøre for å hjelpe, for å komme dit da?
- 147 Aiko Åja. Alt kommer. ikke sant. Jeg skal studere fortsatt norsk selvfølgelig, og datak, jeg må jo få datakunnskap på universitetet (...) og kanskje det kan jeg bruke for utlæring for innvandrere ellere (...) ehh (...) eller for eksempel jeg kan bidra til å (...) lage et sted for å søke jobb for innvandrere (...) nordmenn også. Ja. Det vil jeg gjerne gjøre.
- 148 Silje Så bra.
- 149 Aiko Så det blir litt forandres.
- 150 Silje Men det er jo spennende, for jeg husker at du sa det da vi snakka sammen i høst at du vil studere IT, men du har jo, utvikler deg jo, da.
- 151 Aiko Ja, det det er bare - Men nå ble det litt sånn forskjellig, ikke sant. Jeg vil gjerne hjelpe de andre (...) Og det er kjempeviktig (...) For eksempel nå kommer jeg på VGS ikke sant, men hvis det koster mye, da klarte jeg ikke - klarte jeg ikke til å komme hit, ikke sant. Men det er gratis - at alle nordmenn støtter oss. Vi (...) jeg (...) selvfølgelig også betaler skatt (...) men eeh (...) andre nordmenn betaler enda mere skatt for eksempel nordmenn tjente masse penger fra olja, men de brukte ikke alt. De sparte og investerte til alle land og de tjener mye og (...) Men de brukte ikke så egoistiske måte - de deler jo penger til oss til innvandrere også, ikke bare nordmenn (...) Det betyr at jeg kan gi noen tilbake til de alle nordmenn også. Så jeg vil gjerne hjelpe innvandrere og også nordmenn som har problemer med studere eller søke jobb eller noe sånn.
- 152 Silje Er det noe mer du har lyst til å dele eller si?
- 153 Aiko Nei egentlig ikke, men det er det som er mitt mål nå (...) Jeg må bare gjøre det (...) Litt sånn innsats framover.
- 154 Silje Hvordan synes du. Hvordan var det i høst da, hvordan har det vært å studere?

- 155 Aiko Ja, det var ganske tøft fordi jeg tar fem fag nå, ikke sant. Så jeg hadde ikke mye fritid, jeg måtte jobbe også, men det var ganske gøy fordi (...) Jeg studerte ikke sånn norske historie eller sånn europeisk historie så mye så jeg nei nei nei (...) Så jeg snakket ikke så mye engelsk på skole (...) I stad jeg var i japansk VGS og læreren min var selvfølgelig japansk og de snakket ikke så (..) mye engelsk, nei. (...) Utare uteare uttale er litt sånn forskjellig fra ekte engelskmenn og til japanske lærere (...) ikke sant (...) Så det var vanskelig å studere på VGS for i høst, for så dagen var ganske sånn bra. Og nå er det bra fortsatt.
- 156 Silje Det er bra.

Vedlegg 5: Elena intervju

- 001 Silje Eeeeh. Du kan gjenta hvor du kommer ifra og hvor lenge du har vært i Norge.
- 002 Elena Jeg kommer fra Moldova jeg har (...) vært her i Norge i tre (...) i tre år.
- 003 Silje Ja. Eh. Hvorfor kom du hit?
- 004 Elena Eeeh. Jeg kommer hit (...) for på grunn av mannen min jeg har giftet meg og jeg har (...) jeg ble såååå forelsket og jeg (...) - jeg kom her på grunn av dette fordi jeg giftet meg.
- 005 Silje Med en fra Norge?
- 006 Elena Ikke, fra Moldova. Men han (...) har vært her i seks år og jobbet. øøø (...) Jobb i seks år og han likte seg her. Likte seg her og ehm foreslått foreslått meg hvis jeg eh vil kom og (...) prøve og bodde i annet land. Jeg sa okei, jeg prøver.
- 007 Silje Trives du?
- 008 Elena Jeg trives jeg trives her jeg trives veldig godt. Jeg liker naturen (...)frisk luften (...) Jeg trives med menneskene, så jeg liker her. Jeg liker meg her. @
- 009 Silje Liker deg her ja. Når hadde du første norskopplæring?
- 010 Elena Jeg har vært her jeg begynte i 20 i 20 på norskkurs. I [navn på sted]. På [navn] skole, og jeg har vært på norskkurs syv måneder og etterpå sluttet fordi jeg har født (...) Jeg har født ei dattera.
- 011 Silje Så koselig.
- 012 Elena @@Takk
- 013 Silje Hun er ikke gammel da.
- 014 Elena Ehh hun har ett år og fem måneder. Og hun går på barnehage, og nå er på barnehage.
- 015 Silje Kan du gjenta igjen hvor mange språk du kan totalt? Skriftlig og muntlig.
- 016 Elena Totalt jeg kan fire språk. Først det er mitt språk som er rumensk, det andre er russisk fordi i Moldova vi snakke (..) i Moldova andrespråk er russisk. Ehh (...) Rumensk, russisk, engelsk og norsk.
- 017 Silje Har du gått skole i Moldova?
- 018 Elena Ja, jeg har vært. Jeg har vært på videregående, og etterpå jeg har vært på høyskole, col, cole, college. Ehh på (...) Jeg har lært medisin, jeg er sykepleier (...) Ja (...) Har vært fire år (...) og nå (...) og nå jeg vil godkjenne min dokumentasjon her i Norge på grunn av dette jeg jeg lærer nå språk, engelsk og norsk på videregående.
- 019 Silje Men så du trenger bare engelsk og norsk på videregående for det?
- 020 Elena Ja, for det ja.
- 021 Silje Så du trenger ikke ta noe.
- 022 Elena Jeg vet ikke fordi nå jeg vente (...) øøhm (...) det godkjenne fra Helsedirektorat, og der på Helsedirektorat (...) har skrevet at jeg må (...) ta noen kurs noen kurs, men jeg får se etterpå. Etter jeg (...) blir godkjent (...) først jeg må bli godkjent. Veldig bra å snakke norsk og snakke norsk først, og etterpå engelsk. For medisin det er viktigste viktige språk.
- 023 Silje Ja. Hvordan var det å komme hit da? Sånn, et helt nytt land?
- 024 Elena Ehh. Ja, var det litt stressed fra begynnelsen (...) Iii jeg har (..) Jeg har vært her alene, mannen min (..) hmm gikk på jobb fra klokken syv til klokka seks i kvelden. Jeg har vært alene, jeg kunne ikke språk, jeg hadde ikke venner, familie hadde også, familie heller ikke hadde, og vært vært litt (...) var litt stressed og vanskelig øhm (...) Men jeg har vært også gravid når jeg har når jeg kom. Jeg har vært gravid med min første, pregnans (...)
- 025 Silje Pregnancy. Graviditet.
- 026 Elena Graviditet men (...) ehm jeg loste, jeg lostet (...) 20 øhm (...) jeg har (...) øhm (...) 21 uker jeg har lostet, var det tvillinger og var vanskelig. Men jeg ville se og, jeg var gravid og jeg følte meg ikke sånn alene fordi jeg hadde baby (peker på magen). Men etterpå det skjedde at jeg loste og jeg begynte å jobbe litt, jeg jeg jeg jobbe litt som renholder i syv måneder ja og etterpå jeg begynte på skolen og det (...) Livet begynner å bli mer spennende (...) Det var stressed bare i tre eller fire måneder, etterpå det beegynner å, når jeg begynte kurs det begynner komme venner i mitt livet og begynner å bli mer interessant og gøy mitt livet.
- 027 Silje Hvordan begynte du å lære norsk, da?
- 028 Elena Jeg begynte å lære norsk ja (...) jeg begynte egentlig hjemme. Når jeg kom her i (...) Norge tre år siden i oktober, jeg hart jeg har vært først på Røde Kors og der med en (...) en naboen fra min (...) fra mitt område og sa meg "Elena kom med meg på Røde Kors" og jeg har vært der. Der har vært der (...) øhm (...) Der er vikar som jobber, sånn gammel kvinner og gammel menn, og de ga oss forskjellige papir,

- de spurte oss også (...) hvor kommer du fra. Vi snakket som vanlige spørsmålene, sånn sånn jeg begynte å å å lære norsk.
- 029 Silje Ja.
- 030 Elena I den måte.
- 031 Silje Hva synes du om å lære norsk da?
- 032 Elena Hva synes jeg?
- 033 Silje Hva, eller hvordan er det å lære norsk?
- 034 Elena Øøøhm. Det er litt vanskelig fordi eer ehm, nor nor nor gjermanik språk
- 035 Silje Ja, germansk språk.
- 036 Elena Germansk språk, mens rumensk er latin språk og det er litt forskjellig. Men jeg liker det (...) at det ehm, det er det samme (...) alfabet som rumensk, bare <ø>, <æ> og <å> er ikke forskjell (...) og jeg, men generelt er det samme alfabetet og fra begynnelsen fra jeg har vært på norskkurs, mm (...) når jeg har sett alfabet, jeg har åja, ja, det er lett for meg. Alfabet er det samme, og det er lett. Men etterpå når jeg har sett uttale og sånn - dere dere har uttale som jeg - jeg jeg har tenkt å det er ikke så lett, men jeg tror vi snakkar nå (...) sånn vi snakker nå, hvis du snakker med nordmenn alltid og vil praktiserer, det kommer, det kommer med tiden. Etter hvert etter hvert ehh norsk kommer hvis du snakker, men hvis du ikke snakker og snakker bare ditt språk og bare engelsk og bare russisk, kommer ikke.
- 037 Silje Hvilke språk snakker du i hverdagen da?
- 038 Elena Rumensk med mannen min, ja.
- 039 Silje Bruker du norsk andre steder enn på skolen?
- 040 Elena Øøøh (...) jeg bruker nå på jobb. Nå jeg jobber som servitør på restaurant på kvelden og der jeg har en kollega, øøøh (...) han er nord, nordmenn nordmenn. Han har 18 år og vi snakke. Jeg har (...) jeg har sagt til ham bare norsk snakk med meg, ikke engelsk. @@ okey okey. Vi snakker nå norsk ja der. Det er bra for meg, jeg praktiserer.
- 041 Silje Synes du det er (...) norsk muntlig eller norsk skriftlig? Hva synes du om det?
- 042 Elena Øøh. Jeg tror norsk muntlig er (...) mer, jeg vet ikke. Jeg tror er mer lettere, er lettere. Øøhm (...) mun mun skriftlig er vanskelig fordi øh ordene er vanskelige for eksempel du må skrive gjo, og det også det også leseforskjell - Det er noen ord som er veldig lang og vanskelig, og du skriver for eksempel kylling, k-y, men det leses /çylin/ men det skriver forskjell. Og fra begynnelsen når jeg har vært på norskkurs, jeg forstod ikke hva /ç/ /ç/, ikke /ç/ det er k, k, k-y, det er kylling. @ hva er /çylin/? (...) Men jeg tror skriftlig er vanskeligere, mer vanskelig.
- 043 Silje Hmm. Hva synes du om undervisinga i norsk?
- 044 Elena Her? Jeg synes det er bra, og det er litt forskjellig for meg, fordi på norskkurs var det en anne, annen undervisning der, vi lærte om (...) vokabular, språk, vokal, konsontant, men nå er som norsk litteratur etos, patos. Hva er det? Når jeg kom - hva er det etos, patos, og etterpå, og etter ei uke jeg forstår det er ooh det er norsk litteratur, det er som vi hadde i Moldova på videregående, rumensk litteratur som om romaner om metafor og dette (...) Også, og, men jeg vet ikke så bra @@ norsk for å skrive tekstene med metafor (...) Men jeg skal lære, men ja. Jeg tror undervisinga er veldig bra, [navn på lærer] er veldig bra lærer, hun er så mild (...) snakker med oss, anbefaler oss, hun er veldig (...) og jeg føler meg lykkelig at jeg studerer her på videregående, på [navn på skolen] for opplæring for voksne.
- 045 Silje Hva gjør du dersom det oppstår (...) hvis ingen forstår deg når du prøver å snakke, hva gjør du?
- 046 Elena Aha (...) jeg mikser med engelsk - eller gjøre sånn og med mimikk.
- 047 Silje Gestikulerer.
- 048 Elena Gestikulerer ja. Eller Google translate, og jeg (...) folk skriver viser hva jeg sa. På apotek fra begynnelsen når jeg har gått på apotek jeg gjorde sånn (viser telefonen) i norsk. Fordi jeg (...) jeg ville snakke norsk ikke engelsk fordi jeg vet engelsk, jeg vil ikke å miks med engelsk, og jeg går gikk på apotek og jeg translate på norsk fra mitt språk og viser. Men jeg liker også nordmenn, de er veldig, de er veldig (...) ehm (...) bra (...) og hvordan si (...) kind, kind.
- 049 Silje Eh, snille eller hjelpsomme
- 050 Elena Ja, de er veldig hjelpsom. Fordi de (...) for eksempel du kan ikke så bra norsk, men jeg går også på helsestasjonen med dattera (...) og midwife sa til meg men du er flink, men jeg sa "nei nei jeg jeg ikke flink", men de er sånn optimistic og de gir deg optimisme. De sa "du er flink når du snakker", de hjelper deg, de hører deg og de forstår deg for jeg vet at jeg snakker ikke så bra norsk, men de forstår

- deg og de forstår hva du mener nordmenn forstår hva du mener. Dere dere (...) Dere er er bra menneskene.
- 051 Silje Men du sier at du ikke snakker så bra norsk, hva mener du med det? Hvorfor mener du at du ikke gjør det?
- 052 Elena @@ fordi at jeg jeg vet at jeg snakker ikke så bra norsk. Grammatikk er ikke så bra, this bøyning og (...) for eksempel jeg kan snakke om presens, men jeg snakker i preteritum, og jeg kan snakke om preteritum og jeg snakker i presens. Jeg tror grammatikk (..) og jeg har ikke mye ordene i vokabularet. Jeg må lese mer jeg må, jeg har nå tatt ei bok fra biblioteket og jeg skal begynne å lese. Jeg tror hvis du leser mer (...) ja (...) uansett uansett du forstår ikke hva du leser, men du må lese fordi hjernen din (...) tar tar informasjon. Hvis du forstår ikke et ord, du skal du skal finne i ordboka og sånn du skal skrive, lese er også bra for oss (...) for å lære norsk bedre.
- 053 Silje Mm. Har du noen andre ting du har lyst til å gjøre for å lære norsk bedre?
- 054 Elena Hmmm (..) Jeg tror jeg vil ha mer mer (...) mer norsk venner norsk venner fordi jeg har bare noen venner fra Philipinia, fra Indoneia, fra Syria, jeg har vært på norskkurs jeg (..) og vi har møttet der, og nå har vi venner. Og noen ganger vi går på restaurant og spiser og snakker engelsk. Dere vil ikke snakke norsk, @@ jeg skal. @@ Jeg sa til dem "snakke norsk", "jeg vet ikke norsk, jeg ikke så bra", men jeg jeg jeg tror det er bra å ha rundt i (...) i (...) i ditt område eller i ditt familie kanskje, ha ha nordmenn for å snakke, fordi du, hvis du snakker og du hører dem, du hører uttrykkene du hører på bussene, du hører vanlig språk og snakker "fy faen og jævlig" @@ du hører det. Du forstår mer jeg trur (...) nordmenn, ikke andre språk. De andre snakker engelsk, men ja det er også bra, men for å lære norsk man må ha venner som (...) eller ikke venner, men ehh -
- 055 Silje Omgangskrets?
- 056 Elena Ja, ja, som norsk.
- 057 Silje Lærte du engelsk før du flytta hit?
- 058 Elena Ja, jeg lærte (..) på skolen i Moldova, fra andre klass (..) Ja vi lærte fra andre klass til videregående til tolv klasse. Vi har tolv klassen. Her jeg tror elleve klasser.
- 059 Silje 13
- 060 Elena 13?
- 061 Silje 12 eller 13. Det er 12 hvis du går yrkesfag, vocational, og så er det 13 når du går studieforberedende, der du, da er det tre år på videregående.
- 062 Elena Aha, ja, vi har litt forskjellig.
- 063 Silje Jeg begynte med engelsk i 5. klasse.
- 064 Silje Men dattera di, hvilke språk lærer hun?
- 065 Elena Øøh, hun lærer vårt språk øøhm (...) ja men norsk også fordi hun går på barnehage og der alle snakker norsk. Og det er bra. Men for meg også er viktig at hun snakker norsk (..) rumensk. Rumensk, men etterpå norsk fordi vi bor her. Hun må snakke norsk, hun måte vite norsk (..) for hun skal ha venner her. Hun, men jeg tror på barnehage de skal lære der kommer automatisk, de de de barna de de fort lærer.
- 066 Silje Hvor ser du deg selv om fem til ti år?
- 067 Elena Femti?
- 068 Silje Fem til ti år.
- 069 Elena Fem
- 070 Silje Fem, seks, sju, åtte, ni
- 071 Elena Aha ahaha, ja. Jeg ser meg sykepleier her i Norge (...) ehh i sånn hvit, hvordan sier vi den?
- 072 Silje Eeeh
- 073 Elena Som sykepleier kler på seg.
- 074 Silje Jobbuniform.
- 075 Elena Uni, ja, jobbuniform. Hvit jobbuniform, og (...) ett barn til, en gutt. @@ Og (...) og ja jeg tror ikke jeg bor i (her), men langt fra byen, 100 kilometer. Fordi her i [navn på plass], for for barn er ikke så bra her. Her er by, by, byen, for byen har veldig mye personer (...) når du går i par på lekeklassen veldig mye når du er langt fra [navn på sted] 50 kilometer, ikke 100, du har et hus, plass, gar (...) gar (..) garden.
- 076 Silje Hage?

- 077 Elena Hage ja og (...) barna leker der (...) for når vi bor på, i leiligheten, i leiligheten barn de er, de kan ikke sitte mye (..) inne, de vil ute, alltid vil ute, ja (...) og på grunn av dette jeg vil på huset livet. På huset sier?
- 078 Silje Eeeh på landet.
- 079 Elena På landet.
- 080 Silje Bo på landet i hus.
- 081 Elena Bo på landet i hus, okei, bo på landet i hus.
- 082 Silje Okei. Hvordan vil du jobbe med, du sa litt om det i stad, men hvordan skal du jobbe med norsk fram til jul for eksempel. Hva skal du gjøre nå for å bli bedre?
- 083 Elena Eee (...) Ja jeg tror jeg først nå kommer jeg på skolen, jeg skal, jeg skal begynne å lese bokene. Jeg skal snakke med min kollega fra jobb och (...) jeg tror hvis i framtid dukker opp som frivillig frivillig (...) du vet sånn Røde kors, du vet, sånn forskjellig når du går og jobber frivillig (..) en eller to timer, jeg jeg jeg kan prøve det også for å praktisere norsk. Det er også språkkafé jeg hørte (..) så du kan gå på språkkafe også hvis jeg har tid. Jeg vet ikke.
- 084 Silje Hvordan hadde du det før du kom til Norge?
- 085 Elena Hva?
- 086 Silje Hvordan hadde du det i Moldova før du kom hit?
- 087 Elena Aaah. Var det veldig aktivt liv, men ja (...) jeg (...). nå jeg tenker at jeg har vært i Moldova, jeg har vært på teateret og filmene og konserter, og kan, jeg tror jeg også nå må inkludere i kultur kulturlivet. Gå på teateret, gå på filmene og det også hjelper (...) det også hjelper (...) teateret elleer filmene, norsk filmene, uansett du forstår ikke, men du prøver.
- 088 Silje Ser du på TV?
- 089 Elena Jeg ser ja, jeg ser på NRK også. Okei jeg har sett også filmene. Jeg har sett en serie, Skam, og - Teen, teenagers, hva, det er en serie som i (...) i i hver serie en teenager (...) går og sparer pengene de (...) de de hjelper en en (...) en mann eller en kvinne hjelpe teenager å spare pengene, du vet den?
- 090 Silje Nei jeg har ikke sett.
- 091 Elena Jeg tror du vet, men kan ikke forstå veldig bra hva.
- 092 Silje På NRK?
- 093 Elena På NRK, ja (...)
- 094 Silje Marta blir rik?
- 095 Elena Hmmm. Jeg vet ikke. Jeg kan sjekke nå veldig kort.
- 096 Elena Teenages boss Jesus -, seksten som prøver seg - (viser telefonen til meg)
- 097 Silje Åå, teenage boss, jeg har ikke sett det, men jeg har hørt så vidt.
- 098 Elena Seksten i Norge får prøve seg som økonomisjef i en måned.
- 099 Silje Gøy?
- 100 Elena Veldig gøy.
- 101 Silje Det er også, lære norsk gjennom TV da.
- 102 Elena Ja, det er også bra jeg. Jeg prøver og gjennom TV, men ikke så van, van, vanlig, fordi dattera mi ser på tegnefilm.
- 103 Silje På norsk?
- 104 Elena På norsk, på engelsk, på russisk. På alle fire språk som mamma kan, er lettere språk.
- 105 Silje Hva synes du om å bo i Norge da? Sånn du sa litt om det i stad, men hvordan er det med kulturen?
- 106 Elena Ja, jeg synes her er (...) veldig bra (...) og livet for du har fri du føler deg fri. Og jeg liker så mye naturen øøh men kulturen er sånn ikke så rik (..) kulturen. Fordi i Moldova, vår kulturen er veldig rik. Mat, forskjellig mat, her i Norge er ikke så forskjellig mat, her i Norge mamma mi fra Moldova sender meg pakke fra Moldova @@ med mat fra Moldova @@ fordi jeg ikke, jeg vet ikke hva spiser i Norge @@ jeg vet ikke hva skal @@ men, men (...) uansett om detteet kulturen ikke så rik (...) øhm (...) spise ikke så rik mat, men jeg like fordi det er ikke så ikke det viktigste for man å spise og å ha rik kultur (...) Det er viktigste og føler deg trygg og føler deg fri og føle deg bra. Bra, føler deg du vil livet, du vil leve, ikke tenke (...) øøøø (...) Jeg har penger i morgen, for i Moldova lån (...) hva heter det (...) ikke så høy, men low?
- 107 Silje Er det, er det høyt lån, men lite inntekt?
- 108 Elena Ja, litt. I Moldova salary er low.
- 109 Silje Ja, lav inntekt.

- 110 Elena Jajaja, lav inntekt. For eksempel en sykepleier har (...) 3000 kroner (...) bare, hva gjør du med bare 3000 kroner? Men her i Norge, ja her i Norge, pengene er bra (..) Lån er bra, og mannen kan gå på ferie, mannen kan øhøhøh (...) kjøpe gode klær for barna for for for oss også ja. Det er også viktig for meg.
- 111 Silje Jobber man mye i Moldova?
- 112 Elena Jeg?
- 113 Silje Ja, sånn her i Norge jobber vi 8 timer, eller 7,5, er det likt eller?
- 114 Elena Ja, det er det er det er likt, ja det er det samme. Fra klokka (...) 8 eller fra klokka halv ni til klokka fire ja (...) Det samme (....) Forskjellige yrkene, forskjellige tidene. Men det er litt det samme ja.
- 115 Silje Skal du ta norsk og engelsk nå på to år?
- 116 Elena Øø ja (..) de sa, jeg ville ett år, men de sa at to år. Men jeg får se jeg får se (..) hvis trenger to år to år jeg skal.
- 117 Silje For å bli sykepleier i Norge.
- 118 Elena @@ ja, @@ ja.
- 119 Silje Er det noe mer du har lyst til å legge til?
- 120 Elena Jeg tror jeg snakke mye på slutt.

Oppfølgingsintervju

- 121 Silje Men hvordan har du det nå?
- 122 Elena Eeh eei det går bra, det går helt fint.
- 123 Silje Åssen har jula vært?
- 124 Elena Det var veldig bra (..) vi reiste til Storbritannia (..) Til foreldrene mine fordi de bor der i feirte, feirte eller?
- 125 Silje Feira eller feiret.
- 126 Elena Feiret, ja. Vi feiret jul sammen og nitt god nyttår og etterpå vi kom tilbake og foreldrene til mannen min kom her i Norge. Og vi også (..) eeh hadde tid med dem.
- 127 Silje Det er hyggelig.
- 128 Elena Ja, det var veldig bra.
- 129 Silje Jeg har noen spørsmål. Oppfølgingsspørsmål. Det første er hvordan vil du beskrive identiteten din?
- 130 Elena Ehh som rumensk?
- 131 Silje Ne hva, hvordan vil du beskrive identiten din?
- 132 Elena Sånn om meg?
- 133 Silje Ja, om deg. Hvordan føler du deg.
- 134 Elena Ehhm (...) Jeg føler meg, jeg trives meg her i Norge og jeg føler meg alltid energisk. Energisk.
- 135 Silje Energisk.
- 136 Elena Energisk. Energisk, aktiv, ehh, jeg føler meg glad ehhm (..) Selv om jeg har mye å gjøre, jeg har skol jeg har barn har jobb og har mann. Mann også trenger attention attention @@ Men jeg føler meg som veldig - (...) jeg kan si for meg den ord er beste energisk. Jeg har mye energi, men jeg er ung. Jeg tror jeg har 26 jeg må være energisk. Ja jeg kan beskrive meg sånn.
- 137 Silje Ja. Men du sa, når, hvis, føler du deg som en del av Norge?
- 138 Elena Jajaja, jeg sa - tror. Ja, jeg føler meg (..) For nå nå eehm (...) siden jeg begynte (..) å jobbe også jeg føler (...) jeg føler mer en del av Norge fordi jeg snakker mer norsk, ehh jeg (..) møtes på jobb nordmenn, norsk kvinne og jeg kan snakke norsk og jeg kan praktisere norsk (..) Og ja (..) Nå etter 3 år jeg (...) jeg begynner å føle at jeg er en del av Norge.
- 139 Silje Hvordan føler du deg møtt i samfunnet da?
- 140 Elena Øøøh i samfunnsku? I samfunn (...) (...) Men (...) jeg er ikke så involvert nå i samfunn, men (...) jeg er litt fordi barna, barnet mitt går på barnehage og vi møtes der foreldrene til de andre barna, vi møtes leder fra barnehage og disse ansattene og vi kan snakke men (...) Vi snakker ikke så mye (...) Jeg tror jeg er ikke (..) involvert (..) sånn (...) Så mye i samfunns, samfunn, samfunnskap jeg @@ Samfunn @@
- 141 Silje @@ Det er fort gjort, ja
- 142 Elena Ja, men jeg tror det kommer til å bli (...) ehm (...) i løpet av tiden. Ja jeg tror det.
- 143 Silje Hva er det du drømmer om? Vi snakket litt om det sist også.
- 144 Elena Jajaja, jeg sa at, jeg tror hvis du ikke glemte for du har mye elevene. Jeg sa
- 145 Silje Ja, du sa. Du kan fortelle det, men jeg tror jeg husker det.

- 146 Elena Jajaja, jeg sa jeg vil jobbe her i Norge som sykepleier. Det (...) Dett (...)
- 147 Silje Det
- 148 Elena Det er (...) drømmet mitt, fordi nå jeg lærer for å (...) Men jeg har fått godkjenning fra, men ikke som sykepleier. Men jeg har fått som helsefagarbeider, men jeg bare aksepterte det og jeg skal (...) Spørre dem hvilke hvilke kravene jeg har må ha for å kunne (..) ha autorisasjon som sykepleier fordi det er ikke så lett. Fordi jeg er utdannet utenfor OJ fordi vi er i Norge og system er litt forskjell, men ja (...) Jeg tror jeg kan jobbe litt som helsefagarbeider for å ha praktis og i (...) mellomtid jeg skal også studere for å bli godkjennet som sykepleier. Jeg tror det er mulig, det er mulig. Hvis jeg skal studere, men det er mulig @@
- 149 Silje Ja.
- 150 Elena Ja.
- 151 Silje Også ville du bo på landet, sa du.
- 152 Elena @@ Jajaja, jeg vil bo på landet spesielt nå som vi har barn (...) Det (..) Med barn er litt vanskelig å bo på leiligheten (..) De, på eller i leiligheten?
- 153 Silje I
- 154 Elena I leilighet fordi de er
- 155 Elena Fordi de vil ute, de vil leke, de vil (...) se alt. [Her blei vi brote av læreren som kom inn for å gi oss beskjed.]
- 156 Silje Vanskelig å bo i leiligheten.
- 157 Elena For meg er bra fordi (...) jeg bodde mye år, ikke i leiligheten men på landet (..) Og nå for meg er bare slappe av @@ Ikke så mye mye mye å gjøre fordi på landet det er mye å gjøre, hvis for eksempel du har (..) grønnsaker i (...) der den du må (..) Ja du må ta vare på den jeg vet hva landet - Men for barn, når du har barn, du tenker mer på på (...) på barn. Fordi du villet, hun, han kose seg og føle bra (..) Men jeg vet ikke, kanskje (...) i løpet av tiden hun hun vokser og hun (..) skal ikke trenge (...) land (..) Hun skal si "mamma jeg liker i byen og jeg vil ikke på landet" ja. Vi får se.
- 158 Silje Hva ville du ha sagt til noen som kommer til Norge? Som har vært i den situasjonen som du har vært i?
- 159 Elena Ehh som yrket mitt som sykepleier?
- 160 Silje Nei, det å komme til et nytt land.
- 161 Elena Aha, aha. Ehh
- 162 Silje Har du noen tips? Hva ville du ha, hvis du hadde møtt noen som spør deg "hva gjør jeg nå?".
- 163 Elena Aha aha, som kom ny i Norge.
- 164 Silje Mhm, som kom ny i Norge.
- 165 Elena Uuuhm hva (...) Jeg kan si at (..) Han eller hun må lære norsk, må gå på norskkurs, fordi språket er (..) veldig viktig øøh når du er øhh (..) I et ny land (...) fordi (...) du kan snakke, du kan gå for eksempel på, syke, nei legevakt, nei
- 166 Silje Legevakt ja, sykehuset?
- 167 Elena Sykehus alt, apotek, kirke, ja i samfunn (..) Og du kan, du kan snakke (..) Det er veldig, veldig viktig å kunne snakke og (...) bli mer sosialt og kommunisere (..) Og ikke og ikke være redd for å kommunisere (...) Og ja, fordi det er veldig for ikke alle personer er, fordi jeg er sosialt, ikke alle er andre vil bare sitte (...) -eeee (...) I sitt hus og ikke snakke med andre, men men men først de de kan gå lære språk. Jeg tror det er veldig viktig, viktig point, hvordan sier på norsk?
- 168 Silje Poeng
- 169 Elena Point
- 170 Silje Poeng. Point poeng
- 171 Elena @@Poeng
- 172 Silje Viktig poeng. Almost the same. Er du komfortabel med å snakke på norsk?
- 173 Elena (...) Eeeh jeg vet at jeg har feil og jeg har også grammatisk feil, og jeg synes (...) Noen ganger bøyning, bøyne, ikke bøyne bra. Bøyne?
- 174 Silje Bøyning. Du sa riktig. Bøyning.
- 175 Elena Bøye, menne
- 176 Elena Jeg liker å snakke. Siden jeg har vært barn jeg liker å snakke, og når jeg hadde fagsamatale med [lærer]. [Hun] sa også til meg at du liker liker å snakke og det er bra for deg, fordi (...) siden (..) selv om du snakker veldig riktig, du liker å snakke og det er en veldig (...) braaaa (...) kvalitet?
- 177 Silje Kvalitet, ja. Egenskap. Det er bra. Hvilke språk foretrekker du da, uavhengig av hvilket land du er i?

- 178 Elena Aha aha (..) Som (....) Jeg liker spansk, den hører ut så hot. Italiensk også fordi itanliensk har litt samme som rumensk. Vi har mye ordene det samme (...) Jeg tror jeg vil kunne snakke kinesisk eller japansk (...) Det er litt vanskelig på (...) i mitt, på min (...) I min hode?
- 179 Silje Mitt hode.
- 180 Elena Jaja, mitt hode. Jeg forstår (...) (....) Jeg forstår at det er litt vanskelig for oss (..) fordi vi har alfabet, forskjellig alfabet (...) Tai, fillippinsk også - Generelt de skriver (...) med disse
- 181 Silje Tegn
- 182 Elena Jaja med tegn og ja (...) Jeg ville jeg ville (....) lære ett fra disse språkene. Ett av disse språkene. Kanskje hvis jeg (...) - Kanskje framtid.
- 183 Silje Hva er hjertespråket ditt da?
- 184 Elena Ahhaha @@ RUMENSK RUMENSK @@ Men jeg liker engelsk også fordi jeg har mye venner fra norskkurs og nå fra skolen (...) - Fra jobb vi snakker engelsk (...) For meg spesielt nå i Norge, engelsk er førstespråk fordi jeg snakker (...) Ikke alle fra norskkurs snakker norsk, de snakker ikke norsk, alle de, ikke alle. De snakker ikke alle norsk, de trenger (...) De prøver men de kan ikke. Okei jeg forstår (...) Vi går til engelsk. Ja, men mitt hjerte er rumensk min @@
- 185 Silje Er det noe mer du har lyst til å legge til?
- 186 Elena Hmmm. Om hva?
- 187 Silje Er det noe du har på hjertet?
- 188 Elena Hmm. Du spurte (...) når jeg hadde vært i oktober eller jeg vet ikke, hvordan føler jeg på skolen (...) Og jeg sa at det er vanskelig nå for meg, men nå jeg føler litt bedre (...) Føler litt tryggere (...) Fordi fra begynnelsen alltid er sånn du, du (...) du bare tenker "hvor kommer jeg, det er vanskelig for meg" fordi jeg bare har vært på kurs syv måneder, og nå jeg kommer på videregående. Alle har snakke norsk, alle har alle alle bra - Og nå jeg føler bedre for at jeg føler jeg kan det, og [lærer] også har veldig bra lærer. Hun alltid gi oss like corrage
- 189 Silje Korreksjoner, retting?
- 190 Elena Nei, no no, courage
- 191 Silje Ja! Selvtillitt, mot.
- 192 Elena Mot ja! Hun sier "nei du også kan", ehh, «hvis han hun kan, du også kan» (..) Hun er veldig snill med oss, hun er flink lærer. Dette også (...) også er viktig for oss for elevene. Spesielt når vi har fra begynnelsen og vi bare er redd og ja - Jeg ikke så smart som som som han eller som henne, men nå ja, etter juleferien bedre.
- 193 Silje Så bra.
- 194 Elena Ja takk.
- 195 Silje Du har fortsatt norsk og engelsk?
- 196 Elena Ja, jeg har fortsatt norsk og engelsk.
- 197 Silje Det er bra. Føler du det samme i begge fagene?
- 198 Elena Ehh.
- 199 Silje Går det bedre i begge fag?
- 200 Elena Jajaja, i begge ja. På engelsk dette år som først år er litt som vi hører på musikk (....) jeg jeg er som noen ganger kjedelig på skolen fordi jeg (...) trodde det blir forskjell, det er litt som de sa at det er første år det er VG1 på engelsk neste år blir vanskeligere med tekstene og alt (...) Men på norsk jeg føler @@ Noen gi - gir oss mange tekster og skrive og nå vi har podkast, intervju med deg det er også en del av norsk jeg tror, det er også bra.

Vedlegg 6: Fatima intervju

- 001 Silje Kan du starte litt med hvor du kommer ifra, og hvor lenge du har vært i Norge?
- 002 Fatima Så jeg kommer fra Marokko, men egentlig jeg flyttet fra Marokko til Spania (...) siden jeg hadde 20 år, så jeg bodde i Spania nesten 14 år (...) Så etter hvert jeg flytte her til Norge i 2016, kanskje. Og så når jeg flyttet til Norge (...) det var vanskelig fordi jeg vært i Spania og jeg snakker flytende spansk (...) Det var veldig @@ vanskelig fordi jeg hadde ikke så (...) jeg snakket ikke engelsk, men jeg begynte å lære selv ... Fordi når du kommer fra Europa, så du får ikke norskkurs gratis så jeg begynte å lære selv (...) Ja (...) Også jeg har vært på den språkkafe fordi det er litt komplisert for meg, litt komplisert språk, så jeg begynte å være på språkkafe (...) ehh (...) Jobbe med bøker som er på internett (...) sånn "På vei" og sånne ting, så etter hvert jeg jobbet (...) Jeg fikk jobb jeg begynte i jobb, når jeg hadde ett år i Norge jeg har vært på muntlig prøve for å se hva er min nivå. Og så jeg fikk A2 muntlig etter ett år (..) så jeg fikk jobb fordi jeg fokuserte mere på muntlig for å kunne jobbe. Så når jeg fikk jobb, sånn tre måneder sånn (...) som vikar (...) Så jeg fikk penger så jeg kunne betale, jeg betalte kurs som varte (...) En startkurs som var - måneder, hver dag (...) Så det var sånn 6000 jeg betalt. Etter hvert jeg begynte å gjøre sånn ett kurs to ganger i uka, det er mindre betaling. Ikke så mye det er ikke som den første jeg begynte. Så jeg hadde kanskje sånn 3-4 måneder jeg kunne betale, og jeg stoppet. Og jeg fortsatte alene (...) Til jeg hadde (..) en litt god litt god nivå, jeg har prøvd å søke videregående skole her til [navn på skole], men jeg fikk avslag på grunn av at jeg har ikke B1. Det var et krav for å komme (...) Såå (...) Jeg begynte å studere og jeg fikk tilbud å være på [navn på annen skole], det er forberedende til videregående (...) Så (..) jeg takket ja fordi jeg var interessert uansett, man skal lære det hjemme, det er ikke som du var hver dag på skole, du hører, du snakker, du gjør oppgaver, og det var helt, jeg tok hele (...) Jeg tok samfunnsfag, norsk, engelsk alt. Det var en, jeg gikk opp opp med språk med en gang. Så første år jeg var sånn (...) til februar fordi jeg ble smitta med korona (...) Jeg ble *kremt* syk så jeg kunne ikke tilbake til skole, så når jeg kom før til skole jeg fullførte hele året, og det var bra (...) Så (...) jeg fikk den B1 så jeg kunne gå til videregående (...) Ja (...) Så nå jeg snakker veldig bra norsk muntlig, men på skriftlig jeg har en utfordring med grammatikk fordi jeg begynte feil. Jeg begynte alene så jeg har lært meg.
- 003 Silje Ja. Du tillærte deg, du lærte deg feil så det ble automatisert, som dere snakket om.
- 004 Fatima Og så når jeg tenke og skal skrive en tekst, jeg tenker på, mere på spansk og arabisk og det er ikke samme orden til ord som norsk (...) Det er litt motsatt (...) Så (...) Men jeg jeg føler jeg er på god god på veien, pluss at jeg har [lærer] som lærer norsk, og jeg er veldig fornøyd, hun er kjempeflink. Jeg hadde nesten to år flere lærer på norskkurs og sånn, men jeg ser at [lærer] er en flink lærer (...) Jeg må bruke dette året for å lære bra norsk.
- 005 Silje Vil du ta det på ett år?
- 006 Fatima To år igjen, to år.
- 007 Silje Men du sa at dere får ikke, får ikke europeere...
- 008 Fatima Nei, europeere får ikke gratis kurs fordi du kommer fra et land som er moderne så du må kjempe alene.
- 009 Silje Kan du fortelle litt om reisa di? Hvorfor du kom hit, hvordan det var å komme hit.
- 010 Fatima Ja. Jeg har kommet fra Spania til Norge fordi det var krise på Spania ... Det var vanskelig å få jobb, og jeg har familie som bor her i Norge siden 20 år, så anbefalte meg å komme fordi vi søkte jobb derfra fra Spania, og min mann hadde gjort noen søknader og fikk tilbud om å komme hit å jobbe, så vi kom for å prøve. Min første datter hadde 7 år, så det var ikke vanskelig å komme. Hun kan lære seg fort, språk Så når vi kom, det var bra. Vi innser at første året var en utfordring med språk ... Ja ... Og det var et krav at man for å kunne jobbe, måtte kunne norsk. For å kunne norsk du må ha kurs og for å kunne ha kurs du må ha penger. Det er en liten utfordring, men det er bra.
- 011 Silje Kan du, du sa du kan arabisk, spansk, fransk, norsk og engelsk
- 012 Fatima Ja.
- 013 Silje Kan du alle språkene skriftlig og muntlig?
- 014 Fatima Ja (...) Også spansk jeg kan flytende som arabisk (...) Ja (...) fordi jeg bor i Marokko, så jeg bor i Nord-Marokko der - som er nærme Spania. Det er bare 1 time 2 timer, så vi bruker mest ord, spansk, så vi vet litt. Så når vi kommet til Spania, det - kommet for oss med en gang - Det var ikke noe vanskeligheter der (..) Så jeg studert litt der språk og litt (..) og så etter flere år i et land, så man lærer seg (...) Så jeg liker ikke være på et spr land uten å ha språk (...) Så det blir litt feil.

- 015 Silje Hvorfor reiste du til Spania?
- 016 Fatima Ja, fordi (...) min mor og min far de ble skilt, og min mor hadde også sin søster der i Spania, så anbefalte hun å komme. Det er bra, og så vi komme der.
- 017 Fatima Det er en stor erfaring. Jeg kan si at når man flytter i flere land, som man, hvis du henger som to personer, en som har bodd hele livet sitt i Marokko og en person som har bodd i Spania, Marokko, i Norge, så du er en stor erfaring rikere
- 018 Silje Det tror jeg på.
- 019 Fatima Jaja, det er veldig fint opplevelse. Jeg angreer ikke at jeg hadde den -
- 020 Silje Har du noe skole fra Marokko?
- 021 Fatima Ja. Jeg hadde eehm (...) barneskole og ungdomsskole ferdig (...) Men jeg måtte akseptere den tilbud som jeg fikk fra [navn på skole] det var sånn liten grunnskole var lett for meg, men det var bra for å (...) for å lære mer norsk.
- 022 Silje Det er bra (...) ehh hvor ser du deg sjøl om 5-10 år?
- 023 Fatima Jeg ser meg at jeg har 5-10 år, hvis jeg telles 5 år, jeg er ferdig med høyskole. Min drøm er å studere ehh (...) ehh (...) farmasaut (...) Og så jeg ser meg at jeg blir ferdig og er veldig fornøyd og jeg har jobb (...) Om 10 år, jeg vet ikke. Det er vanskelig å telle, men min drøm er å ha min egen farmasi (...) Og bruke min erfaring i alle språk: fransk, spansk, arabisk for å hjelpe andre (...) Jeg ønsker å hjelpe andre som kommer fra annet land og (...) fordi når jeg komme til Norge, jeg hadde utfordring med å bare forstå loven, regler og (...) så jeg ønsker når jeg blir litt sånn gammel (...) Bruke den erfaring som jeg har å hjelpe andre.
- 024 Silje Så du har lyst til å bli i Norge da?
- 025 Fatima Jaja, selvfølgelig (...) Fordi uansett man tenker at nei, når min barna blir store jeg vil gå hjemlandet ditt, men det går ikke. Fordi (...) man blir forandret inni seg, tanker blir utviklet (...) Så bare når jeg reiser til ferie, jeg føler meg litt rart der, fordi at når jeg flyttet fra Marokko jeg hadde 20 år til Spania, og jeg var ikke en person som reiser flere ganger i Marokko, men når jeg komme tilbake til Marokko, jeg føler litt rart at folk tenker på et (...) eh (...) på en måte som jeg liker ikke (...) Kanskje jeg forandret meg, kanskje min tanke er utviklet seg (...) Så jeg føler meg litt rart for der, så jeg kan ikke live der.
- 026 Silje Ikke Spania heller?
- 027 Fatima Og så når jeg har vært i Spania og kommet til Norge, det var vanskelig å (...) å (...) hva kan si? (...) Det var vanskelig å (...) ååå kjenne hvordan er livet i Norge (...) fordi norskfolk er litt forskjellige fra spansk ikke sant.
- 028 Silje @@ Kan du fortelle litt om det?
- 029 Fatima Ehh (...) det er (...) De er veldig høflige, veldig.
- 030 Silje Hvor da?
- 031 Fatima Eeh, for eksempel, jeg var, jeg kan gi deg en eksempel (...) Jeg har vært på et jobb og jeg har kommet litt for seint, og min sjef sa til meg "oi, du har sovet ekstra i dag?" og jeg tenkte at han tuller (...) Han sier (...) Jeg sier "å så bra" til - ingenting, så bra, men han mente det at du har kommet for seint i dag til jobb.
- 032 Silje Ja. Ironi?
- 033 Fatima Ja (...) Og i Spania når sjefen, det er som i Marokko, i Spania når en sjefen blir sint på deg, han viser det. "Hvorfor kommer du for seint til jobb?" med en gang, jeg forstår det (...) Men i Norge du vet ikke noen ganger hvor (...) @@ de tuller med deg @@ Men jeg begynte å lære (...) nå (...) Jeg begynte litt å lære, og så jeg lært (...) jeg har korrigert noen ting som er meg selv (...) Som for eksempel (...) jeg likte en ting som er i (...) norskfolk (...) At når det er en problem, man må diskutere det (...) Man må prøve å høre hverandre med respekt, ikke å skrike og sånne ting (...) Men jeg lærte fra Marokko og så spansk litt sånn, litt sånn vi sier at (...) Hvis det er diskusjon vi må skrike på hverandre, men i Norge nei jeg likte det (...) Så begynte nå min dattere nå å sier at "åh mamma har blitt litt norsk". @@ Men jeg sier nei, man må lære (...) Ta positive ting fra et samfunn hvis du kommer til et ny samfunn. Ikke å stenge deg "neinei, jeg er muslimsk kvinne, jeg er fra Marokko", nei (...) Jeg vil ikke. Nei jeg liker å smake andre kultur, andre samfunn og lære fra dem. Den ting som jeg har lært fra min mor, det er feil, det er feil så jeg må korrigere (...) Så trist at jeg ser nå i Norge, heller på andre land, at folk som har kommet til Norge (...) hadde 20-25 år er fortsatt som første dag (...) De forandrer ikke seg, så det er litt trist. Derfor jeg vil jobbe, jeg vil studere å ha et bra (...) et bra studie i Norge, ja.

- 034 Silje Det er fint å høre. Det tenker jeg også, men vi som bor her må være åpne (...) for at andre kommer inn. Jeg føler at noen ganger at nordmenn er litt sånn "nei, nei du har ikke noe her å gjøre", men man må være åpen og man må prøve å - vi lærer jo mye av det. Jeg tror at vi får et bedre samfunn hvis vi har flere kulturer.
- 035 Fatima Ehh ja (...) Men egentlig jeg har observert i begynnelsen at norsk er det litt strengere. Men jeg hadde en venninne fra Spania som bodde [navn på plass] som hadde alle var norske naboer, og hun sa til meg, hun laget en fest på Halloween. Så hun legget på posten sånn invitasjon til alle naboene og alle har kommet. Hun sa at jeg observert at norske (...) folk der bare trenger du bare komme litt inn, noen ganger det gir deg en melding på "nei, jeg vil ikke" så må man respektere det, men ellers (...) De (...) Jeg tenker at norske de vil ikke snakke så mye, de vil ha kort og konkret, ikke snakke uten (...) Vi, vi vi går rundt *tegner sirkel med kulepen*. Jeg liker ikke også, jeg begynte også å lære meg også den, for vi har ikke tid (...) - For eksempel på i Spania når jeg går til apoteken, du skal kjøpe medisin (...) Så du begynte de å snakke med deg "det er medisin til migrene", og migrene i familie, de som jobber der. De begynner snakke og du mister mye tid (...) Jeg likte her i Norge dam, dam, dam, dam. Du begynne du snakke du få din ting og du går. Kort og konkret.
- 036 Silje Kort og konkret.
- 037 Fatima Ja @@
- 038 Silje Hvilke språk bruker du i hverdagen din?
- 039 Fatima Såååå
- 040 Silje Er du gift forresten?
- 041 Fatima Jaja jeg er gift (...)Vi begynte med å gjøre noen sak hjemme (...) Vi begynte med å bruke arabisk, og så (...) min datter snakker litt norsk med meg (...) og så bittelitt spansk, men vi prøver å ikke blande litt mer (...) Fordi jeg har liten datter som hun har tre år nå, hun er litt for sent til å snakke nå og det sier grunn av er fordi vi bruker flere språk hjemme (...) Så vi må prøve å snakke ikke andre språk, bare arabisk, sånn at hun lærer seg arabisk hjemme og norsk i barnehage (...) Ellers hun blir litt forsinka, men (...) uansett (...) hun trives bra (...) Men vi bruker arabisk og norsk mest.
- 042 Silje Praktiserer du noe spansk for deg selv da?
- 043 Fatima Hm, nei fordi at det er bare jeg glemmer ikke (...) noen ord, men hele tiden jeg praktiserer ikke. Jeg skal begynne nå på et organisasjon å lære andre spansk som frivillig, ja (...) Men der skal hjelpe meg også å ikke glemme(...)
- 044 Silje Har du noe metoder hvis noen ikke forstår deg? Hva gjør du da?
- 045 Fatima Ja (...) Jeg begynner å beskrive den tingene for eksempel (...) jeg sier "å jeg glemte navnet til den ting, den ting som vi bruker for eksempel å gjøre sånn og sånn" @@ Jeg beskriver den tingene, hele tiden jeg bruker "jeg glemte, hva er det på norsk" "dere kan hjelpe meg", for eksempel. Ehh (...) For eksempel jeg går på butikk for å kjøpe noe for (...) for kjøkken for eksempel (...) jeg beskriver den ting jeg kan bruke for å (...) jeg vet ikke (...) Så jeg bruker beskrive ting (...) Hele tiden jeg brukte det, beskrivelse av ting uansett jeg glemmer den navn.
- 046 Silje Lurt. Føler du sjøl at du legger inn innsats for å lære norsk? Du har jo snakket litt om det, men hva gjør du nå som du lærer deg å skrive, da?
- 047 Fatima Eeh (...) Sannheten? Jeg må bruke mere tid (...) Men for eksempel nå jeg har fire fag og så i begynnelsen jeg hadde fem, men jeg stopp jeg har tatt ut en fag fordi det ble helt stress du kunne ikke bruke nok tid til hver fag (...) Men egentlig nå jeg bruker mer å skrive fordi [lærer] har en god metod, at hun bruker OneNote (...) Ass asså du skriver en tekst og hun gi deg en tips for å korrigere, og du kan korrigere seg selv. Så jeg begynner å korrigere, hun kommer og skrive og korrigere til teksten blir godkjent. Det er en fin metode (...) Fordi før i år jeg har vært på norsk, og så lærer sier du er flink, det er veldig bra, du skriver alt er bra, men til slutt gir meg 3 på karakter. Jeg blir litt sint, jeg må vite hva er feil for neste gang jeg kan ikke repetere det. For eksempel (...) hun sitter ikke med deg å sier "det er feil på grammatikk, den type grammatikk du må lære deg". [Lærer] gjøre det (...) Så du vet hva er feil, så du kan neste gang du skal ikke gjøre samme feil, ikke sant. Så jeg mistet hele året - Samme feil (...) som man trenger lærer at korrigere.
- 048 Silje Hva andre metoder bruker du? Hvilke metoder bruker du for å lære deg norsk?
- 049 Fatima Jeg bruker den appen som heter VG til, jeg leser (...) Jeg hele tiden leser nyheter, jeg har varsel for noen ganger jeg har tid, jeg sitter og leser hele artiklene fordi jeg er vant også i Spania (...) For i Spania de deler (...) hva heter? (...) Artikkelen som kommer, før det var ikke elektronisk (...) det var (...)
- 050 Silje Papir

- 051 Fatima Papir. I Spania når du går på jobb på morgningen, det er flere som deler gratis (...) Så det er en god, fint ide som har lagde (..) Så hele tiden jeg har vært på veien til jobb, jeg tar to-tre så jeg leser til slutt på dagen (...) Så det var veldig fint, jeg har lært mye, og nå jeg bruker VG og så nyheter. Fordi nyheter du ser bilde, og du hører han snakker og du hører fagord, forskjellige (...) om alt, hvis man skal lære seg et nytt høyere nivå språk det er nyheter som jeg anbefaler.
- 052 Silje Hvordan vil du jobbe med norsk i framtida da, nå som du går her?
- 053 Fatima Når jeg føler meg litt mere trygg (..) kanskje å lese mer bøker. Fordi nå jeg tar lengre å lese en bok og forstå en bok (...) så jeg ønsker å å lese mer bøker (...) Det er for å, jeg tenker (...) Ja (...) Hva jeg kan gjøre for å ha høy nivå (...) For eksempel nå jeg har masse ideer når vi får en prøve, jeg har masse ide jeg har masse ting å si, men ord kommer ikke hvordan jeg skal si den på norsk (...) Så man trenger ord, og man kan få den ord (...) Man kan uansett få den ord ved å lese og se nyheter og bøker, så fremtida jeg skal lese bøker (...) Mere bøker.
- 054 Silje Er det noe mer du har lyst til å si om det å lære norsk, det å være her?
- 055 Fatima Hva mener du?
- 056 Silje Hvordan er det? eh (...) har du (...)
- 057 Fatima -
- 058 Silje Hva skulle du ønske noen fortalte deg da du kom, da?
- 059 Fatima Hmm (...) Lære norsk før du kommer til Norge (...) Det var at jeg skal ikke miste mye tid her (...) Så jeg hadde en, jeg skal gi deg en ting som jeg hadde opplevde her (...) Ehh (...) Litt sånn trist på grunn av språk (...) Jeg har vært syk, hadde litt vondt i magen så jeg gå til legevakten, så det var på kveld. Min mann var med barna mine, og så han snakker ikke så bra norsk og min søster også har barn (...) Så jeg har vært alene på legevakta. Så ingen på legevakta sa til meg at "du har får lov til å ta tolk" (...)
- 060 Silje Ookei, ja...
- 061 Fatima Så jeg kjempet hele tide å forklare hvordan jeg har vondt, hvor jeg har hver dag hvordan. Så hele tiden de sende meg tilbake til hjemmet (...) Så jeg mistet sånn kanskje 6 måneder, 6 måneder (...) Så det var grunn av språk, jeg kan ikke beskytte meg selv. Så jeg mistet 6 år, 6 måneder, unnskyld til at jeg til slutt at jeg til slutt fikk betennelse og jeg trengte operasjon veldig fort (...) Og jeg tenkte at det var språk, hvis jeg hadde språk jeg kan beskytte meg å si "nei, jeg må", så jeg var til - høflig (...) jeg kunne ikke snakke. Ingen sa til meg at "du ehh du får ikke en tolk", så jeg tenker (...) et språk for å komme til Norge, man må lære språk. Så det er tips jeg anbefaler, beskytte deg med språk. Fordi noen ganger du møter bra folk - fint folk de hjelper deg, men noen ganger (...) så det skjer det som skjedde meg, og jeg mistet hele året (...) Ett år, jeg teller ikke dette året ikke studier, jeg ikke jobber, jeg gjorde ingenting. Så tips er når du skal kommer til Norge, så man må ha språk først (...) Minst en basics språk, ja (...) Men det er @@. Jeg vet ikke om?
- 062 Silje Jo. Veldig fin avslutning.

Oppfølgingsintervju

- 063 Silje Vi starter med hvordan er det med deg? Hvordan går det?
- 064 Fatima Bra nå (..) Vi jeg har litt sånn kontroll (...) Ehh i begynnelsen var litt stress med flere fag (...) Eeh men nå jeg har litt kontroll og tatt en ekstra fag. Ja @@ Men det er nettkurs som man kan studere alene sååå jeg føler meg at jeg kan studere alene fordi jeg blir flere ganger syk. Så jeg tar den hjemme.
- 065 Silje Hva, åssen kurs tar du?
- 066 Fatima Jeg tar samfunnkunnskap (..) Aahm (..) Det er veldig interessant tema som (...) Det er loven i Norge og (..) Man må være litt opptatt over nyheter, det er noe som jeg liker å gjøre å lese, så jeg gjøre hjemme. så man tar kontakt med lærer, vi hadde første undervisning i på skole så hun forklarte hvordan det skal være (...) Det blir mere levering, flere innlevering på uke, men det er fri, du jobber fri, men du må komme på skole (...) ikke sant.
- 067 Silje Så fint.
- 068 Fatima Ja, ellers på andre fag det går veldig bra, det er bare på norsk litt (..) - jeg fikk lav karakter i skriftlig (...) Ellers på muntlig jeg fikk bra (..) Hmmm (...) På skriftlig jeg fikk sånn (..) 2 på karakter (..) Eeh (...) jeg blir litt sånn (...) Skuffet fordi jeg har jobbet veldig bra på norsk, eeh, for eksempel dette året jeg hadde IT (...) matematikk og det er vanskelig man må jobbe flere - Men jeg jobbet ikke sånn, men jeg fikk 4 på karakter, på andre også jeg fikk 5 på (...) på naturfag (...) EEEeh, hva med (...) også matte og engelsk ja, så (...) Og norsk 4 muntlig og skriftlig var 2, men [lærer] mener at jeg jeg jobber

- veldig bra på oppgaver, jeg svarer godt på oppgaver, men det er bare grammatikk som tar meg ned (...) Som jeg forklarte deg i begynnelsen jeg hadde ikke norskkurs så jeg har lært feil grammatikk, så det blir vanskelig for meg å komme inn (...) med regler (...) Men jeg prøver å forbedre meg og til neste år.
- 069 Silje Det er bra. Du har et år til.
- 070 Fatima Jaja, jeg har (...) Fordi den karakter som vi får dette år det blir ikke telles, men ellers neste år ja det blir telles i vitnemål (...) Såå (...) kanskje jeg må mere fokusere mere grammatikk for å forbedre min skriftlig (...) Eehm fordi jeg måtte ikke at - (...) 2 år her [navn på sted] jeg skal bli universitet, så det er veldig viktig at man skriver veldig bra (...) Akademisk tekst og (...) Ikke sant (...) Så jeg skal prøve @@
- 071 Silje Det får du til.
- 072 Fatima Jajaja (...) Men ellers alt er bra, jeg begynte jo å ha min metod hvordan jeg skal studere (...) På begynnelsen det var litt kaos hvordan @@ Organiser med flere faget @@ Men nå jeg har litt kontroll (...)
- 073 Silje Det er bra, godt å høre.
- 074 Fatima Jaja (...) Det er bare jeg blir noen ganger syk fordi jeg er litt dårlig helse (...) Jeg har flere sykdommer og sånn (...) Om men ellers jeg kan, for eksempel når ikke kan komme til skole jeg prøver å studere hjemme.
- 075 Silje Det er en fin metode da, prøve å holde seg litt
- 076 Fatima Jaja, og systemet hvordan det er å studere i Norge er veldig bra (...) Du kan følge med i It's learning alt kommer der (...) Alle vet hva de har gjort på klassene, flere noen lærer jobber mer ekstra (...) Legger mer ekstra ting fordi det er mere ekstra stoff som man kan få bedre (...) Ja (...) Ja.
- 077 Silje Det er godt å høre.
- 078 Silje Jeg har noen oppfølgingsspørsmål, og det første er hvordan vil du beskrive identiteten din?
- 079 Fatima Hmmm (...) Det er litt vanskelig å svare den spørsmål @@ Jeg er litt en del fra her og en del fra mint land (...) Jeeg det er vanskelig (...) man som - (...) bytte land og jeg har byttet flere land (...) Jeg har vært litt på Spania, Frankrike og Norge (...) Nå jeg har syv år i Norge nesten åtte år (...) Eehm (...) Når jeg er her jeg føler (...) en 70% jeg er fra her (...) og men en del av meg er fra Marokko, men når går fra Marokko (...) Når du går til Marokko, så føler jeg er (...) jeg tilhører bare den 30% og 70% jeg er ikke fra Marokko (...) Jeg føler ikke for eksempel når jeg var på Marokko i 10-15 dager jeg føler at jeg må gå tilbake (...) Det er litt rart, men når jeg hadde samtale med andre som har flyttet som meg utlandet, som sier de føler samme følelse, du føler deg, du er ikke ifra her, fra Norge (...) Også samtidig du føler ikke fra ditt land (...) Så ditt identitet din blir sånn litt rart, at du føler du er fra to deler egentlig.
- 080 Silje Tror du det alltid kommer til å være sånn?
- 081 Fatima Eefff (...) Nee, jeg vet ikke, kanskje hvis jeg får (...) Jeg har observert (...) ehh (...) at folk som har, fikk en bra, som for eksempel har fullført utdanning (...) Som har bra liv (...) De føler seg mere (...) fra Norge kanskje (...) Kanskje (...) Men ellers det er en liten del kanskje 10% at du føler deg at du kommer fra en annet land og noen ganger kommer folk utenfra og sier (...) de sier til deg at du er ikke fra, for eksempel du er ikke en norsk uansett du har bodd her lenge eller uansett du har en pass norsk pass (...) Du kommer - situasjon at noen sier til deg at du kommer ikke her, hva er opprinnelse din (...) Ja.
- 082 Silje Hvordan føles det?
- 083 Fatima Ehm (...) I begynnelsen man blir litt frustrert, men du blir vant høre det.
- 084 Silje Det er jo trist da.
- 085 Fatima Eeh jaa (...) For eksempel jeg kan gi deg en eksempel at jeg har bodde lenge i Spania (...) Og spansk befolkning er som marokkanere, de de sier til deg hvis de er sint på deg (...) - De sier direkte, men det er ikke på norsk det er høflig uansett de liker ikke deg, eller de er ikke enig med deg de snakker med deg høflig (...) Eeh i spansk befolkning (...) Og vi kan si at jeg hadde erfaring (...) Eeh de sier hele tiden til deg - konflikter, problemer på jobb eller "gå tilbake til ditt land" (...) gå (...) Men når det skjedde den krise i Europa flere spansk komme til, flytte til Norge og jeg møtte flere og de sier til meg "nå vi forstår hva det (...) - hadde i Spania", ja (...) Og flytte fra ditt land, du må gjøre det og du har ikke noen annet valg, nei (...) Så du MÅ være her, så jeg sa at det var bra at folk kan føle at (...) du må være på det land (...) Du ønsket å være i ditt land egentlig, ikke sant (...) Men man prøve seg (...) Ehh vi har alle som flytter fra en annet land til en andre, vi har en krig (...) At hele tiden du må bevise at du er en bra person, at du er ikke som andre, at du er ikke den type person som bruker systemet. Hele tiden du må bruke (...) Men det kommer et alder at du sier "stopp, jeg skal være en bra person,

- jeg skal gjøre beste jeg kan, men jeg skal ikke gå hele livet mitt og forklare jeg er en bra person" (...) Min holdning skal bevise seg (...) at jeg bevise at jeg (...) har en bra person, jeg har en - person. Det skjedde også med meg her på, når jeg kommet på skole her (...) Jeg hadde en første møte med rådgiver eller det var lærer som jeg husker, ja kontaktlærer (...) Hun sa til meg "hvordan du komme til skole? Fordi jeg vet at flere kommer til skole for å ha norsk (...) ehh kurs gratis" norskkurs.
- 086 Silje Jaa.
- 087 Fatima Jeg sier nei jeg har plan for å gå videre på studie her, det er min drøm å komme å bli ferdig, fullføre (...) Jeg blir sånn litt sint (...) Fordi du må ikke tenke at alle er samme (...) Så når jeg sluttet jeg møtte henne "hei, husker du sa til meg? Jeg er fortsatt her", jeg snakker veldig bra norsk, men jeg skal fortsette (...) Men man kan ikke forandre verden, ikke sant (...) Og jeg forstår også (...) At jo (...) Så jeg kan gjøre det atte fordom med folk, du kjenner ikke folk, du kan gjøre fordommer, det skjer med oss også (...) Ja.
- 088 Silje Men når noen sier til deg at du aldri kan bli norsk, har de sagt hvorfor de mener det?
- 089 Fatima Hmmm, som jeg sa til deg at når du kommer til et land (...) Flere år uten en ny land, så (...) du forklarer - Jeg har kommet nå til et nivå at jeg bryr meg ikke (...) At hvis folk sier det, jeg veit at person her sa til meg, men det fins en annen person her som forstår meg (...) Og som at jeg ikke (...) tenker generelt at alle er (...) sånn (...) Jeg begynte å (...) Du kan ikke la alle fol folk fornøyd om deg, ikke sant. Det er umulig.
- 090 Silje Jaja
- 091 Fatima Så når du forstår den så (...) - (...) For eksempel min datter nå (...) Hun bruker hijab og hun velget å være med hijab, men hun ser sier hele tiden hun er på svømming kurs hun begynte fra når vi kommer til Norge hun hadde syv år (...) Hun snart skal bli ferdig (...) og når hun begynte være med ungdomnivå og så hun sier til meg "vært med trener og trener snakker ikke med meg" bruker ikke med ansiktet (...) Og så hun tenker det er på grunn av min hijab, men (...) NEI (...) Og hun sier alle ser på meg, og jeg sier "ikke tenk på det" (...) men jeg forstår at hun er ung og hun, jeg hadde samme tanke som hun har nå, men jeg prøver hjelpe henne at (...) Ikke ååå (...) ikke å prøve forklare hele tida jeg er bra person jeg bruker hijab fordi jeg vil (...) Og nei, min mamma ikke @@ tvinget meg å gjøre det hele tida og bare sånn (...) Jeg sier "hvis de spørre deg du svar", men ikke hele - ikke la alle folk være fornøyd om deg, det er umulig. Ja.
- 092 Silje Det er umulig. Ingen, og ingen er, uansett hvor du kommer ifra så vil ikke hele verden like deg.
- 093 Fatima Ikke sant og det skjer også i ditt land (...) at du møter folk, jajaja du går på jobb (...) Jeg sier til min datter du skal møte folk i jobb i studie (...) du må være, du må ha sånn (...) Hvordan sier på norsk? (...) At man har eeheheh (...) forsvar (...) Immunforsvar mot den type person, så kanskje jeg har nå 38 så jeg har den @@ Jeg begynte å ikke bry meg om hva det sier folk (...) Det er bare å gå i mitt vei, mitt vei er min mål og (...) At jeg forstår at folk er forskjellig, ikke sant (...) Ja.
- 094 Silje Tror det er viktig.
- 095 Fatima Ehh jaja.
- 096 Silje Jeg lurer også på, du sa at du har en drøm om å fullføre skolen her, har du noen andre drømmer?
- 097 Fatima Hmmm.
- 098 Silje Du snakka litt om jobb sist gang, det med farmasøyt.
- 099 Fatima Ja (...) Ja (...) Egentlig jeg fortsatt har (...) mål å (...) fullføre jobb og studere universitet (...) Farmasaut så begynte å tenke på IT også, jeg vet ikke om jeg har sagt til deg, men jeg, nå forstår at det kommer an på karakter @@ Som velger (...) Ja, uansett du jobber hardt, men karakter som bestemmer til slutt (...) Så jeg begynte å ikke stresse, jeg skal prøve å studere og fokusere veldig bra dette år og neste år og ha best karaktere som jeg kan (...) Så tiden kommer og bestemmer hvordan hva jeg skal studere, fordi vi hadde møte med rådgiver onsdag (...) Og vi forklarte til oss at når du kommer til universitet du må søke og noen ganger hvis det blir noen populær flere søker, så det blir karakter høyt (...) Så jeg forstår @@ Jeg kan ikke velge, jeg må vente til jeg får karakter og hvordan er situasjonen der (...) Ja, fordi noen ganger man må være, tenke på min alder også (...) Må være realistisk, noen ganger, noen ting jeg kan ikke få det, det er umulig (...) Men jeg skal prøve. Ja.
- 100 Silje Det er bra.
- 101 Fatima Skal prøve, ja.
- 102 Silje Hva ville du ha sagt til noen som, det snakket vi også litt om siste da. Men sånn konkret noen som kommer til Norge? Som har vært i din situasjon da?

- 103 Fatima Hmmm (...) Lære språk (...) - Ha nettverk som mulig du kan (...) Les les les les mye om loven og om ting ehm (...) Stole på deg selv, ja (...) Ehhm. Hva det heter? Selv, selvmessig (...) Selvdisi selvstendig. Jeg husker ikke den ord.
- 104 Silje Eh. Selvstendig at du jobber alene, eller at du kan jobbe fint alene?
- 105 Fatima Det er en begrep som man sier (...)
- 106 Silje Selvtillitt?
- 107 Fatima Selvtillitt, ja, man må være selvtillit ja (...) Og jeg har studert språk alene (...) Jeg jobbet og jeg betalt norskkurs (...) Jeg vært veldig stresset for den språk (...) Men jeg hadde også problemer som den språk beskyttet meg (...) Jeg hadde flere situasjoner, vanskelig situasjoner som beskyttet meg som (...) For eksempel jeg kjennet ikke hvordan er loven å (...) om man skal leie leiligheten i Norge (...) hmm ja, jeg bodde her syv år og halv og jeg har flyttet syv ganger (...) Ja @@ Jeg flyttet for eksempel (...) siden ett år og halv jeg flyttet to ganger på sommer, to ganger ja, ja.
- 108 Silje Oi det må være slitsomt.
- 109 Fatima Jaja, veldig slitsomt ja. Og vi hadde en dårlig situasjon (...) Ehhh på 2020 ehh det var korona (...) Så jeg fikk korona og ble smitta og måtte flytte på andre leiligheten (...) Jeg blir veldig dårlig syk og min mann han måtte gjøre alt og han kunne ikke språk (...) Så den som var på leiligheten hun tok fra oss 20.000 krone (...) Grunn hun sier at sofa er slappa og min mann kunne ikke beskytte seg, min mann kunne ikke språk (...) Jeg var veldig dårlig, kunne ikke puste og sånn (...) Når jeg flyttet til ny leilighet så min mann funnet @@ Det var dårlig de hadde ikke fikset vann, varmevann og (...) Det var ikke, det var en bra bygning og de som leiet til oss de sa ingenting (...) Og så jeg måtte finne loven om hvordan jeg kan flytte med en gang, det var sommer og fikse barnehagen og skole (...) Jeg hadde byttet alt systemet og så jeg måtte søke loven (...) Jeg ringe til advokat, ingen ville forklare der (...) Hva du må betale en stor penge for å bare få svar på et spørsmål så jeg måtte søke alene ehh (...) Jeg fikk bare bekreftelse jeg fikk loven at hvis kontrakten er skrevet atte (...) at han sa ikke noen situasjon som er i leiligheten så kontrakten bli avlyst (...) Så jeg bare fikk på organisasjon brev som det blir sendt til NAV - flytte søke leilighet - Bytte alle system (...) Det var en slitsom sommer @@ Men ellers det var språk som hjulpet meg, hvis jeg hadde ikke språk, så det var (...) Jeg vet ikke hvordan situasjonen var, og så den sommer samme min mann ble stoppet på politi (...) Og hadde en spansk førerkort de sier til han "nei den førerkort er ikke".
- 110 Silje Gyldig.
- 111 Fatima Den er ikke gyldig fordi opprinnelse er fra Marokko (...) og det var gyldig egentlig. Jeg prøver å snakke med den politi og han sa nei, jeg sier "det er tre år som min mann kjøre bil, flere gange bli stoppa og det skjedde ingenting" og han sa til meg sånn - tulle - Hele tiden er første gang. Jeg prøvde snakke han vil ikke. Så han skrevet bot, han stoppet han og feil egentlig (...) Det var at han eee (...) egentlig, etter han kjøre etter 10 år i Spania det blir et spansk førerkort (...) Og det bli en sak og de sende bot, en stor historie, men selv - at jeg hadde språk (...) Jeg skrevet en klage, jeg skrevet til vegvesen, masse ting som jeg gjør det var (...) rolle til språk (...) Jeg tenker systemet i Norge er vanskelig for oss, kanskje for norsk nordmenn det er ikke vanskelig fordi de kommer til her (...) skole (...) De lærer alt på skole uansett hvordan systemet er, men de som kommer ny i Norge (...) Det skjer masse ting (...) Masse urettferdighet.
- 112 Silje Ja.
- 113 Fatima Så jeg anbefaler alle kommer å lære språk (...) Språk er viktig, nettverk er viktig (...) Det er veldig viktig (...) Og så være ehh, en del av organisasjon jeg begynte nå være på organisasjon - (...) Det er veldig viktig. Ja.
- 114 Silje Det er lurt.
- 115 Fatima Ja.
- 116 Silje Du blir, det kan være vanskelig å bli møtt i samfunnet da?
- 117 Fatima Mnjaa ikke alle har det samme som jeg hadde, men (...) Hvis det skjer med deg som situasjon sånn (...) Språk kan beskytte deg jeg tenker. Du kan kommunisere med andre, du kan forklare deg selv at jeg har det sånn og sånn eller den beskytte deg uten språk det er ingenting.
- 118 Silje Men mannen din snakker ikke norsk?
- 119 Fatima Snakker, men ikke så bra (...) som meg
- 120 Silje Så dere snakker?
- 121 Fatima Ehh spansk arabisk fordi vi bodde lenge i Spania.
- 122 Silje Hm. 14 år?

- 123 Fatima 14 år ja @@ Du husker veldig bra @@
- 124 Silje Hvilket språk foretrekker du hvis du legger andre faktorer til siden? Hvilket språk er det du foretrekker mest da, hva ligger nærest hjerte for eksempel?
- 125 Fatima Ahhh ehh (...) Min morsmål, ja (...) Som jeg har (..) Jeg bodde i Marokko 18 år, vi flyttet til Spania (..) Så (...) Ehh (..) Det språk du snakker uten å tenke @@ Ikke sant (...) Det kommer med en gang (..) Ehh men ellers noen ganger du kan ikke bruke hele tida ehm (...) For eksempel min datter når begynte i barnehagen og hun snakker litt norsk og litt engelsk, andre snakker litt spansk litt norsk, vi er litt salat (...) Men det er arabisk (..) som jeg føler det bedre (...) Ehh men egentlig noen ganger for eksempel jeg har bodd her lenge i Norge men noen ganger situasjon nå jeg begynte - Min søster hun snakker arabisk som meg vi begynte å snakke men vi bruker hele tida ord (...) Norske ord (..) Så det skjer en forandring uansett, det kommer automatisk (...)
- 126 Silje Det er gøy.
- 127 Fatima Ja, for eksempel vi hadde på julefeiering invitert (..) noen venner i min søster har invitert noen venner, vi vært med og vi snakker noen ganger en del norsk (...) Og det kommer automatisk (...) kanskje det er bo på et land - flere år så begynner å føle seg litt trygg kanskje.
- 128 Silje Det begynner å automatisere seg.
- 129 Fatima Jajaja (...) Kanskje det uansett (..) Det er ditt språk det er mest vanlig å lett å snakke (...) Men kanskje skjedd en forandring uten at du blir (...) Hvordan du sier det? (...) Uten at du vete det.
- 130 Silje Bevisst.
- 131 Fatima Bevisste det, ja (...) Ja.
- 132 Silje Er det noe mer du har lyst til å legge til?
- 133 Fatima Ehheh (...) Hvis jeg tenker på folk som skal komme til Norge (...) Ikke gi opp, ikke gi opp (...) alt. Det kommer noen ganger du kan ha dårlig ehheh (...) Hvordan du sier? Når det er veldig mørk så det er snart så kommer en ny dag (...) Det kommer en lys dag. Så jeg tenker hele tiden jeg hadde en veldig vanskelig situasjon i Norge (...) Men jeg hele tiden observert at når det blir vanskelig vanskelig det er veldig mørk for meg (...) Så det blir helt lys (..) og det blir bedre. Ja ja (...) Men når jeg tenker nå hvordan jeg har kommet til Norge når jeg er nå (...) Så jeg er veldig fornøyd av meg selv som sier min søster "du må være stolt av deg selv (...) Du har gjort en ting som jeg hadde ikke gjort en 15 år i Norge" (...) Ja.

Vedlegg 7: Grace intervju

- 001 Silje You want it in English?
- 002 Grace Yeah, English so I can express what I've.
- 003 Silje Where are you from and how long have you been in Norway?
- 004 Grace Ok, my name is Grace and I'm from the Philippines and I've lived in Norway for almost seven years.
- 005 Silje Why did you come here?
- 006 Grace Oh (...) I married to someone who (..) who has been here. My husband is originally from the from Africa, but they he came here as a refugee with his family. So now he (...) he has a (...) citizenship as Norwegian and then yeah we got married and I came here.
- 007 Silje Have you some education from the Philippines?
- 008 Grace Yeah in the Philippines I have this, it's like you can just go to the university or you can just go vocationalties like same here I guess (..) Guess you need to take some -
- 009 Silje We have primary school, upper secondary school and high school. We have, like, tenth grade is obligatory.
- 010 Grace Yes.
- 011 Silje And you have?
- 012 Grace In my country during my time, there is no (...) second (..) upper secondary school. That's why (...) even if I finish my education as, vocational course (...) They (..) I still need to come here anyway because of the years of education. They need to fulfil.
- 013 Silje When did you take the first course in Norwegian?
- 014 Grace I took it like (...) three years ago (..) Three years ago, yeah. I took the norskkurs like in (..) in the private, in private school.
- 015 Silje I'll ask you again. How many languages do you know, like speak or written or both?
- 016 Grace Like (..) like all in one? I can speak (...) English, my main language is stagalog and now I'm learning Norwegian but I'm not so much good at it yet, but I can speak like (...) normal like (...) not academically (...) And then our dialects as well which is the two that I mentioned - I know five or four.
- 017 Silje Can you write in all of them?
- 018 Grace Yes.
- 019 Silje Can you me a little bit about your traveling here? How was it to come to Norway? How did you feel?
- 020 Grace Oh Norway (...) Norway is not a well known country in my country (..) Yeah, it's just (..) What is well known is the UK, Canada, Australia, the US. So when I was about to come here I need to Google it, where is it (...) @@ and then @@ of course I expected we speak English but then when we came here we need to go (...) We need to speak in Norwegian which is very strange and very new for us (....) So when they say we need to go to school to learn the langauge like, for me as an adult, it's like I'm a little bit skeptical with it because it's very difficult to learn a new language when you are already in the (..) you know (...) adult age (..) mhm.
- 021 Silje Did you know English before you (..)
- 022 Grace The advantage here is they speak as well English, so we have that advantage of speaking in English (...) And at home we speak English actually.
- 023 Silje Yeah because your man was African?
- 024 Grace Yes
- 025 Silje So you speak English?
- 026 Grace He speaks good eng Norwegian, but then he felt like it's a little bit strange for us to speak Norwegian because it's not our mother language (..) It's not his mother language it's not my mother langauge, so it's a little bit strange for him. It's not like (...) it's eeeeh (...) you know you don't feel home of the language, because you need to (...) translate in the head, everything that you say because it doesn't come naturally. Yes. But for my son, I have a son (..) Norwegian just come naturally for him because he grew up here.
- 027 Silje He's born here?
- 028 Grace He's born in Ireland @@ he's born in Ireland because we lived in Ireland as well for two years (...) So he is born there and we came here. (....) so he but he grew up here (..) yeah.
- 029 Silje Where do you see yourself in five to ten years from now?

- 030 Grace Well (...) me I want to become a professional like like to help, to be a part of the work force of Norway. I don't want to be just left behind there and then come (...) I don't want that, I have to be a part of the community and (...) you know to be more integrated I guess (...) mhm (...) That's what I want in the future.
- 031 Silje So you want to take?
- 032 Grace I want to take, I'm taking the (...) what is it (...) studiekompetanse (...) ja, so In the future I want to take the university to become a nurse or a teacher @@
- 033 Silje Which courses do you want to teach in?
- 034 Grace Eeh. I waa (...) I like history. I'm so much interested in history, I like to find to to to learn about new things about history of one country or (...) what has happened before those kinds of things. Yes.
- 035 Silje Eeh. What do you think of learning Norwegian? Like you said it's difficult like you didn't know anything about the language and it's new, but what do you think of learning it? Is it difficult (...) is it a lot of differences between Norwegian and your first language?
- 036 Grace In my first language, yes, there are many differences, like for example this we have talked about this bøyng. We don't do that @@
- 037 Silje @@ Yeah @@
- 038 Grace @@ Sorry, we don't to that actually, I've never thought about it no (...) Yes, but, when I, when we speak in English I can see similarities in English some of the words are borrowed in English so it's like I can relate if we speak on the English and Norwegian perspective. But in terms of my language, my main language and Norwegian, they are very different (...) And as an adult to learn Norwegian (...) I think it's very difficult.
- 039 Silje I can relate, because I am trying to learn as I said in class I try to learn German and I'm almost 30 years so I'm also an adult learner, so I can relate to a new system, new words, vocabulary, everything.
- 040 Grace Yeah and when I came to school here I realized some others are learning English as a new language and they are learning Norwegian as a new language. So I said "well I have an advantage" I guess I because I can speak English but or the others, I think it's very very difficult.
- 041 Silje I can imagine. You said you use English at home, do you speak your first language at any time? Which languages do you use when?
- 042 Grace Yes. When I'm at home I mean when we're here in Norway in my (...) with my family. But when we go home to my family in the Philippines we speak our language.
- 043 Silje Do you practice Norwegian outside the classroom?
- 044 Grace (...) I only practice Norwegian inside the classroom, that's (...) that's the most difficulty with learning a language in my part because we don't speak Norwegian at home (...) But (...) I only speak Norwegian in the school which means (...) in my work we don't speak Norwegian.
- 045 Silje What do you work with?
- 046 Grace I work in the [name of work] (...) So we speak English (...) Some Norwegians work there as well, but it's not like it's a must for us to speaking Norwegian because we only speak English (...) Yeah.
- 047 Silje Imagine that you are speaking in class. What are you doing if the person you are speaking to doesn't understand you?
- 048 Grace (...) Normally I ask them if "can you understand or speak English a little bit?" so that we can like, go to the middle of understanding each other (...) Yeah, and afterwards we find the way we have to translate it into Norwegian (...) and then (...) yeah, that's how the process is. But otherwise (...) we try really to speak in Norwegian (...) And we use dictionary (...) I use sometimes dictionary to find the right words because in Google translate it's not so much accurate. But when we use the (...) dictionary we find the right word for it, and what is different as well here, is like, uttrykk. You use so much uttrykk but sometimes you cannot Google it @@ There is no translation.
- 049 Silje Have you heard the expression "skjegget i postkassa"?
- 050 Grace Nei
- 051 Silje No. But they have many idioms in English, what do you think of like the idioms and expressions in English and Norwegian?
- 052 Grace You know, if you are learning a new language you don't think about idioms, you know these phrases of (...) or uttrykk. you know. But it's because we started to learn English from first grade and to univeristy. That's why (...) we are already used to it. We are already used to hearing learning those idioms we use in writing and everything. But here now that you learn Norwegian and you have to

- think like, what is that? What does it mean? And then some, some idioms, or (...) some (...) it's like only (...) it's only - for Norwegian to understand - That's what I -
- 053 Silje What do you find most difficult or easiest? Can you tell me a little bit about how it is to talk versus how it is to write? Why do you feel one of them is easier than the other?
- 054 Grace Jaja.
- 055 Silje The oral and the written part.
- 056 Grace The written part is very academic. There is no way you can (...) just speak it like very fast and everyone will understand no. In in in written you need to write it like very clear and gra grammar. Good grammar because someone will read it (...) And if they read it they will see if it's grammatically correct or use the right words for it. Otherwise when you are speaking, you can just (...) say what you want and they will just get what you mean and then they can just let it go. They don't think about grammar (...) That's what I think.
- 057 Silje What do you feel is the easiest to learn?
- 058 Grace Ehm, to learn it's (...) I think it's speaking, is the best (...) is one of the easiest to learn is to speak because if you work somewhere else that you speak Norwegian then you can practice (..) But otherwise in the skriftlige no, it's difficult. It is difficult I guess.
- 059 Silje What do you think about how [teacher's name] is teaching?
- 060 Grace I like [teacher's name], she's very hmmm patient (...) She's very patient with the students (...) And of course we are all adults you know @@ We're not children @@ I guess it's more fun to teach children than adults.
- 061 Silje I'm not sure @@
- 062 Grace @@@ I think there is more fun to teach children than adults, because the adults they have their own (...) you know (...) they can decide whatever they want (...) they have a (...) If they want to do this thing they just do this, but with the children you can say don't do this, do this.
- 063 Grace And then what I like about [teacher's name] is that (...) the corrections she makes. For example with our (...) oppgave in the (...) in the in the Its or in the OneNote, she gives messages you need this, you need that (...) Yeah.
- 064 Silje Hmmm. Do you feel or do you think that you are putting, do you feel that you put in an effort to learning Norwegian? What do you do to learn and what could you do better to learn?
- 065 Grace (...) You have to put an effort. That one I'm so much (...) like agree on that. You need to put an effort (..) because of like being an adult you have family and kids and you have work you know. You really need to put a time for it (...) and it's a must to do it. You know. If you just like let it go, no nothing will happen. I think it's important to have a (...) like (..) a goal (..) why you are learning Norwegian in the first place. Yes.
- 066 Silje Which methods to you use to learn Norwegian?
- 067 Grace Me? I normally (..) try to write. I I (...) try to write some of the using those words the supposed to be used in writings for your vocabulary and everything. And then (...) I read and watch news. I like watching news. Mhm. I watch the news in NRK every day. Put the time for one hour for the news every day. Then it helps. Because you can here as well some of the dialects (...) because of the news casters they use dialect as well.
- 068 Silje Do you find that difficult? The dialects?
- 069 Grace The dialects (...) yeah (...) I find it difficult, yeah. Someone from Romsdal, Møre og Romsdal, no the worst (..) And then this Bergen. Bergen The Bergen way of speaking, and Stavanger. I find it very -
- 070 Silje Like you know, have you heard Swedish and Danish?
- 071 Grace Yeah I did.
- 072 Silje Yeah. It's that's quite similar to Nowegian. Like do you understand some of those languages?
- 073 Grace I think I like Norwegian best. Becaus the way you pronounce is the way you write it. I had, I like the Danish. What are they talking about? When they write it's different, you know. So why do you, for me, why do you write it like this and you pronounce in the very different way, yeah.
- 074 Silje Is your language like that as well?
- 075 Grace Yes.
- 076 Silje You don't have signs?
- 077 Grace No.
- 078 Silje That's the Japanese and Chinese, right?
- 079 Grace Yeah. What we say is what we write.

- 080 Silje That's a good thing, you know how to do that part, like listen and write and we do it the same in Norway.
- 081 Grace Yes, yeah.
- 082 Silje You know how to drill.
- 083 Grace But when I hear those sve (...) Swedish and I said no -
- 084 Silje No because of the sounds are different.
- 085 Silje What do you need to practice more Norwegian?
- 086 Grace I need to work in a Norwegian (...) workplace because there I can (...) really practice how to pronounce words. And when you hear the new vocabulary from others because (...) if we don't practice how to speak, we don't learn from it. No. And I think it (...) it applies to everybody when you learn a new language, you need to speak the language. You need to practice it. It doesn't stay in the brain the @@ vocabulary - @@.
- 087 Silje What do you think of like podcasts and audio books?
- 088 Grace Podcast, I tried podcast but (..) looks like it doesn't work for me. For me (...) read the news that I watch and then it works for me with reading and writing. How to learn, how to yeah. Listening only with the podcast is like hmmm okei. It's a little bit that doesn't work for me.
- 089 Silje How do you like it, how, how, how is it to live here?
- 090 Grace To live in Norway? Hmm (...) it's a very big decision @@ because eeh we are very family-oriented. So it's a big sacrifice to live here even if, (...) I have a sister here actually, but you know (...) We still long for the family back home. And then of course one challenge is the culture, very different culture.
- 091 Silje How come? Like? Can you explain the differences, comparing?
- 092 Grace The culture (...) in here you don't know your neighbour (...) You just know by name, yeah, here's my neighbour and you just say hey. But in my country, you can go there and just visit and then play with the kids together and just play without asking the parent that okey, can they play together (..) It's just that natural for you to go and talk to your neighbour for or talk of many things, you know. That's what (...) that's what I see.
- 093 Silje Do you think you will live here for the rest of your life, or do you want to move back home and why/why not?
- 094 Grace Hmm. That's a good question. Well for me, I would just like my son to grow up and then okey, when he's old then we can think about it. If we decide to go somewhere else or stay here in Norway. Definitely we will stay in Norway for a long period of time.
- 095 Silje Is it anything else you want to add?
- 096 Grace Hmm. No (...) In terms of (...) economically, everything, Norway is doing good (..) During the pandemic I have seen how the government has helped the people to be able to (...) you know get through the pandemic. it's really impressive (..) I am impressed. Otherwise hmm in terms of socializing, I guess it's a little bit we don't do that well @@ Everybody is busy and have their own things to do.
- 097 Silje How is the working life, I don't know anything about the differences except that there is høy luftfuktighet. It's the clima, is different from Norway. That's the only thing I know about the differences.
- 098 Grace Yeah.
- 099 Silje So how is the working-life in the Philippines. Here in Norway you work seven and a half hour, and many working places has free on Saturday and Sunday. Can you explain how is the life in the Phillipnes?
- 100 Grace The Phillipines is a developing country so you can see the difference between rich and poor. If you're rich you have work you have jobs of course you're doing well economically. But if you are (...) you don't have job which is we have a problem with that with job and unemployment. We have a big unemployment rate spesically during the pandemic (...) So it's difficult. But otherwise with the hours but like the working hours we work eight hours and we have overtime as well, but we don't have this høstferie. @@ We don't have that.
- 101 Silje @@ Høstferie, vinterferie, sommerferie, juleferie, påskeferie
- 102 Grace @@ Yeah, vinterferie, juleferie. Especially this julyferie, is like (...) the whole month. We don't have that.
- 103 Silje Do you go home, like?
- 104 Grace Yeah, sometimes sometimes (..) Sometimes when we, when my husband get the free we go home to my. Because his family is here so we just go with his family time to time, but not for my family.

105 Silje Have many countries, you said you have lived in Ireland.
 106 Grace Yeah, we lived in Ireland before, but just before we got married, because his work in IBM. Yeah, works in the - things, so he wanted to experience to work in the international company to get some experience.
 107 Silje You have seen different cultures and?
 108 Grace Yeah, it's very different there as well.
 109 Silje It is?
 110 Grace Yeah @@ People can just talk in the bus.
 111 Silje Yeah, okey. @@
 112 Grace You just pretend that you know each other and talk about different things and then departe.
 113 Silje Yeah, it's sounds like a good idea, but I can see how it is a huge difference from Norway.
 114 Grace Yes, yes. In here is just like, hei hei.
 115 Silje Okey, is it something else you want to say to me?
 116 Grace No @@ no @@

Oppfølgingsintervju

117 Silje Ja, du kan jo få starte med hvordan du har det da.
 118 Grace Ja, det var bra, men desember i fjor - veldig travelt på skolen (...) Fikk mange (...) - Vi har halvårsprøve (...) Så det bli forberedt med prøven.
 119 Silje Hvordan gikk det?
 120 Grace Ja, det gikk bra, så jeg er fornøyd.
 121 Silje Åssen gikk den muntlige prøven, var det halvårsprøven?
 122 Grace (...) eeh. Noe fag det er muntlig og noe faglig er begge muntlig og skriftlig. Det van (..) eh vanskeligste er muntlig for meg (...) Fordi jeg liker å skrive (..) men å min muntlig den er litt vanskelig.
 123 Silje Er det bare, er det det å huske eller prate?
 124 Grace Jaja, det er til å huske fagbegrepene fordi vi må bruke fagbegrepene (...) på samtalen.
 125 Silje Hvilke språk foretrekker du da, å prate?
 126 Grace Eh (..) mener du nå?
 127 Silje Nei, sånn generelt, hva
 128 Grace Sånn generelt jeg foretrekke snakke på engelsk. Ja.
 129 Silje Stemmer, det snakka vi litt om sist også.
 130 Grace @@
 131 Silje Kan du prøve å forklare hva, du er ukomfortabel med å snakke norsk?
 132 Grace Grammatikk (..) Jeg er veldig opptatt med grammatikk (...) i i hodet mitt jeg må (...) bære perfekt med grammatikk (...) Og når jeg snakke jeg tenker på bare hele tida om grammatikk på engelsk (...) Så (..) Det er fordi de forandret litt sånn hva - Og så læreren sa til meg jeg bruker mye of (...) den (...) engelsk grammatikk som er helt annerledes enn på norsk.
 133 Silje Hvordan vil du beskrive identiteten din?
 134 Grace Identiteten min hva betyr det?
 135 Silje Your identity. How will you describe your identity? Like
 136 Grace For eksempel
 137 Silje How do you feel. Jeg vil beskrive meg som norsk student som er veldig interessert i norsk og norsk som andrespråk, for eksempel. Det er en del av min identitet, men jeg har også en engelsk identitet der jeg hører masse på engelske lydbøker, jeg leser engelske teorier til masteren, så jeg har en delt språklig identitet, da. Jeg har to veldig sterke identiteter i språket. How will you describe your identity or identities?
 138 Grace Okei (...) I mean as of now I think I'm very devided. Like I have to learn norsk (..) because I live in Norway. I live in Norway and then I have to be integrated in the community (...) and then here comes the other part where there is the English where we grew up with English, we learn English from (...) eeh (...) When we're still in the Grade school and till college. So. When we learn a new language it always comes first there. English comes first always. (...) And it comes automatic automatically. It doesn't you don't have to think about it you know. You know what I mean? It's the same with Norwegians they don't think about the grammar, we don't think about it it just come naturally. So what makes it difficult is that it always needs to translate in the head (..) "What does this means in Norwegian?" (..) So it comes with a confusion (..) Because you always think about grammar: "Did I

- say the right word? Did I say in the right way?". (...) Does kind of questions in the head. (..) So (...) It's a bit of intimidation - we talk with people who are good in Norwegian (..) Especially when when Norwegian is their morsmål, because (..) for us foreigners we think about how we say the right words (..) Where as - when the Norwergian, with Norwegians they say they don't mind so much because they know that we don't speak (..) Norwegian as a (...) morsmål (..) But for us immigrants, we think about it so much (..) @@
- 139 Silje I understand and I can see the difference because you speak easier. When I started to to ask you in English, you automatically spoke English.
- 140 Grace Words just come naturally. But when I speak in norsk I have to be careful - words I need to say. Even if I know the words needs to be said, you have this form you know (...) this (...) setningsstruktur (...) You need to follow so you'll be understandable @@.
- 141 Silje Norwegian says, like I can say to you I don't care if your grammar is wrong when you speak to me because I understand. So what we say is different from how you actually feel when you speak -
- 142 Grace Yes! Yes!
- 143 Silje Feelings are different.
- 144 Grace Yes!! It's different for us (...) Even if you say "It's okey, we understand (..) you are not Norwergian, you", of course for us, foreigners, it takes a lot of hard work to do it. And it's a little bit shameful I guess if you don't (...) say the right word for the language. I think it's a (...) something about respect as well I guess. That you really need to, when you talk to someone you need to know the lanaguge -- about. Especially in the school, when you go to school (...) So it's more expected you are learning the language in the right way. But when you are talking outside with people like normal conversation it's okey, but when you are in the school, you need to do it rightly.
- 145 Silje So you feel a difference between outside school and inside these walls?
- 146 Grace Yeah for me (...) Because when you're in the school you need to (...) Especially in writing, they, you need to do the grammar, the right grammatical way when writing, other - (...) Also at work when you are finish in school in writing. But when the everyday (..) use of language I don't think they care so much about grammar (...) But then of course I'm at school now with the norskfag, my teacher will really (...) She is really "be careful" you really need to (...) eeh (..) use the fagbegrepene as she said today (...) Because it actually it actually so resonates her because she's the teacher so which means she is stitching us the right way (..) She needs to make sure she's stitching is the right way. That's what I think.
- 147 Silje Hvordan føler du at du blir møtt ute i samfunnet da? Utenfor skolen.
- 148 Grace Utenfor skolen (...) Ja (..) Alt var bra. Ehh. Når vi snakker med (...) vanlig folk (...) de forstår (...) Og de blir glad hvis du snakker norsk (...) Du forsøkte å du forsøker å snakke norsk (...) De blir glad. Og they feel "ååh du snakker norsk" sånn (..) And as a foreigner we feel glad as well, feel happy that we speak norsk with -- and she understands it. But it's just that we are feel intimidated because the words doesn't come naturally. And then we (...) we speak slo, a little bit slower than the normal Norwegian (...) And then, sometimes you need to repeate it like "kan du gjenta en gang til?". Det er sånn, even if you are not deaf of course, then you need to repeate it to listen, to understand (..) What does the word really mean? Ja.
- 149 Silje Hva ville du ha sagt til noen som kommer til Norge?
- 150 Grace Vær forberedt @@ I think it's (..) hmmm important to be (...) hmm (...) adjustable (...) You need to adapt and of course (...) Not only with you need to adapt with many aspects (...) but you need to adapt mentally, psycially - (...) because of the demograpic location of Norway (...) The lea weather. The weather has so much influence, påvirke, to someone (...) And then (..) of course the culture. Culture difference is very, a little bit (...) it depends where you are from, if you're from Europe then of course you can a little bit (...) eeh (..) adapts easily I guess, but you're from Asia or (...) ahh what's the name (...) Africa or somewhere else I think it's more very different (...) culturally (...) And the language as well.
- 151 Silje How will you describe the Norwegian lanauge? In your own words.
- 152 Grace Interesting. Interesting language @@
- 153 Silje In what way?
- 154 Grace Because it's very different (...) Ehh (..) Now we are learning about særtrekk, and I just found out that before I thought we are, because we are using the latin way of writing, I thought we have some (...) I think we (...) I thought we have (...) a (...) we are more (...) eehh the same (...) Sammenligning. På

- en måte. It's just the latin word, latin skriftsystem that we have the similarity, otherwise other than that we are different (..) Language wise. @@
- 155 Silje Hva drømmer du om?
- 156 Grace Meg? Til å ferdig med forberedelsesstudiet (...) Og ferdig med - (...) og jobbe etterpå (....) Det er bare min drøm. Ja. (...) Og (...) Hva er det? For nå det er bare min drøm.
- 157 Silje And you wanted to become a nurse or?
- 158 Grace Yeah. It's not because I really want to be a nurse, but I think nurse has many job opportunities (...)
- 159 Silje Okey. But what do you really want to become? If you can pick from the top shelf and you don't think about language or grades. Just what is your, like, the big dream?
- 160 Grace I want to become a psychologist actually (...) But it's just that it takes a long time in Norge. I found out it's your learning - as a doctor you know.
- 161 Silje Seven years, I think.
- 162 Grace Yes. And I said "no, jeg har ikke tid" (...) Jeg har ikke nok tid om det.
- 163 Silje What do you like about psychology?
- 164 Grace I think it's to help people (...) like (..) eeh (...) Because of the mental health problem as well. In my country we have many people have the opportunity to -- (...) be treated because it's very expensive (...) I'm very passionate about mental health.
- 165 Silje Mental health, yeah. Can you tell me a little bit about why and what you are doing?
- 166 Grace I think if you are having a healthy mental health you can be (...) productive in the community (..) But without help when you have mental health problems, then of course (..) you will be, you will become this wasted person (...) And not very many people understands it so that's what I think. (...)
- 167 Silje Kan du beskrive livet ditt hvordan det var før og hvordan det er nå?
- 168 Grace Eh i hjemlandet mitt mener du?
- 169 Silje Ja.
- 170 Grace Ehh (...) Det var vanlig.
- 171 Silje Eller Irland hvis du.
- 172 Grace Det var vanlig. Vanlig livet og vi have simple life (...) But in my (..) according to (..) for me only, I just want a normal life like having my own family, go to work, that's all. I don't dream so much of becoming a big person, no, I think is more stress to do that @@ And even in Norge, I just want normal life, I don't want many stress (...) I just want to be productive, I want to have my own family, I just want to take care of my kids (...) Being their mum and get old (....) and get old with my husband. @
- 173 Silje Okey. That's my last question.
- 174 Grace Tusen takk.
- 175 Silje Tusen takk for at du ville være med.